

*Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ (Τμήμα Κατερίνης)*

**ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ, ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ
ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΟΥΣ Ο.Τ.Α. Α΄ ΒΑΘΜΟΥ.**

Η εργασία (Thesis) υποβάλλεται για τη μερική κάλυψη των απαιτήσεων για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

ΣΥΝΤΑΞΗ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Α.Μ. 384)

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΗΔΟΝΗΣ, Αναπληρωτής Καθηγητής

Φεβρουάριος 2022

Δήλωση μη λογοκλοπής και ανάληψη προσωπικής ευθύνης

Με πλήρη επίγνωση των συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, δηλώνω ενυπογράφως ότι είμαι αποκλειστική συγγραφέας της παρούσας Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, για την ολοκλήρωση της οποίας κάθε βοήθεια είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται λεπτομερώς στην εργασία αυτή. Έχω αναφέρει πλήρως και με σαφείς αναφορές, όλες τις πηγές χρήσης δεδομένων, απόψεων, θέσεων και προτάσεων, ιδεών και λεκτικών αναφορών, είτε κατά κυριολεξία είτε βάσει επιστημονικής παράφρασης. Αναλαμβάνω την προσωπική και ατομική ευθύνη ότι σε περίπτωση αποτυχίας στην υλοποίηση των ανωτέρω δηλωθέντων στοιχείων, είμαι υπόλογος έναντι λογοκλοπής, γεγονός που σημαίνει αποτυχία στην Διπλωματική μου Εργασία και κατά συνέπεια αποτυχία απόκτησης του Μεταπτυχιακού Τίτλου των Μεταπτυχιακών Σπουδών, πέραν των λοιπών συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων. Δηλώνω, συνεπώς, ότι αυτή η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία προετοιμάστηκε και ολοκληρώθηκε από εμένα προσωπικά και αποκλειστικά και ότι, αναλαμβάνω πλήρως όλες τις συνέπειες του νόμου στην περίπτωση κατά την οποία αποδειχθεί, διαχρονικά, ότι η εργασία αυτή ή τμήμα της δεν μου ανήκει διότι είναι προϊόν λογοκλοπής άλλης πνευματικής ιδιοκτησίας.

Όνομα & Επώνυμο Συγγραφέα (Με Κεφαλαία) :

ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Υπογραφή (Ολογράφως, χωρίς μονογραφή):

Ημερομηνία (Ημέρα - Μήνας - Έτος):

Πίνακας περιεχομένων

Δήλωση μη λογοκλοπής και ανάληψη προσωπικής ευθύνης	1
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
ABSTRACT	4
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	5
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	6
ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ.....	7
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : Θεωρητικό πλαίσιο	12
1.1. Είδη Ελέγχων.....	12
1.2. Διατάκτης – Δημόσιος Υπόλογος.....	14
1.3. Διαδικασία του ελέγχου, εκκαθάρισης και πιστοποίησης των δαπανών.....	15
1.4. Διαδικασίες (τρόποι) σύναψης δημοσίων συμβάσεων	18
1.5. Βασικές κατηγορίες δαπανών	22
1.6. Αντιρρήσεις – Εντέλλεσθε – Εκτέλεση Δικαστικών Αποφάσεων.....	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : Επισκόπηση βιβλιογραφίας	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 :Μεθοδολογία έρευνας.....	41
3.1.Συλλογή δεδομένων.....	41
3.2. Δείγμα.....	41
3.3.Δομή του ερωτηματολογίου	42
3.4.Ερωτήσεις.....	42
3.5.Μέθοδος στατιστικής ανάλυσης	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : Στατιστική Ανάλυση - Αποτελέσματα - Ευρήματα	44
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : Συζήτηση αποτελεσμάτων - Συμπεράσματα - Προτάσεις	76
Βιβλιογραφία.....	81
Παράρτημα	91

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην Ελλάδα, όπως και στις περισσότερες χώρες του κόσμου, τα οικονομικά των Ο.Τ.Α. ελέγχονται από το κράτος για την αποφυγή φαινομένων κακοδιαχείρισης και διαφθοράς.

Έως τις 31 Ιουλίου 2019 ο έλεγχος των δαπανών των Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού γινόταν από το Ελεγκτικό Συνέδριο το οποίο διενεργούσε προληπτικό έλεγχο (έλεγχο των δαπανών πριν την εξόφλησή τους). Σήμερα η ευθύνη για τον έλεγχο αυτόν έχει ανατεθεί αποκλειστικά στις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες των ίδιων των Δήμων και το Ελεγκτικό Συνέδριο κάνει πλέον μόνο κατασταλακτικό έλεγχο (έλεγχο μετά την πληρωμή της δαπάνης).

Η διερεύνηση της διαδικασίας ελέγχου, εκκαθάρισης και πιστοποίησης των δαπανών στους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού μετά την κατάργηση του προληπτικού ελέγχου από την υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, είναι το αντικείμενο της παρούσας εργασίας η οποία έχει ως σκοπό να αξιολογήσει τις διαδικασίες αυτές, να εξετάσει την ορθότητα του τρόπου λειτουργίας των αρμόδιων υπηρεσιών, να καταγράψει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι υπάλληλοι που ασκούν τον έλεγχο μέσω της διεξαγωγής πρωτογενούς έρευνας καθώς και να προτείνει λύσεις που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την υφιστάμενη κατάσταση.

Λέξεις κλειδιά : Δαπάνη, Ελεγκτικό Συνέδριο, Έλεγχος, Εκκαθάριση δαπανών, Πιστοποίηση, Διαδικασία

ABSTRACT

In Greece, as in most countries of the world, the finances of Municipalities, are controlled by the State to prevent mismanagement and corruption.

Until July 31, 2019, the audit of the expenditures of Municipalities was done by the Hellenic Court of Auditors which carried out an ex-ante control (a control of expenditure before the payment). Today the responsibility for this audit has been assigned exclusively to the competent financial services of the Municipalities themselves and the Court of Auditors is responsible only for the external ex-post audit (the audit after reimbursement of incurred expenses).

The investigation of the process of control, validation and certification of expenditure of Municipalities after the abolition of the a priori review of expenditure by the Office of the Commissioner of the Court of Auditors, is the object of this work which aims to evaluate these procedures, to examine the correctness of operating mode of competent authorities, to record the problems that faced by controlling officials through conducting primary research as well as proposing solutions that could improve the current situation.

Keywords: Expenditure, Court of Auditors, Audit, Validation of expenditure, Certification, Procedure

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΦΥΛΟ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	44
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	45
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	46
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΓΕΩΓΡΑΦ.ΔΙΑΜ/ΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	47
ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΣΧΕΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	48
ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	49
ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΘΕΣΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ	50
ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ ΘΕΣΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ	50
ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΠΟ ΕΙΔΙΚΑ SITES.....	51
ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ	52
ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ "ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ-ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ".....	53
ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΕΡΜΕΤΡΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠ' ΕΥΘΕΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΕΩΝ	53
ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΤΜΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ	54
ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΤΜΗΣΗ ΕΝΙΑΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	55
ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΛΙΠΗ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ	56
ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΕΡΩΡΙΕΣ-ΕΞΟΔΑ ΚΙΝΗΣΗΣ	57
ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ.....	57
ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ	58
ΠΙΝΑΚΑΣ 19: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ	59
ΠΙΝΑΚΑΣ 20: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΩΝ	60
ΠΙΝΑΚΑΣ 21: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΝΩΤΕΡΟΥΣ	61
ΠΙΝΑΚΑΣ 22: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜ.ΕΝΤΑΛΜΑΤΩΝ	62
ΠΙΝΑΚΑΣ 23: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΞΩΤΕΡ.ΕΛΕΓΧΟΥ	63
ΠΙΝΑΚΑΣ 24: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΛΑΘΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΞΩΤΕΡ.ΕΛΕΓΧΟΥ	64
ΠΙΝΑΚΑΣ 25: ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ «ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ-ΠΙΕΣΕΙΣ».....	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 26: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΟΒΟ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΥ	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 27: ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ	67
ΠΙΝΑΚΑΣ 28: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΜΕ ΕΝΑ ΔΕΙΓΜΑ	69
ΠΙΝΑΚΑΣ 29: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΜΗ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΕΝΟ ΕΛΕΓΧΟ ΣΥΓΚΡΙΣΗΣ ΔΥΟ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ-ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ	70
ΠΙΝΑΚΑΣ 30: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΜΗ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΕΝΟ ΕΛΕΓΧΟ ΣΥΓΚΡΙΣΗΣ ΔΥΟ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΠΙΕΣΕΩΝ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	71
ΠΙΝΑΚΑΣ 31: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ Β.....	72

ΠΙΝΑΚΑΣ 32: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ C	72
ΠΙΝΑΚΑΣ 33: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ D	72
ΠΙΝΑΚΑΣ 34: ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΛΕΓΧΟΥ, ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΟΥΣ ΟΤΑ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ.	75

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΙΚΟΝΑ 1: ΓΡΑΦΗΜΑ ΠΙΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΦΥΛΟ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ.....	44
ΕΙΚΟΝΑ 2: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	45
ΕΙΚΟΝΑ 3: ΓΡΑΦΗΜΑ ΠΙΤΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	46
ΕΙΚΟΝΑ 4 : ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΓΕΩΓΡΑΦ.ΔΙΑΜ/ΜΑ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ	47
ΕΙΚΟΝΑ 5: ΓΡΑΦΗΜΑ ΠΙΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΣΧΕΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ.....	48
ΕΙΚΟΝΑ 6: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	49
ΕΙΚΟΝΑ 7: ΓΡΑΦΗΜΑ ΠΙΤΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΘΕΣΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ.....	50
ΕΙΚΟΝΑ 8: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΠΟ ΕΙΔΙΚΑ SITES.	51
ΕΙΚΟΝΑ 9: ΓΡΑΦΗΜΑ ΠΙΤΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ	52
ΕΙΚΟΝΑ 10: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΕΡΜΕΤΡΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠ΄ ΕΥΘΕΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΕΩΝ.....	54
ΕΙΚΟΝΑ 11: ΓΡΑΦΗΜΑ ΠΙΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΤΜΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ	55
ΕΙΚΟΝΑ 12: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΤΜΗΣΗ ΕΝΙΑΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	55
ΕΙΚΟΝΑ 13 : ΓΡΑΦΗΜΑ ΠΙΤΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΛΙΠΗ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ	56
ΕΙΚΟΝΑ 14: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΕΡΩΡΙΕΣ-ΕΞΟΔΑ ΚΙΝΗΣΗΣ	57
ΕΙΚΟΝΑ 15: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ.....	58
ΕΙΚΟΝΑ 16: ΓΡΑΦΗΜΑ ΠΙΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ.....	59
ΕΙΚΟΝΑ 17: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ.....	59
ΕΙΚΟΝΑ 18: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΩΝ	60
ΕΙΚΟΝΑ 19: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΝΩΤΕΡΟΥΣ	61
ΕΙΚΟΝΑ 20: ΓΡΑΦΗΜΑ ΠΙΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜ.ΕΝΤΑΛΜΑΤΩΝ.....	62
ΕΙΚΟΝΑ 21: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΞΩΤΕΡ.ΕΛΕΓΧΟΥ	63
ΕΙΚΟΝΑ 22 : ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΛΑΘΩΝ-ΠΑΡΑΤΥΠΙΩΝ.....	64
ΕΙΚΟΝΑ 23: ΓΡΑΦΗΜΑ ΠΙΤΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΦΟΒΟ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΥ.....	66
ΕΙΚΟΝΑ 24: ΘΗΚΟΓΡΑΜΜΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ-ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ	67
ΕΙΚΟΝΑ 25: ΘΗΚΟΓΡΑΜΜΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ-ΠΙΕΣΕΙΣ	68
ΕΙΚΟΝΑ 26: ΘΗΚΟΓΡΑΜΜΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΟΣΟ ΕΠΗΡΕΑΖΕΤΑΙ Η ΚΡΙΣΗ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ.....	68
ΕΙΚΟΝΑ 27: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΛΕΓΧΟΥ, ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΟΥΣ ΟΤΑ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ.	74

ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ

C.V.	Coefficient of Variation (Συντελεστής Μεταβλητότητας)
A.A.Δ.Ε.	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
A.A.Y.	Απόφαση Ανάλυσης Υποχρέωσης
A.Ε.Π.Π.	Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών
A.M.Ε.Α.	Άτομα με Ειδικές Ανάγκες
A.O.Ε.	Ανώτατα Όργανα Ελέγχου
A.Y.Ε.	Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας
B.Δ.	Βασιλικό Διάταγμα
βλ.	βλέπε
Δ.Ε.	Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Δ.Ο.Υ.	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
Ε.Α.Π.	Ενιαία Αρχή Πληρωμών
Ε.Δ.Ε.	Ένορκη Διοικητική Εξέταση
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.	Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων
Ε.Φ.Κ.Α.	Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης
ΕΛ.ΣΥΝ.	Ελεγκτικό Συνέδριο
ΕΛ.ΤΑ.	Ελληνικά Ταχυδρομεία
Η/Υ	Ηλεκτρονικός Υπολογιστής
Ι.Δ.Α.Χ.	Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου
Ι.Δ.Ο.Χ.	Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου
Ι.Χ.	Ιδιωτικής Χρήσης
Κ.Α.	Κωδικός Αριθμός
Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.	Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων
Κ.Υ.Α.	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Μ.Ο.	Μέσος Όρος
Μη.Μ.Ε.Δ.	Μητρώο Μελών Επιτροπών Διαδικασιών (Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων)
Ν.Π.Δ.Δ.	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ο.Α.Ε.Δ.	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
Ο.Τ.Α	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Δ.Ε.	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
Π.Ε.	Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης
Π.Ε.Α.	Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης
Π.Μ.Σ.	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
Π.Ο.Υ.	Προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών
ΠΟΛ	Πολυγραφημένη Υπουργική Εγκύκλιος
Τ.Ε	Τεχνολογικής Εκπαίδευσης
Τ.Ε.Ε.	Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
Τ.Ε.Ι.	Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Υ.Ε.	Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεων
Φ.Π.Α.	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα καταρχήν να εκφράσω τις ειλικρινείς και θερμές μου ευχαριστίες αφενός σε όλους τους καθηγητές μου του μεταπτυχιακού προγράμματος οι οποίοι στην δύσκολη συγκυρία που βιώνουμε λόγω της πανδημίας του Covid-19 και παρόλο που τα μαθήματα μας διεξήχθησαν εξ ολοκλήρου εξ αποστάσεως, μας μετέδωσαν τις πολύτιμες γνώσεις τους χωρίς το μάθημα να υστερεί σε τίποτα από το «δια ζώσης» και μας έκαναν να νοιώθουμε ότι είναι ανά πάσα στιγμή δίπλα μας και αφετέρου στον κ. Δημήτριο Πασχαλούδη, Διευθυντή του Π.Μ.Σ. για την τέλεια οργάνωση όλου του μεταπτυχιακού προγράμματος.

Επιπλέον, θα πρέπει, να ευχαριστήσω και όλους τους συμφοιτητές μου για την άψογη συνεργασία, ομαδικότητα και αλληλοβοήθεια αλλά και την ευκαιρία που μου έδωσαν να τους γνωρίσω και να κάνω νέους πραγματικούς φίλους.

Ακόμα, θα ήταν παράλειψη να μην ευχαριστήσω την κ. Κωνσταντίνα Γκιουλετζή για τις συμβουλές και την βοήθεια που μου έχει προσφέρει με τις γνώσεις της ως έμπειρη ελέγκτρια δαπανών του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη Θεσσαλονίκη όχι μόνο κατά την διάρκεια της συγγραφής της παρούσας εργασίας αλλά και κατά τη μακροχρόνια συνεργασία μας στα πλαίσια της εργασίας μου ως εκκαθαριστής Δαπανών στον Δήμο Θεσσαλονίκης όπως επίσης τους συναδέλφους, την Προϊσταμένη μου και νυν Διευθύντρια Οικονομικών Υπηρεσιών Μ.Ανθίτσου και την Υπηρεσία μου γενικότερα στον Δήμο Θεσσαλονίκης που ήταν η αφορμή να ξεκινήσω αυτό το υπέροχο ταξίδι της γνώσης.

Δεν θα μπορούσα ακόμα να μην ευχαριστήσω και τον συνοδοιπόρο μου, τον σύζυγό μου για την συνεχή βοήθεια και υποστήριξή του, στον οποίο μάλιστα αφιερώνω αυτή την εργασία.

Τέλος, θα ήθελα βεβαίως να ευχαριστήσω ιδιαίτερω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Δημήτριο Αηδόνη, για την καθοδήγηση και τις πολύτιμες συμβουλές του κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών μου σπουδών στο Π.Μ.Σ. «Δημόσια Διοίκηση» αλλά και κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της παρούσας διπλωματικής μου εργασίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όπως προβλέπεται στο άρθρο 102 παρ.2 του Συντάγματος της Ελλάδας όπως αυτό αναθεωρήθηκε στις 27/5/2008 «οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια». Προκειμένου όμως να διασφαλιστεί η χρηστή διαχείριση του δημοσίου χρήματος, το Κράτος ασκεί στους Ο.Τ.Α. εποπτεία (άρθρο 102 παρ.4 του Συντάγματος) η οποία όμως περιορίζεται αποκλειστικά και μόνο στον έλεγχο ως προς τη νομιμότητα και σε καμιά περίπτωση ως προς τη σκοπιμότητα. Στα πλαίσια λοιπόν αυτού του ελέγχου, το Σύνταγμα στο άρθρο 98 ορίζει ότι στις αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκει εκτός των άλλων και ο έλεγχος των δαπανών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο προσυμβατικός έλεγχος δαπανών μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι Ο.Τ.Α. καθώς και ο έλεγχος των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων (Το Σύνταγμα της Ελλάδος, 2008).

Το 1997 με το Προεδρικό Διάταγμα Π.Δ.172/10-7-97 (ΦΕΚ 146 Α΄, 1997) ξεκίνησε η υποχρεωτική υπαγωγή των τριών μεγαλύτερων Δήμων της χώρας (Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιά) στον προληπτικό έλεγχο των δαπανών τους από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Από τον προληπτικό έλεγχο εξαιρούνταν μόνο ορισμένες κατηγορίες δαπανών όπως οι δαπάνες πληρωμής αποδοχών των τακτικών υπαλλήλων καθώς και των υπαλλήλων με σύμβαση αορίστου χρόνου (εκτός της πρώτης μισθοδοσίας μετά τον διορισμό ή την μονιμοποίησή τους), οι δαπάνες απόδοσης των υπέρ τρίτων κρατήσεων (ασφαλιστικών εισφορών, φόρων κλπ.), οι δαπάνες μισθωμάτων ακινήτων (εκτός αυτών που καταβάλλονται για πρώτη φορά) καθώς και οι δαπάνες ηλεκτρικού ρεύματος και νερού. Κατόπιν, με το Π.Δ. 133/2001 ο προληπτικός έλεγχος επεκτάθηκε και στους δήμους Ηλιούπολης και Περιστερίου (ΦΕΚ 118 Α΄, 2001). Δύο χρόνια αργότερα, με το άρθρο 23 του Νόμου 3202/2003 υπήχθησαν για πρώτη φορά (ημερομηνία έναρξης 1/7/2004) στον προληπτικό Έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο και όλοι οι πρωτοβάθμιοι Ο.Τ.Α. με πληθυσμό άνω των 5.000 κατοίκων (ΦΕΚ 284 Α΄, 2003). Με το Ν. 3852/2010, άρθρο 275, γνωστό ως «Καλλικράτη» υπήχθησαν τελικά όλοι οι Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού ανεξαρτήτως πληθυσμού στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΦΕΚ 87 Α΄, 2010). Να σημειωθεί ότι όσες δαπάνες βάσει νόμου εξαιρούνταν του προληπτικού ελέγχου, ελέγχονταν υποχρεωτικά με κατασταλατικό έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά την υποβολή των ετήσιων απολογισμών.

Ωστόσο, από τις 31/07/2019 σύμφωνα με το άρθρο 31, παρ. α, εδ.αα του Ν.4270/14 (ΦΕΚ 143 Α΄, 2014) όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 10, παρ.10 του Ν.4337/15 και την παρ.1 του άρθρου 125 του Ν.4611/19 (ΦΕΚ 73 Α΄, 2019) κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του Νόμου 4129/13, δεν ασκείται πλέον προληπτικός

έλεγχος στις δαπάνες των Ο.Τ.Α. παρά μόνο κατασταλτικός σε μια προσπάθεια σύμπλευσης με την διεθνή πρακτική στην ελεγκτική, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του Ν.4337/15 (Αιτιολ. Έκθεση Ν.4337/15, 2015). Δεν καταργήθηκε βεβαίως η άσκηση από το Ελ. Συνέδριο του προσυμβατικού ελέγχου των δημοσίων συμβάσεων προμήθειας αγαθών, εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών μεγάλης οικονομικής αξίας όπως και ο έλεγχος απόδοσης λογαριασμού των δημοσίων υπολόγων. Συνεπώς σήμερα οι υπάλληλοι δηλαδή οι εκκαθαριστές δαπάνης και οι Προϊστάμενοι Οικονομικών Υπηρεσιών (Π.Ο.Υ.) των ίδιων των φορέων (Ο.Τ.Α.) έχουν καταστεί αποκλειστικά υπεύθυνοι για τον έλεγχο και ενταλματοποίηση των δαπανών πριν την εξόφλησή τους.

Η παρούσα διπλωματική εργασία αποσκοπεί αφενός να παρουσιάσει, να διερευνήσει και να αξιολογήσει τη διαδικασία ελέγχου, εκκαθάρισης και πιστοποίησης δαπανών των Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού και αφετέρου:

α) Να αναδείξει τα κυριότερα και συχνότερα προβλήματα και «παρατυπίες» που παρουσιάζονται κατά τον έλεγχο των πραγματοποιηθεισών δαπανών αλλά και τις δυσκολίες που συναντούν οι υπάλληλοι των οικονομικών υπηρεσιών (ελεγκτές - εκκαθαριστές) κατά την άσκηση των καθηκόντων τους μετά την πρόσφατη κατάργηση του προληπτικού ελέγχου των δαπανών από το Ελεγκτικό Συνέδριο,

β) Να διερευνήσει την ορθότητα και αποτελεσματικότητα του τρόπου με τον οποίο οι αρμόδιες εσωτερικές υπηρεσίες ελέγχου των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. λειτουργούν καθώς και

γ) να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα με σκοπό την εξεύρεση λύσεων και προτάσεων για την βελτίωση του υπάρχοντος συστήματος δημοσιονομικού ελέγχου.

Στο **Κεφάλαιο 1** παρουσιάζεται το θεωρητικό και νομοθετικό πλαίσιο πάνω στο οποίο βασίζεται η διαδικασία του ελέγχου των δαπανών. Συγκεκριμένα αναλύονται ορισμένες βασικές έννοιες όπως της νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών, του προληπτικού, του κατασταλτικού και του προσυμβατικού ελέγχου, του διατάκτη και του δημόσιου υπολόγου κ.α. Στη συνέχεια περιγράφεται αναλυτικά η διαδικασία πραγματοποίησης των δαπανών (είτε αυτές αφορούν μισθοδοσία υπαλλήλων είτε συμβάσεις προμηθειών, έργων ή παροχής υπηρεσιών) από την ανάληψη υποχρέωσης της δαπάνης, της εκκαθάρισης μέχρι και την πληρωμή τους.

Για την εκπλήρωση του σκοπού της εργασίας και προκειμένου να αναδειχθούν οι δυσκολίες και τα προβλήματα που παρουσιάζονται κατά τον έλεγχο και εκκαθάριση των δαπανών από τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού, διενεργήθηκε πρωτογενής έρευνα μέσω ερωτηματολογίου το οποίο απευθυνόταν αποκλειστικά σε εργαζόμενους διαφόρων Δήμων της Ελλάδας οι οποίοι διενεργούν τον έλεγχο και

πιστοποίηση των δαπανών.

Στο **Κεφάλαιο 2** παρατίθεται βιβλιογραφική επισκόπηση όπου καταγράφεται η προϋπάρχουσα επιστημονική γνώση και έρευνα που έχει διεξαχθεί για το συγκεκριμένο θέμα που διερευνάται στην παρούσα εργασία.

Στο **Κεφάλαιο 3** παρουσιάζεται η μέθοδος που ακολουθήθηκε για την έρευνα, το δείγμα των συμμετεχόντων, η δομή του ερωτηματολογίου κλπ.

Στο **Κεφάλαιο 4** της εργασίας παρουσιάζεται η στατιστική ανάλυση των απαντήσεων, ο έλεγχος των ερευνητικών υποθέσεων καθώς και ο έλεγχος αξιοπιστίας του ερωτηματολογίου με βάση τον συντελεστή α του Cronbach και παρουσιάζονται τα ευρήματα της έρευνας.

Στο **Κεφάλαιο 5** γίνεται μια συζήτηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, εξάγονται συμπεράσματα και προτείνονται λύσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας.

Τέλος, στο **Παράρτημα** υπάρχει το ερωτηματολόγιο το οποίο διανεμήθηκε στους συμμετέχοντες στην έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : Θεωρητικό πλαίσιο

1.1. Είδη Ελέγχων

α) Διοικητικός - Δικαστικός έλεγχος δαπανών

Ο Διοικητικός έλεγχος διενεργείται από τα ίδια τα όργανα της Διοίκησης. Παλαιότερα στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (πλην των Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού οι οποίοι ασκούσαν ανέκαθεν οι ίδιοι τον έλεγχο), αρμόδιες ήταν οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού ελέγχου οι οποίες κατόπιν μετονομάστηκαν σε Υπηρεσίες Εποπτείας και Ελέγχου. Από 1/1/2017 σύμφωνα με το άρθρο 69Γ του Ν.4270/14, ο Διοικητικός έλεγχος ασκείται απ' τις Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών των ίδιων των φορέων (ΦΕΚ 143 Α΄, 2014).

Ο Δικαστικός έλεγχος είναι αυτός που διενεργείται από Δικαστικά όργανα όπως οι Υπηρεσίες Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου (διακρίνεται στον προληπτικό και στον κατασταλτικό έλεγχο).

β) Εσωτερικός - Εξωτερικός έλεγχος δαπανών

Ο Εσωτερικός έλεγχος γίνεται από όργανα της ίδιας της υπηρεσίας που πραγματοποιεί τη δαπάνη όπως ορίζει ο Ν.4795/21 (ΦΕΚ 62 Α΄, 2021).

Ο Εξωτερικός έλεγχος γίνεται από ελεγκτές εκτός φορέα όπως η Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου, η Οικονομικοί Επιθεωρητές, το Ελεγκτικό Συνέδριο.

γ) Προληπτικός - Κατασταλτικός έλεγχος δαπανών

Ο Προληπτικός έλεγχος (a priori) είναι αυτός που γίνεται μετά την πραγματοποίηση της προμήθειας υλικών ή της παροχής υπηρεσιών αλλά βεβαίως πριν την εκταμίευση των χρημάτων στους δικαιούχους ώστε να αποτρέψει τυχόν μη νόμιμες πληρωμές (Θέμελης, 1987).

Ο Κατασταλτικός έλεγχος (a posteriori) γίνεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο και αφορά τον έλεγχο των δαπανών μετά την εξόφληση του χρηματικού εντάλματος πληρωμής, έχει δε ως σκοπό τον έλεγχο της νομιμότητας και κανονικότητας της διαχείρισης. Σύμφωνα με το άρθρο 24 του Ν.3202/2003 (ΦΕΚ 284 Α΄, 2003) καθώς και το άρθρο 169, παρ.5 του Ν.3463/2006 (ΦΕΚ 114 Α΄, 2006), ο κατασταλτικός έλεγχος που ασκείται από το Ελεγκτικό Συνέδριο στους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού, είναι δειγματοληπτικός, τακτικός (ετήσιος) και

επιτόπιος. Σε περίπτωση που από τον έλεγχο διαπιστωθεί έλλειμμα ή μη νόμιμη πληρωμή, το Ελεγκτικό Συνέδριο προχωρά στην έκδοση καταλογιστικής πράξης σε βάρος των υπολόγων (Θεοδώρου, 2015).

δ) Γενικός - Δειγματοληπτικός έλεγχος δαπανών

Γενικός θεωρείται ο έλεγχος που καλύπτει όλες ανεξαιρέτως τις δαπάνες, ενώ δειγματοληπτικός όταν ελέγχεται τυχαία μέρος μόνο των δαπανών του φορέα.

ε) Τυπικός - Ουσιαστικός έλεγχος δαπανών

Τυπικός έλεγχος είναι αυτός ο οποίος αποσκοπεί στον έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας της δαπάνης. Ελέγχεται δηλαδή αν τα δικαιολογητικά της δαπάνης είναι πλήρη και αυτά ακριβώς που ορίζει ο νόμος.

Κατά τον έλεγχο νομιμότητας της δαπάνης ελέγχεται αν η συγκεκριμένη δαπάνη προβλέπεται από διάταξη νόμου, αν εξυπηρετεί λειτουργικές ανάγκες ή αν εξυπηρετεί τους σκοπούς του φορέα (Ο.Τ.Α.) και φυσικά αν έχει προβλεφθεί σχετική πίστωση στον προϋπολογισμό ενώ κατά τον έλεγχο της κανονικότητας ελέγχεται αν η δαπάνη έχει παραγραφεί, αν έχει αναληφθεί νόμιμα και αν συνοδεύεται από τα απαιτούμενα νόμιμα δικαιολογητικά τα οποία πρέπει να είναι πρωτότυπα και δίχως αλλοιώσεις όπως ορίζει ο Ν.4446/16, αρθ.75, παρ.1 (ΦΕΚ 240 Α΄, 2016).

Ο Ουσιαστικός έλεγχος της δαπάνης αποσκοπεί στην εξακρίβωση της αλήθειας των γεγονότων, αν δηλαδή πραγματοποιήθηκε όντως η συγκεκριμένη δαπάνη αλλά και αν έχουν τηρηθεί οι αρχές της οικονομικότητας, αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας (Γούλας, 2014).

Συνεπώς ο έλεγχος των δαπανών που γίνεται σήμερα από τις αρμόδιες υπηρεσίες Ελέγχου, Εκκαθάρισης και Πιστοποίησης Δαπανών στους Ο.Τ.Α. είναι ένας Γενικός, Εσωτερικός, Προληπτικός, Τυπικός, Διοικητικός και Ουσιαστικός δημοσιονομικός έλεγχος.

στ) Προσυμβατικός έλεγχος δαπανών

Σύμφωνα με τον Ν.4700/20, άρθ.324, παρ.1 και 2 (ΦΕΚ 127 Α΄, 2020) οι συμβάσεις που αφορούν προμήθεια αγαθών, εκτέλεση έργων, παροχή υπηρεσιών, αγορά ακινήτων

καθώς και οι προγραμματικές συμβάσεις που συνάπτουν οι πρωτοβάθμιοι Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα, εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη αυτών υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων ευρώ (300.000 €) χωρίς Φ.Π.Α. υπόκεινται σε προληπτικό έλεγχο πριν την υπογραφή τους, από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου που είναι αρμόδιος για τον κατασταλτικό έλεγχο των λογαριασμών τους, ενώ αν το ποσό υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο ευρώ (1.000.000 €) χωρίς Φ.Π.Α., υπόκεινται σε έλεγχο νομιμότητας από Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Στον προληπτικό έλεγχο συμβάσεων από το Ελ. Συν. υπάγονται επίσης (ανεξαρτήτως ποσού) και οι συμβάσεις οι οποίες τροποποιούν τους όρους μιας αρχικής σύμβασης που έχει ήδη υποβληθεί για έλεγχο. Αν δεν πραγματοποιηθεί ο παραπάνω προσυμβατικός έλεγχος από το Ελ. Συν. η σύμβαση που συνάπτεται είναι άκυρη (Θεοδώρου, 2015).

1.2. Διατάκτης - Δημόσιος Υπόλογος

Σύμφωνα με τον Ν.4270/14, άρθ.65 (ΦΕΚ 143 Α΄, 2014), Διατάκτης ονομάζεται το όργανο (συλλογικό ή μονοπρόσωπο) το οποίο αναλαμβάνει υποχρεώσεις, δηλαδή είναι υπεύθυνο για την έγκριση και διάθεση των πιστώσεων σε βάρος του προϋπολογισμού. Στους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού σύμφωνα με το άρθρο 58 του Ν.3852/10 (ΦΕΚ 87 Α΄, 2010) όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 203 του Ν.4555/18 (ΦΕΚ 133 Α΄, 2018) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 14 του Ν.4625/19 (ΦΕΚ 139 Α΄, 2019) από 19/7/2018 διατάκτης είναι αποκλειστικά ο εκάστοτε Δήμαρχος καταργώντας την αρμοδιότητα από την Οικονομική Επιτροπή και από το Δημοτικό Συμβούλιο όπως ίσχυε παλαιότερα. Ο Δήμαρχος δεν μπορεί να έχει συγχρόνως την ιδιότητα του διατάκτη και του δημόσιου υπολόγου διότι σύμφωνα με το άρθρο 204 του Ν.4555/18 «Κλεισθένης» αλλά και την σχετική εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους οι δύο αυτές ιδιότητες είναι ασυμβίβαστες (ΦΕΚ 133 Α΄, 2018). Δηλαδή δεν μπορεί να είναι συγχρόνως και ελεγκτής και ελεγχόμενος. Αν μάλιστα ο διατάκτης αναμιχθεί στα καθήκοντα του εκκαθαριστή δαπάνης, ευθύνεται ως δημόσιος υπόλογος (Εγκύκλιος Υπ.Οικονομικών 2/45897/0026/2017, 2017).

Δημόσιος Υπόλογος θεωρείται όποιος διαχειρίζεται χρήματα ή υλικά τα οποία ανήκουν στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ακόμα και αν δεν έχει νόμιμη εξουσιοδότηση για αυτό σύμφωνα με το Ν.4270/14, άρθ.150, παρ.1 (ΦΕΚ 143 Α΄, 2014). Συγκεκριμένα δημόσιοι υπόλογοι θεωρούνται οι υπόλογοι χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής, οι διαχειριστές πάγιας προκαταβολής, οι διαχειριστές έργων του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων καθώς και οι υπόλογοι των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. Οι δημόσιοι υπόλογοι ελέγχονται από τον Οικονομικό Επιθεωρητή του Υπουργείου Οικονομικών, το Ελεγκτικό Συνέδριο αλλά και

από τον οικείο Διατάκτη. Ειδικά για τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. και σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 204 του Ν. 4555/18 (ΦΕΚ 133 Α΄, 2018) ο δήμαρχος έχει την αρμοδιότητα του ελέγχου, εποπτείας και καταλογισμού των υπολόγων. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί έλλειμμα, το ποσό καταλογίζεται στον υπόλογο που κρίθηκε υπαίτιος για το παραπάνω έλλειμμα (Σαρμάς, 2006).

Με το άρθρο 121 του Ν.4604/19 διευκρινίζεται ότι οι υπάλληλοι των Οικονομικών Υπηρεσιών των Ο.Τ.Α. καθώς και των νομικών προσώπων αυτών οι οποίοι ασχολούνται με το αντικείμενο της εκκαθάρισης δαπανών, δεν θεωρούνται δημόσιοι υπόλογοι και ευθύνονται μόνο σε περίπτωση που αποδειχθεί δόλος ή βαρεία αμέλεια, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Αντιθέτως υπόλογοι θεωρούνται ο Προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών και ο Δημοτικός Ταμίας (ΦΕΚ 50 Α΄, 2019).

1.3. Διαδικασία του ελέγχου, εκκαθάρισης και πιστοποίησης των δαπανών

Για την πραγματοποίηση οποιασδήποτε δαπάνης από τους Ο.Τ.Α. απαιτείται πριν από οποιαδήποτε άλλη ενέργεια, να έχει προηγηθεί οπωσδήποτε η Απόφαση Ανάληψης της Υποχρέωσης (Α.Α.Υ.). Ακολουθούν ο δημοσιονομικός έλεγχος και η εκκαθάριση της δαπάνης, η έκδοση της εντολής πληρωμής (χρηματικού εντάλματος) και τέλος η πληρωμή της δαπάνης.

α) Ανάληψη Υποχρέωσης

Σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ.1 του ΠΔ 80/16 (ΦΕΚ 145 Α΄, 2016) «ως ανάληψη υποχρέωσης νοείται η διοικητική πράξη με την οποία γεννάται ή βεβαιώνεται υποχρέωση του Δημοσίου και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης έναντι τρίτων» (νομική δέσμευση-άρθρο 66, παρ.1, Ν. 4270/14). Προκειμένου η δαπάνη να θεωρείται έγκυρη και νόμιμη απαιτείται πριν την πραγματοποίηση οποιασδήποτε δαπάνης, η έκδοση από τον διατάκτη της σχετικής απόφασης ανάληψης υποχρέωσης (Α.Α.Υ.) με την οποία δεσμεύεται και διατίθεται η ισόποση πίστωση. Για τις δαπάνες πραγματοποίησης προμηθειών, παροχής υπηρεσιών, διενέργειας μισθώσεων και εκτέλεσης δημοσίων έργων, η απόφαση ανάληψης υποχρέωσης εκδίδεται πριν από την υπογραφή της σχετικής διακήρυξης από το αρμόδιο όργανο του φορέα όπως ορίζεται στο άρθ.40, παρ.1 του Ν.4701/20 (ΦΕΚ 128 Α΄, 2020). Κατ' εξαίρεση, για την ανάληψη σταθερών και διαρκούς χαρακτήρα δαπανών όπως είναι η μισθοδοσία του προσωπικού, καθώς και για δαπάνες πάγιου χαρακτήρα όπως είναι η δαπάνη ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης, τα μισθώματα κλπ, η δέσμευση των σχετικών πιστώσεων διενεργείται αμέσως μετά την έναρξη του οικονομικού έτους για

ολόκληρο το ποσό που έχει προϋπολογισθεί για το έτος σύμφωνα με το άρθρο 9 του Π.Δ.80/16 (ΦΕΚ 145 Α΄, 2016).

β) Έλεγχος και Εκκαθάριση της Δαπάνης

Ο έλεγχος, η εκκαθάριση και η πιστοποίηση των δαπανών σε κάθε Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού διενεργείται από την Οικονομική Υπηρεσία του ίδιου του φορέα. Συγκεκριμένα γίνεται ο έλεγχος του φακέλου με όλα τα δικαιολογητικά της δαπάνης (τιμολόγια προμηθευτών, απόφαση ανάληψης υποχρέωσης, δικαιολογητικά διαγωνισμού, αποφάσεις ανάθεσης, συμφωνητικά, πρωτόκολλα παραλαβής υλικών, έγγραφα περί μη αποκλεισμού κλπ). Εάν τα δικαιολογητικά είναι ελλιπή επιστρέφονται στις αρμόδιες Υπηρεσίες για συμπλήρωση όπως ορίζεται στο Ν.4446/16, άρθ.75 (ΦΕΚ 240 Α΄, 2016). Όλα τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν τη δαπάνη πρέπει να είναι πρωτότυπα ώστε να αποτρέπεται η πληρωμή μιας οφειλής που έχει ήδη εξοφληθεί. Σε περίπτωση απώλειας των πρωτότυπων δικαιολογητικών πριν από την ενταλματοποίηση της δαπάνης, διενεργείται ένορκη διοικητική εξέταση (Ε.Δ.Ε.) από Οικονομικό Επιθεωρητή προκειμένου να διερευνηθούν οι συνθήκες απώλειας τους. Κατόπιν η δαπάνη εκκαθαρίζεται με βάση θεωρημένες από τον Διατάκτη φωτοτυπίες των απολεσθέντων δικαιολογητικών.

Μετά τον έλεγχο της νομιμότητας και κανονικότητας της δαπάνης, εκδίδεται η πράξη εκκαθάρισης και το χρηματικό ένταλμα το οποίο υπογράφεται βάσει του Ν.4555/18, άρθ.204, παρ.1 οπωσδήποτε από τον συντάκτη (τον διοικητικό υπάλληλο που διενεργεί τον έλεγχο και την πιστοποίηση της δαπάνης) και τον Προϊστάμενο Οικονομικών Υπηρεσιών (Π.Ο.Υ.) και δυνητικά από τον Προϊστάμενο του τμήματος Εκκαθάρισης Δαπανών (ΦΕΚ 133 Α΄, 2018).

Στο χρηματικό ένταλμα πληρωμής, σύμφωνα με το άρθ.77, παρ. 3 του Ν.4446/16, αναγράφονται απαραίτητως εκτός του αύξοντα αριθμού του εντάλματος και του οικονομικού έτους, η σαφής αιτιολογία της δαπάνης, ο Κωδικός Αριθμός (Κ.Α.) εξόδου του προϋπολογισμού στον οποίο καταλογίζεται η δαπάνη, ο αύξων αριθμός της αναληφθείσας υποχρέωσης, το πληρωτέο ποσό ολογράφως και αριθμητικώς, το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου ή η ακριβής επωνυμία και η έδρα του αν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, η διεύθυνση καθώς και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου αυτού. Στα Χρηματικά Εντάλματα πληρωμής δεν επιτρέπονται προσθήκες, αλλοιώσεις ή διαγραφές (ΦΕΚ 240 Α΄, 2016).

Για κάθε δικαιούχο εκδίδεται ξεχωριστό χρηματικό ένταλμα. Σύμφωνα με τον Ν.4446/16, άρθ.77, παρ.6, επιτρέπεται η έκδοση ενός μόνο χρηματικού εντάλματος με περισσότερους του ενός δικαιούχους, μόνο στην περίπτωση που η δαπάνη αφορά μισθοδοσία και εξοφλείται μέσω της Ενιαίας Αρχής Πληρωμών (Ε.Α.Π.).

Εκτός από τα τακτικά χρηματικά εντάλματα υπάρχουν α) τα χρηματικά εντάλματα πάγιας προκαταβολής (το ποσό των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 6.000 ευρώ ανάλογα με τον πληθυσμό του Δήμου) και τα οποία αφορούν επείγουσες μικροδαπάνες και δαπάνες που από την φύση τους, αν δεν πληρωθούν άμεσα, δεν μπορούν να υλοποιηθούν. Τα χρηματικά εντάλματα για την παγία προκαταβολή εκδίδονται μετά από έγγραφη εντολή του Δημάρχου. Τα χρηματικά εντάλματα για την αναπλήρωση του ποσού της Παγίας Προκαταβολής που έχει δαπανηθεί εκδίδονται μετά την εκτέλεση της δαπάνης και την πληρωμή του δικαιούχου και αφού τα δικαιολογητικά της δαπάνης εγκριθούν από την Οικονομική Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 173 του Ν.3463/06 (ΦΕΚ 114 Α΄, 2006) και τα άρθρα 35 και 37 του Β.Δ. 17-5/15-6-59 (ΦΕΚ 114 Α΄, 1959) καθώς και β) τα χρηματικά εντάλματα Προπληρωμής τα οποία εκδίδονται στο όνομα ενός υπαλλήλου (του υπολόγου) πριν την εκτέλεση συγκεκριμένης δαπάνης με την υποχρέωση να αποδώσει λογαριασμό εντός συγκεκριμένης προθεσμίας σύμφωνα με το άρθρ.32 παρ.1 του ΒΔ 17/5-15-6-59 (ΦΕΚ 114 Α΄, 1959) και παρ.1, άρθρο 172 Ν.3463/06 (ΦΕΚ 114 Α΄, 2006), για την αντιμετώπιση δαπανών για τις οποίες λόγω της φύσης τους ή λόγω επείγουσας υπηρεσιακής ανάγκης, η εξόφληση με τακτικό χρηματικό ένταλμα στο όνομα του δικαιούχου δεν είναι δυνατή ή θεωρείται απρόσφορη π.χ. καλλιτέχνες από το εξωτερικό, τέλη κυκλοφορίας Ι.Χ., ταχυδρομικά τέλη στα ΕΛ.ΤΑ κλπ. Τα δικαιολογητικά για την απόδοση λογαριασμού από τον υπόλογο υπάλληλο, ανεξαρτήτως ποσού, ελέγχονται από το Ελ. Συν. (Θεοδώρου, 2015).

Τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής εκδίδονται με ηλεκτρονικό τρόπο, μέσω του Ολοκληρωμένου πληροφοριακού Συστήματος που υποστηρίζει τον κάθε φορέα σε δύο αντίτυπα (στο πρώτο επισυνάπτονται τα πρωτότυπα δικαιολογητικά της δαπάνης τα οποία αποστέλλονται στην ταμειακή υπηρεσία και το δεύτερο, το οποίο συνοδεύεται από πλήρη φάκελο με αντίγραφα όλων των ανωτέρω δικαιολογητικών της δαπάνης, παραμένει στο αρμόδιο τμήμα Εκκαθάρισης Δαπανών όπως ορίζεται στην παρ.1 του άρθρ.98 του Ν.4583/18 (ΦΕΚ 212 Α΄, 2018).

Σύμφωνα με το Ν.4727/20, άρθρ.76, παρ.3, εδαφ.στ΄, τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής αναρτώνται υποχρεωτικά στο διαδίκτυο στο «Πρόγραμμα Διαύγεια» (ΦΕΚ 184 Α΄, 2020).

γ) Πληρωμή της Δαπάνης

Η εξόφληση του χρηματικού εντάλματος στον δικαιούχο αποτελεί το τελευταίο στάδιο της διαδικασίας. Η πληρωμή γίνεται με βάση τα πρωτότυπα δικαιολογητικά του χρηματικού εντάλματος αφού προηγηθεί και πάλι έλεγχος όλων των τυπικών στοιχείων

των τίτλων πληρωμής από το αρμόδιο για την πληρωμή τμήμα που είναι η Ταμειακή Υπηρεσία του κάθε φορέα (Θεοδώρου, 2015).

1.4. Διαδικασίες (τρόποι) σύναψης δημοσίων συμβάσεων

α) Απ' ευθείας ανάθεση

Οι δήμοι μπορούν να προμηθεύονται αγαθά ή υπηρεσίες με απ' ευθείας ανάθεση δηλαδή από τον οικονομικό φορέα της επιλογής τους με ή και χωρίς εκ των προτέρων δημοσιότητα, κατόπιν έρευνας αγοράς και διαβούλευσης, εφόσον η ετήσια κατ' είδος συνολική δαπάνη δεν υπερβαίνει το ποσό των 30.000 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 116, 118 και 328 του Ν.4412/16 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 128 του Ν.4782/21. Για την απευθείας ανάθεση απαιτείται απόφαση Δημάρχου σύμφωνα με το άρθρο 209, παρ.9 του Ν.3463/06 όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 377, παρ.1 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 114 Α΄, 2006) και (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016).

Η απόφαση ανάθεσης προκειμένου να είναι έγκυρη θα πρέπει σύμφωνα με το άρθρο 118, παρ.3 του Ν.4412/16 όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρ. 50 του Ν.4782/21 (ΦΕΚ 36 Α΄, 2021), οπωσδήποτε να αναφέρει εκτός από την επωνυμία και τα στοιχεία επικοινωνίας της αναθέτουσας αρχής (του εκάστοτε Ο.Τ.Α.), την ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης και την αξία αυτής, την επωνυμία και τα στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα (του προμηθευτή) στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση. Πρόσκληση για την υποβολή προσφοράς, Απόφαση για την απευθείας ανάθεση, υπογραφή συμφωνητικού καθώς και ανάρτηση αυτών στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) δεν απαιτείται για τις συμβάσεις «ήσσονος αξίας» δηλαδή για τις συμβάσεις των οποίων η αξία είναι ίση ή κατώτερη των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, σύμφωνα με τα άρθρο 117^Α και 327^Α του Ν.4412/16 όπως τροποποιήθηκαν από τα άρθρα 49 και 127 του Ν.4782/21 (ΦΕΚ 36 Α΄, 2021). Υπογραφή συμφωνητικού απαιτείται για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ.

Κατά τον έλεγχο και την εκκαθάριση, ελέγχεται η ύπαρξη αλλά και η ορθότητα των απαραίτητων δικαιολογητικών τα οποία πρέπει να συνοδεύουν το φάκελο ώστε η δαπάνη που έχει προκύψει με απευθείας ανάθεση να θεωρηθεί νόμιμη και να μπορεί να ενταλματοποιηθεί.

Απαραίτητα δικαιολογητικά σύμφωνα με το άρθρο 200 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016) είναι:

- 1) το αίτημα για ανάληψη υποχρέωσης
- 2) η απόφαση ανάληψης υποχρέωσης (Α.Α.Υ.)
- 3) η έγκριση των τεχνικών προδιαγραφών από τον Δήμαρχο
- 4) η πρόσκληση υποβολής προσφορών
- 5) οι υποβληθείσες προσφορές
- 6) τα απαραίτητα δικαιολογητικά «προς απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού από διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 73 του Ν. 4412/16, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον Ν.4782/21» δηλαδή:
 - Απόσπασμα ποινικού μητρώου,
 - Φορολογική ενημερότητα και
 - Ασφαλιστική ενημερότητα
- 7) η Απόφαση Δημάρχου για την ανάθεση
- 8) το Συμφωνητικό (για συμβάσεις άνω των 2.500 €)
- 9) η ενυπόγραφη βεβαίωση από τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης για την οποία προορίζονται τα αγαθά, όπου αναφέρεται ότι έγινε η παραλαβή των υπό προμήθεια ειδών ή ότι ολοκληρώθηκε η ανάθεση υπηρεσίας όπως ακριβώς όριζε η σύμβαση.
- 10) το αποδεικτικό εισαγωγής του υλικού στην αποθήκη του φορέα (για προμήθειες αγαθών)
- 11) το τιμολόγιο του αναδόχου

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν.4782/21 (ΦΕΚ 36 Α΄, 2021) θα πρέπει : 1) το πρωτογενές αίτημα για την ανάληψη της υποχρέωσης, 2) η απόφαση ανάληψης υποχρέωσης, 3) η πρόσκληση για υποβολή προσφορών, 4) η απόφαση Δημάρχου, 5) το συμφωνητικό καθώς και 6) το χρηματικό ένταλμα, να έχουν αναρτηθεί στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ), που έχει συσταθεί με το άρθρο 11 του Ν.4013/11 (ΦΕΚ 204 Α΄, 2011) και λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Θεοδώρου, 2015).

Κατά τον έλεγχο και εκκαθάριση των παραπάνω συμβάσεων χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή για την αποφυγή φαινομένων κατάπτωσης της δαπάνης, δηλαδή του επιμερισμού μιας ενιαίας σύμβασης σε μικρότερες συμβάσεις οι οποίες ανατίθενται με απευθείας ανάθεση αντί να διενεργείται δημόσιος διαγωνισμός, κάτι το οποίο θεωρείται καταστρατήγηση του νόμου 4412/16, άρθρο 6, παρ.3 (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016).

β) Ανάθεση μετά από διαγωνιστική διαδικασία

Σύμφωνα με το Ν.4155/13 (ΦΕΚ 120 Α΄, 2013) οι διαγωνισμοί στους Ο.Τ.Α. από 01-04-2014 διενεργούνται υποχρεωτικά μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (Εγκύκλιος Υπ.Ανάπτ. & Ανταγωνιστικότητας Π1/542, 2014).

Οι διαγωνιστικές διαδικασίες μπορεί να είναι ανοικτές ή κλειστές. Στις **ανοικτές** διαδικασίες, κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει προσφορά στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθ.27 του Ν.4412/16 ενώ στις **κλειστές** διαδικασίες μπορούν να υποβάλουν προσφορά μόνο οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από την αναθέτουσα αρχή (Ο.Τ.Α.), σύμφωνα με το άρθ.28 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016).

Όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι έως και 60.000 € χωρίς Φ.Π.Α. γίνεται συνοπτικός διαγωνισμός ο οποίος είναι μια σχετικώς απλοποιημένη διαδικασία όπου κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει προσφορά, σύμφωνα με τα άρθρα 117 και 327 του Ν.4412/16 όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 141, παρ.2 του Ν.4782/21 (ΦΕΚ 36 Α΄, 2021). Στον συνοπτικό διαγωνισμό ο φορέας πέραν της διακήρυξης την οποία υποχρεούται να δημοσιεύσει, μπορεί να προσκαλέσει επιπλέον και μέχρι τρεις (3) συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς (προμηθευτές) που δραστηριοποιούνται στη σχετική αγορά. Επίσης δεν απαιτείται η κατάθεση εγγύησης συμμετοχής και καλής εκτέλεσης, εκτός αν αναφέρεται κάτι διαφορετικό στα έγγραφα της σύμβασης όπως ορίζεται στο άρθρο 72 του Ν.4412/16. Η υποβολή και μίας μόνο προσφοράς, δεν αποτελεί κώλυμα, ο διαγωνισμός δεν θεωρείται άγονος, ούτε απαιτείται η επανάληψη της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Για ποσά άνω των 60.000 € χωρίς Φ.Π.Α. γίνεται τακτικός διαγωνισμός όπου τηρείται η παρακάτω διαδικασία: Πριν την έναρξη της διαγωνιστικής διαδικασίας, η Οικονομική επιτροπή του Δήμου καταρτίζει τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές και συγκροτεί την επιτροπή διενέργειας και αξιολόγησης του διαγωνισμού. Μέσω της πλατφόρμας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ συντάσσεται και υπογράφεται η προκήρυξη και η διακήρυξη του διαγωνισμού

και αποστέλλονται σε ηλεκτρονική μορφή τα στοιχεία στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. και στον εθνικό Τύπο και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Δήμου. Η προκήρυξη και η διακήρυξη αναρτώνται στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ και Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ όπως ορίζει το άρθρο 38 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016) όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 6 του Ν.4782/21 (ΦΕΚ 36 Α΄, 2021).

Οι οικονομικοί φορείς (οι προμηθευτές) που επιθυμούν να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό υποβάλλουν ηλεκτρονικά τα δικαιολογητικά συμμετοχής και την οικονομική και τεχνική προσφορά τους μέσα σε προθεσμία η οποία ορίζεται ρητά στη σχετική διακήρυξη. Τα δικαιολογητικά υπογράφονται ψηφιακά και αργότερα προσκομίζονται σε φυσικό αρχείο (σε μορφή pdf) μαζί με εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Είναι δυνατόν να αποκλειστεί από τη συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία οικονομικός φορέας, όταν συντρέχει κάποιος από τους λόγους αποκλεισμού που αναφέρονται στα άρθρα 73 και 74 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016) όπως τροποποιήθηκαν από τα άρθρα 22 και 23 του Ν.4782/21 (ΦΕΚ 36 Α΄, 2021), δηλαδή όταν υπάρχει εις βάρος τους αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση για διάφορα αδικήματα όπως συμμετοχή σε εγκληματική ή τρομοκρατική οργάνωση, δωροδοκία, πλαστογραφία, υπεξαίρεση, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομη δραστηριότητα, παιδική εργασία, εμπορία ανθρώπων ή αν αποδεδειγμένα δεν είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερος, αν τελεί υπό πτώχευση κλπ.

Κατόπιν γίνεται η ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών. Η επιτροπή του διαγωνισμού την οποία έχει ορίσει ο φορέας (Ο.Τ.Α.) ελέγχει και αξιολογεί τους φακέλους και προχωρά στην ανάδειξη ως προσωρινού αναδόχου εκείνου ο οποίος έδωσε την πλέον οικονομικά συμφερότερη τιμή και τον καλεί να υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 103 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016) όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 43 του Ν.4782/21 (ΦΕΚ 36 Α΄, 2021).

Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στον ανάδοχο μόλις ο ίδιος προσκομίσει την εγγύηση καλής εκτέλεσης όπως ορίζεται στην παρ.3 του άρθ.72 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016). Αν ο προσωρινός ανάδοχος δεν υποβάλλει μέσα στην ορισθείσα προθεσμία τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, απορρίπτεται η προσφορά του, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται σ΄ αυτόν που προσέφερε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Αν κανένας από τους συμμετέχοντες δεν προσκομίσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο διαγωνισμός ματαιώνεται.

Οι προμηθευτές έχουν δικαίωμα σύμφωνα με το άρθρο 360 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016) και την παρ.1 του άρθρου 3 του ΠΔ 39/2017 (ΦΕΚ 64 Α΄, 2017) να ασκήσουν προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών

(Α.Ε.Π.Π.) σε περίπτωση απόρριψής τους. Η απόφαση της Α.Ε.Π.Π. επί της προδικαστικής προσφυγής αναρτάται στην ιστοσελίδα της Α.Ε.Π.Π. και κοινοποιείται στους ενδιαφερομένους με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Η κατακύρωση στον ανάδοχο γίνεται με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής η οποία αναρτάται στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ και στην ιστοσελίδα της "ΔΙΑΥΓΕΙΑΣ" σύμφωνα με τα άρθρα 103 και 105 του Ν.4412/16 όπως τροποποιήθηκαν με τα άρθρα 43 και 45 του Ν.4782/21 (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016) και (ΦΕΚ 36 Α΄, 2021). Η απόφαση κατακύρωσης μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών, κοινοποιείται μέσω Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ σε όλους τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό εκτός από αυτούς που αποκλείστηκαν οριστικά.

Κατόπιν διενεργείται ο προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη υπερβαίνει το ποσό των 300.000 € (τριακοσίων χιλιάδων ευρώ) χωρίς Φ.Π.Α. σύμφωνα με τον Ν.4700/20, άρθ.324 (ΦΕΚ 127 Α΄, 2020) και τέλος, στέλνεται πρόσκληση στον ανάδοχο για υπογραφή του συμφωνητικού. Για την υπογραφή της σύμβασης θα πρέπει ο ανάδοχος να προσκομίσει εγγύηση καλής εκτέλεσης σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ. 4 του ν. 4412/16 (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016) η οποία επιστρέφεται εξ ολοκλήρου μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης.

1.5. Βασικές κατηγορίες δαπανών

Οι κυριότερες δαπάνες που έχει να αντιμετωπίσει ένας ΟΤΑ Α΄ βαθμού είναι οι προμήθειες αγαθών, η παροχή υπηρεσιών, τα έργα, η πληρωμή μισθωμάτων ακινήτων, οι επιχορηγήσεις, οι οικονομικές ενισχύσεις, η εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων και φυσικά η τακτική μισθοδοσία των υπαλλήλων, οι πρόσθετες αμοιβές, οι αποζημιώσεις υπαλλήλων και αιρετών.

Α) Προμήθειες αγαθών - παροχή υπηρεσιών

Οι συνήθεις προμήθειες που χρειάζεται να κάνει ένας Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού για να καλύψει τις λειτουργικές του ανάγκες και για την εκπλήρωση των σκοπών του είναι ενδεικτικά η προμήθεια παγίων, μηχανημάτων, μεταφορικών μέσων, επίπλων, ηλεκτρολογικού υλικού, εντύπων, γραφικής ύλης και ειδών γραφείου, ηλεκτρονικών υπολογιστών, εθιμοτυπικών δώρων, ειδών υγιεινής και καθαριότητας, καυσίμων, λιπαντικών, υλικών συντήρησης και επισκευής κτιρίων, ανταλλακτικών μεταφορικών μέσων και μηχανημάτων κ.α. Επίσης απαραίτητη είναι η παροχή υπηρεσιών όπως μεταφορές, ασφάλειες ακινήτων

και οχημάτων, επισκευή και συντήρηση μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, εγκατάσταση και εφαρμογή λογισμικού Η/Υ, δαπάνες σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, καλλιτεχνικές υπηρεσίες, υπηρεσίες δεξιώσεων, φιλοξενίας, ενημέρωσης, διαφήμισης και τουριστικής προβολής, συνδρομές σε εφημερίδες, περιοδικά και ηλεκτρονικά μέσα κλπ.

Οι δαπάνες για την προμήθεια αγαθών αλλά και η λήψη υπηρεσιών από τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. διενεργούνται με βάση το Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» και το Ν.4782/21 (ΦΕΚ 36 Α΄, 2021) «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία».

Τα αγαθά που προμηθεύονται οι Ο.Τ.Α. καθώς και οι υπηρεσίες που λαμβάνουν, όταν διενεργείται διαγωνισμός, παραλαμβάνονται από 3μελή επιτροπή δημοτικών υπαλλήλων, τα μέλη της οποίας ορίζονται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ενώ στην περίπτωση της απευθείας ανάθεσης, η παραλαβή γίνεται με βεβαίωση από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης που αιτήθηκε την απευθείας ανάθεση, όπως ορίζεται στο άρθρο 50 του Ν.4782/21 (ΦΕΚ 36 Α΄, 2021).

Για την εκκαθάριση και πληρωμή αυτών των δαπανών απαιτείται:

1. Πρωτόκολλο οριστικής ποιοτικής και ποσοτικής παραλαβής των αγαθών ή της παροχής υπηρεσίας σύμφωνα με το άρθρο 200 παρ.4 και 5 του Ν.4412/16 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 102 του Ν.4782/21
2. Δελτίο εισαγωγής υλικού στην αποθήκη του φορέα για προμήθεια αγαθών και
3. Τιμολόγιο προμηθευτή

Για προμήθειες ή παροχή υπηρεσιών αξίας κάτω του ποσού των 2.500 € (δύο χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ) η παραλαβή δεν γίνεται με πρωτόκολλο παραλαβής από την 3μελή επιτροπή αλλά με βεβαίωση του προϊσταμένου της υπηρεσίας για την οποία προορίζεται η προμήθεια ή η παροχή υπηρεσίας, όπως ορίζεται στην παρ.10 του άρθρου 208 και στην παρ.4 του άρθρου 219 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016) όπως τροποποιήθηκαν με τα άρθρα 105 και 107 του Ν.4782/21 (ΦΕΚ 36 Α΄, 2021) αντίστοιχα.

B) Έργα

Σύμφωνα με την παρ.3 του άρθ.1 του Ν.1418/84 (ΦΕΚ 23 Α΄, 1984) όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 2229/94 (ΦΕΚ 138 Α΄, 1994) «από τεχνική άποψη δημόσια έργα είναι όλα τα έργα που εκτελούν φορείς του δημόσιου τομέα και συνδέονται με

οποιοδήποτε τρόπο με το έδαφος, το υπέδαφος ή τον υποθαλάσσιο χώρο, όπως και τα πλωτά τμήματα των τεχνικών έργων. Ως έργο νοείται κάθε νέα κατασκευή ή επέκταση ή ανακαίνιση ή επισκευή ή συντήρηση και η οικονομικά ή τεχνικά αυτοτελής λειτουργία, καθώς και κάθε σχετική ερευνητική εργασία, που απαιτεί τεχνική γνώση και επέμβαση». Κατά το άρθρο 2, παρ.1, περ.7 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016) όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο1 του Ν.4782/21 (ΦΕΚ 36 Α΄, 2021) ως έργο θεωρείται «το αποτέλεσμα ενός συνόλου δομικών εργασιών ή εργασιών μηχανικού το οποίο επαρκεί καθαυτό για την επιτέλεση οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας». Απαιτούνται δηλαδή εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις και αφορούν κατά κύριο λόγο νέες κατασκευές, επεκτάσεις, ανακαινίσεις, επισκευές και συντηρήσεις για τα τμήματα Αρχιτεκτονικού, Κατασκευών, Οδοποιίας, Πρασίνου, Ηλεκτρολογικού, Καθαριότητας των Δήμων κλπ. (Ελ.Συν.Κλιμ.Τμ.7 Πράξη 214/2017, 2017).

Δαπάνες που αφορούν έργα τα οποία έχουν ενταχθεί στο «Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων», εγκρίνονται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων ύστερα από πρόταση του φορέα και χρηματοδοτούνται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, καταχωρούνται υποχρεωτικά στην δικτυακή Πύλη e-ΠΔΕ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και τα χρηματικά εντάλματα εκδίδονται μέσω της συγκεκριμένης διαδικτυακής πλατφόρμας.

Το Δημοτικό Συμβούλιο του κάθε Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού, δύο (2) μήνες τουλάχιστον πριν την έναρξη του κάθε οικονομικού έτους πρέπει να εγκρίνει και να ψηφίζει το ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα όπου περιλαμβάνονται όλα τα έργα που πρόκειται να εκτελεστούν. Η δαπάνη του κάθε έργου υπολογίζεται κατά προσέγγιση βάσει μελετών. Βάσει του άρθρου 208, παρ.5 του Ν.3463/06 όπως τροποποιήθηκε με την παρ.1 του άρθρου 8 του Ν.4623/19 (ΦΕΚ 134 Α΄, 2019), το τεχνικό πρόγραμμα αποτελεί μέρος του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης και καταρτίζεται από την Εκτελεστική Επιτροπή η οποία λαμβάνει υπόψη της τις εισηγήσεις της αρμόδιας τεχνικής υπηρεσίας του Δήμου. Κατά τη συζήτηση του Τεχνικού Προγράμματος στο Δημοτικό Συμβούλιο, οι επικεφαλής των δημοτικών παρατάξεων καταθέτουν τις προτάσεις τους και προκρίνεται η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του Δημοτικού Συμβουλίου.

Δεν επιτρέπεται η εκτέλεση έργου που δεν περιλαμβάνεται στο ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα του Δήμου και δεν έχει προβλεφθεί ειδική πίστωση στον προϋπολογισμό εξόδων του Δήμου, σύμφωνα με το άρθρο 208 του Ν.3463/06 (ΦΕΚ 114 Α΄, 2006) και το άρθρο 49 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016). Ωστόσο, σε έκτακτες περιπτώσεις επιτρέπεται η τροποποίηση του ετήσιου τεχνικού προγράμματος του Δήμου κατά τη

διάρκεια του έτους, μόνο κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου όπως ορίζεται στην παρ.4 του άρθρου 208 του Ν.3463/06 (ΦΕΚ 114 Α΄, 2006).

Δεν επιτρέπεται η κατάτμηση έργου που προβλέφθηκε στο Τεχνικό Πρόγραμμα και προϋπολογίσθηκε ως ενιαίο, εκτός εάν στο Τεχνικό Πρόγραμμα και στον Προϋπολογισμό έχουν εξαρχής γραφεί ως ξεχωριστά έργα για κάθε Δημοτική Ενότητα του Δήμου.

Πριν την εκτέλεση ενός έργου ελέγχεται αν η αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου είναι σε θέση να αναλάβει τη διαδικασία σύναψης, εποπτείας και επίβλεψης της δημόσιας σύμβασης έργου. Αν η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου με βεβαίωση του Προϊσταμένου της δηλώσει αδυναμία, επιτρέπεται η ανάθεση εκπόνησης μελέτης σε ιδιώτη μελετητή σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147 Α΄, 2016). Η επιλογή των αναδόχων για τα έργα γίνεται κατόπιν διαγωνισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4412/16 με τη διαδικασία που έχει ήδη περιγραφεί παραπάνω (σελ. 20 κεφ.1.4.Β «Ανάθεση μετά από διαγωνιστική διαδικασία»), μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

Η Επιτροπή διαγωνισμού για τη δημοπράτηση ενός έργου :

Α) Όταν το κριτήριο για την ανάθεση είναι η συμφερότερη από οικονομικής άποψης προσφορά με βάση μόνο την τιμή, αποτελείται από τρεις (3) τεχνικούς υπαλλήλους κατηγορίας Π.Ε. ή Τ.Ε. οι οποίοι υπηρετούν στην αναθέτουσα αρχή και οι οποίοι πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Μελών Επιτροπών Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων της Γενικής Γραμματεία Υποδομών (Μη.Μ.Ε.Δ.) και να έχουν εμπειρία και σχετική με το αντικείμενο της ανάθεσης τεχνική εξειδίκευση σύμφωνα με το άρθρο 221 παρ.8β του Ν. 4412/16, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 108 του Ν.4782/21 (ΦΕΚ 36 Α΄, 2021). Αν οι υπάλληλοι του αναθέτοντος Ο.Τ.Α. δεν επαρκούν τότε μπορεί η αναθέτουσα αρχή είτε να ζητήσει από το Δημόσιο να της υποδείξει τρία άτομα όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 (ΦΕΚ 143 Α΄, 2014) είτε να προσφύγει σε διενέργεια κλήρωσης μεταξύ των μελών του Μη.Μ.Ε.Δ. Τις συνεδριάσεις της επιτροπής μπορεί να παρακολουθεί, χωρίς να έχει δικαίωμα ψήφου, και εκπρόσωπος των εργοληπτών που υποδεικνύεται από τις πανελλήνιες οργανώσεις εργοληπτών σύμφωνα με την παρ.8 του άρθρου 108 του Ν.4782/21 (ΦΕΚ 36 Α΄, 2021).

Β) Όταν το κριτήριο για την ανάθεση είναι η συμφερότερη από οικονομικής άποψης προσφορά με βάση τη σχέση τιμής και ποιότητας, τότε αυτή σύμφωνα με το άρθρο 108 του Ν.4782/21 αποτελείται από :

α) Τέσσερις (4) τεχνικούς υπαλλήλους που υπηρετούν στην αναθέτουσα αρχή ή το Δημόσιο κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του Ν. 4270/2014 (ΦΕΚ 143 Α΄, 2014) οι οποίοι πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο Μη.Μ.Ε.Δ. και να έχουν την απαραίτητη εμπειρία, ειδικότητα και τεχνική εξειδίκευση.

β) Έναν (1) εκπρόσωπο των Ο.Τ.Α. ο οποίος υποδεικνύεται από την Περιφερειακή Ένωση Δήμων της έδρας της Περιφέρειας στην οποία πρόκειται να εκτελεστεί το έργο.

γ) Έναν (1) εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.) ο οποίος προκύπτει από το Τ.Ε.Ε. μετά από κλήρωση.

δ) Έναν (1) εκπρόσωπο των εργοληπτικών οργανώσεων ο οποίος υποδεικνύεται από τις πανελλήνιες εργοληπτικές οργανώσεις.

Να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τη νομοθεσία περί δημοσίων έργων, ο ανάδοχος του έργου δικαιούται εργολαβικό όφελος και ως εκ τούτου στον προϋπολογισμό του έργου (στην εκτιμώμενη αξία της σύμβασης) περιλαμβάνονται τα γενικά έξοδα και το όφελος της εργοληπτικής επιχείρησης το ποσοστό των οποίων βάσει του Ν.4412/16, άρθρο 53, παρ.7, περ. θ΄ όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 16 του Ν.4782/21 ορίζεται σε δεκαοκτώ τοις εκατό (18%) ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης. Αυτή είναι και μια ουσιώδης διαφορά μεταξύ δημοσίων έργων και παροχής υπηρεσιών όπου δεν προβλέπεται το εργολαβικό όφελος.

Γ) Μισθώματα ακινήτων

Οι Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού συχνά αναγκάζονται να μισθώνουν ακίνητα από τρίτους προκειμένου να στεγάσουν δημοτικές υπηρεσίες, παιδικούς σταθμούς, δημοτικά γυμναστήρια, σχολεία κλπ.

Η μίσθωση ακινήτων από τους Δήμους γίνεται με μειοδοτική, φανερή και προφορική δημοπρασία (διαγωνισμό). Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η απευθείας (χωρίς δημοπρασία) μίσθωση ακινήτου αφού προηγηθεί αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου η οποία θα πρέπει να έχει ληφθεί με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του όπως ορίζει το άρθρο 194 του Ν.3463/06 (ΦΕΚ 114 Α΄, 2006) σε περίπτωση που αυτή α) αποβεί άγονη και δεν επιφέρει αποτέλεσμα ή β) στην περίπτωση που αφορά τη στέγαση σχολικών μονάδων και εφόσον δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της δημοπρασίας 2 (δύο) μήνες πριν την έναρξη του σχολικού έτους και προκύπτουν επείγοντες και απρόβλεπτοι λόγοι (άρθρο 42 του Ν.4257/14) (ΦΕΚ 93 Α΄, 2014). «Ειδικά για τα σχολικά έτη 2019- 2020, 2020- 2021 και 2021- 2022, επιτρέπεται η μίσθωση κτιρίου για τη στέγαση βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, καθώς και μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, απευθείας και χωρίς δημοπρασία κατόπιν δημόσιας

πρόσκλησης, ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου και θετική εισήγηση της Οικονομικής Επιτροπής και της αρμόδιας Επιτροπής Καταλληλότητας» όπως ορίζεται στο άρθρο 24 του Ν.4674/20 (ΦΕΚ 53 Α΄, 2020).

Η διάρκεια των μισθώσεων ακινήτων που συνάπτουν οι Δήμοι για τη στέγαση των Υπηρεσιών τους είναι δώδεκα έτη σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.3130/2003 (ΦΕΚ 76 Α΄, 2003).

Πριν την έναρξη της δημοπρασίας για τη μίσθωση του ακινήτου, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφασίζει για την ανάγκη της μίσθωσης, συγκροτεί την τριμελή επιτροπή διενέργειας δημοπρασίας η οποία αποτελείται από τον Δήμαρχο ή τον Αντιδήμαρχο που εκείνος έχει ορίσει ως Πρόεδρο και δύο δημοτικούς Συμβούλους όπως ορίζεται στο Π.Δ. 270/81 (ΦΕΚ 77 Α΄, 1981). Το Δημοτικό Συμβούλιο επίσης ορίζει και τα μέλη της ειδικής Επιτροπής Εκτίμησης Ακινήτων στην οποία οπωσδήποτε συμμετέχει και ένας μηχανικός της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου ο οποίος ορίζεται από τον Δήμαρχο (Π.Δ. 270/81) (ΦΕΚ 77 Α΄, 1981). Προκειμένου για μίσθωση κτιρίων που προορίζονται για σχολικές μονάδες, αρμόδια για την εκτίμηση του ακινήτου είναι η Επιτροπή Καταλληλότητας που συγκροτείται με απόφαση του Δημάρχου όπως ορίζεται στο άρθρο 44 του Ν.4257/14 (ΦΕΚ 93 Α΄, 2014).

Η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου καταρτίζει τους όρους της διακήρυξης της δημοπρασίας η οποία δημοσιεύεται σε δύο τουλάχιστον εφημερίδες.

Οι προσφορές των ενδιαφερομένων αποστέλλονται στην Επιτροπή Εκτίμησης η οποία κρίνει την καταλληλότητα των ακινήτων, συντάσσει έκθεση και καθορίζει το ύψος του μισθώματος. Κατόπιν ο Δήμαρχος ορίζει την ημέρα και ώρα της δημοπρασίας και καλεί αυτούς μόνο των οποίων τα ακίνητα κρίθηκαν από την Επιτροπή Εκτίμησης ότι πληρούν τις προϋποθέσεις.

Η κατακύρωση του αποτελέσματος της δημοπρασίας γίνεται από την Οικονομική Επιτροπή του Δήμου, η απόφαση της οποίας αποστέλλεται για έλεγχο νομιμότητας στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. (Α.Υ.Ε) που εδρεύει στην κάθε έδρα Αποκεντρωμένης Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με το άρθρο 116 του Ν.4555/18 (ΦΕΚ 133 Α΄, 2018).

Μετά τον έλεγχο νομιμότητας της απόφασης κατακύρωσης, υπογράφεται το Μισθωτήριο Συμφωνητικό, χορηγείται ένα αντίγραφο στον εκμισθωτή, αποστέλλεται αντίγραφο στη Δ.Ο.Υ. του εκμισθωτή και τέλος δηλώνονται όλα τα στοιχεία της μίσθωσης στη πλατφόρμα του TAXISnet μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από την έναρξη της μίσθωσης όπως ορίζει η Πολυγραφημένη Διαταγή του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) ΠΟΛ 1162/2018 (ΦΕΚ 3579 Β΄, 2018). Επίσης ο ιδιοκτήτης-εκμισθωτής οφείλει να επιδείξει το Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (Π.Ε.Α.) του ακινήτου (Ν.4685/20, άρθρο 65) (ΦΕΚ 92 Α΄, 2020).

Δ) Επιχορηγήσεις - Οικονομικές ενισχύσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 202 του Ν.3463/06 (ΦΕΚ 114 Α΄, 2006) όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 58 του Ν.4795/21 (ΦΕΚ 62 Α΄, 2021), οι πρωτοβάθμιοι Ο.Τ.Α. μπορούν με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου τους να επιχορηγούν :

- **Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)** συμπεριλαμβανομένων και των Εκκλησιαστικών. Επίσης Πολιτιστικούς και Αθλητικούς Συλλόγους ή γενικότερα φορείς που συμβάλλουν στην τουριστική ανάπτυξη και προβολή του Δήμου σύμφωνα με το άρθρο 94 παρ. 4 του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄, 2010) και έχουν την έδρα τους εντός των ορίων του Δήμου. Πριν από την έγκριση της επιχορήγησης από το Δημοτικό Συμβούλιο, θα πρέπει το επιχορηγούμενο νομικό πρόσωπο να έχει υποβάλει αίτηση, με την οποία να προσδιορίζονται οι συγκεκριμένες αθλητικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν από την επιχορήγηση καθώς και ο προϋπολογισμός εξόδων των εκδηλώσεων αυτών και θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι η επιχορήγηση δεν αφορά στην κάλυψη λειτουργικών εξόδων του σωματείου.
- **Τοπικά παραρτήματα οργανώσεων με πανελλήνια δράση** που έχουν κοινωνική και πολιτιστική δράση.
- **Μη κερδοσκοπικούς Συλλόγους με πανελλήνια δράση που έχουν σκοπό τη βοήθεια και υποστήριξη παιδιών ανεξαρτήτως υπηκοότητας που έχουν πέσει θύματα κακοποίησης, παραμέλησης, οικονομικής εκμετάλλευσης κλπ.**
- **Πρωτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων στον οικείο Δήμο** για την πραγματοποίηση κοινωνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων.
- **Σχολικές επιτροπές** (πέραν της τακτικής επιχορήγησης που οφείλουν να δίνουν).
- **Φιλοζωικά σωματεία ή οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα** που έχουν την έδρα τους στον οικείο Δήμο σύμφωνα με το άρθρο 43 του Ν.4830/21 (ΦΕΚ 169 Α΄, 2021).

Οι Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού επιτρέπεται επίσης να χορηγούν με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Οικονομική Ενίσχυση (εφάπαξ χρηματικό βοήθημα) ή είδη διαβίωσης και περίθαλψης σε οικονομικά ασθενείς δημότες τους, τρίτεκνους, πολύτεκνους κλπ. Η οικονομική αδυναμία των απόρων θα πρέπει να στοιχειοθετείται από φάκελο που περιέχει την εισήγηση των τοπικών συμβουλίων και των υπευθύνων του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» και την έκθεση του Κοινωνικού Λειτουργού της Κοινωνικής Υπηρεσίας του Δήμου.

Τέλος, οι Δήμοι μπορούν με απόφαση του Δημοτικού τους Συμβουλίου η οποία λαμβάνεται από την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του να μειώσουν ή και να απαλλάξουν από Δημοτικούς Φόρους και Τέλη τους άπορους, πολύτεκνους, Α.Μ.Ε.Α, μακροχρόνια άνεργους δημότες τους ή μονογονεϊκές οικογένειες, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν.4558/18 (ΦΕΚ 140 Α΄, 2018).

Ε) Μισθοδοσία υπαλλήλων - Πρόσθετες αμοιβές και αποζημιώσεις υπαλλήλων και αιρετών.

Όταν αναφερόμαστε στον όρο μισθοδοσία προσωπικού εννοούμε την τακτική μισθοδοσία των μόνιμων υπαλλήλων με σχέση εργασίας Δημοσίου Δικαίου, των υπαλλήλων Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (Ι.Δ.Α.Χ.), των υπαλλήλων Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου (Ι.Δ.Ο.Χ.), των εργαζομένων με σύμβαση μίσθωσης έργου, αυτών που κάνουν στο Δήμο την πρακτική τους άσκηση (μαθητές Ο.Α.Ε.Δ., σπουδαστές Τ.Ε.Ι.), των απασχολούμενων σε προγράμματα Κοινωφελούς Εργασίας Ο.Α.Ε.Δ., των μετακλητών υπαλλήλων, των Δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής, των ειδικών συμβούλων και επιστημονικών συνεργατών των αιρετών οργάνων των Ο.Τ.Α. .

Τα χρηματικά εντάλματα μισθοδοσίας όμως αφορούν και τις πρόσθετες αμοιβές και αποζημιώσεις των εργαζομένων όπως είναι τα έξοδα κίνησης, η αποζημίωση για μετάβαση εκτός έδρας των υπαλλήλων αλλά και των αιρετών, η παγία αντιμισθία των αιρετών οργάνων (Δημάρχου, Γενικού Γραμματέα, Αντιδημάρχων, Προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου, Συμπαραστάτη του Δημότη), η αποζημίωση των Προέδρων των Δημοτικών Κοινοτήτων, η υπερωριακή αποζημίωση των εργαζομένων, η αμοιβή για βραδινή εργασία και η εργασία κατά τη διάρκεια Κυριακών και επίσημων αργιών.

Σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 1δ του Ν.3845/10 (ΦΕΚ 65 Α΄, 2010), όλες ανεξαιρέτως οι τακτικές μηνιαίες αποδοχές, οι αποζημιώσεις από υπερωριακή απασχόληση, οι δαπάνες μετακίνησης και τα έξοδα κίνησης των υπαλλήλων, κάθε είδους πρόσθετες αμοιβές αιρετών κλπ, οι αμοιβές των απασχολούμενων με σύμβαση μίσθωσης έργου και γενικά οι πάσης φύσεως πληρωμές που αφορούν μισθοδοσία, από 1/1/2013 διενεργούνται υποχρεωτικά και αποκλειστικά μέσω της Ενιαίας Αρχής Πληρωμής (Ε.Α.Π.) μέσω τραπεζικού λογαριασμού. Κάθε πληρωμή που διενεργείται με άλλον τρόπο θεωρείται μη νόμιμη.

Ο μισθός των υπαλλήλων (μονίμων και Αορίστου χρόνου) προκαταβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 46 του Ν.3584/07 (ΦΕΚ 143 Α΄, 2007). Καταβάλλεται δύο φορές τον μήνα (ανά δεκαπενθήμερο) στις 13 και 27 εκάστου μηνός σύμφωνα με την ΚΥΑ 2/37345/0004/4-6-2010 (ΦΕΚ 784 Β΄, 2010). Σε περίπτωση που οι ημερομηνίες αυτές συμπίπτουν με αργία, η καταβολή γίνεται την αμέσως προηγούμενη εργάσιμη ημέρα. Αντίθετα, οι υπάλληλοι

Ορισμένου Χρόνου, με σύμβαση μίσθωσης έργου, οι ειδικοί σύμβουλοι του Δημάρχου, οι Δικηγόροι αλλά και οι αιρετοί, πληρώνονται τα «δεδουλευμένα», δηλαδή αφού παράσχουν τις υπηρεσίες τους.

Στον υπολογισμό των μηνιαίων αποδοχών, ο μήνας υπολογίζεται πάντα με τριάντα (30) ημέρες (όχι με 28 ή 31 ημέρες). Σε περίπτωση απεργίας ή στάσης εργασίας, γίνεται περικοπή των μικτών αποδοχών καθώς και των κρατήσεων εργαζομένου και εργοδότη (άρθρο 25 του Ν.4354/15).

Οι τακτικές μηνιαίες αποδοχές των υπαλλήλων αποτελούνται από τον βασικό μισθό συν τα διάφορα επιδόματα όπως το επίδομα ανηλικών τέκνων ή αυτών που σπουδάζουν, το επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, το επίδομα θέσης για Προϊσταμένους τμήματος ή Διεύθυνσης κλπ.

Υπάλληλοι **μερικής απασχόλησης ή ωρομίσθιοι** λαμβάνουν μέρος των αποδοχών του υπαλλήλου πλήρους απασχόλησης, ανάλογα με τις ώρες εργασίας τους.

Οι υπάλληλοι ανάλογα με την εκπαιδευτική βαθμίδα την οποία έχουν ολοκληρώσει σύμφωνα με το άρθρο 77 του Ν.3528/07 κατατάσσονται στις παρακάτω κατηγορίες: α) Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Π.Ε.) εφόσον διαθέτουν πτυχίο Πανεπιστημίου (Α.Ε.Ι.) της Ελλάδας ή ισότιμης Σχολής του Εξωτερικού, β) Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Τ.Ε.) εφόσον κατέχουν πτυχίο Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι.) ή ισότιμης Σχολής Εξωτερικού, γ) Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Ε.) εφόσον είναι κάτοχοι Απολυτηρίου Λυκείου ή εξαταξίου Γυμνασίου και δ) Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (Υ.Ε.) εφόσον «ως τυπικό προσόν διορισμού ορίζεται ο απολυτήριος τίτλος υποχρεωτικής εκπαίδευσης ή ισοδύναμης κατώτερης τεχνικής σχολής» (ΦΕΚ 26 Α΄, 2007).

Τα μισθολογικά κλιμάκια των υπαλλήλων κατηγορίας Π.Ε. και Τ.Ε. είναι δεκαεννέα (19) ενώ των υπαλλήλων κατηγοριών Δ.Ε. και Υ.Ε. είναι δεκατρία (13). Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν.4354/15, για τη μισθολογική εξέλιξη από κατώτερο σε ανώτερο μισθολογικό κλιμάκιο, για τους υπαλλήλους κατηγορίας Π.Ε. και Τ.Ε. απαιτείται υπηρεσία δύο (2) ετών σε κάθε μισθολογικό κλιμάκιο, ενώ για τους υπαλλήλους κατηγορίας Δ.Ε. και Υ.Ε. απαιτούνται τρία (3) έτη (ΦΕΚ 176 Α΄, 2015).

Οι κάτοχοι μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών, προωθούνται κατά δύο (2) μισθολογικά κλιμάκια με την προϋπόθεση ότι το περιεχόμενο των μεταπτυχιακών σπουδών είναι συναφές με το αντικείμενο απασχόλησης του υπαλλήλου, όπως προκύπτει από την περιγραφή της θέσης εργασίας από τον οργανισμό της Υπηρεσίας, μετά από θετική γνωμοδότηση του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου ενώ οι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος προωθούνται κατά έξι (6) μισθολογικά κλιμάκια όπως ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 9 του Ν.4354/15. Η νέα κατάταξη και τα οικονομικά αποτελέσματα αυτής ισχύουν από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης και όλων των απαραίτητων

δικαιολογητικών. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν.4354/15, οι υπάλληλοι οι οποίοι βαθμολογούνται με άριστα σε τρεις (3) συνεχόμενες αξιολογήσεις, εξελίσσονται ταχύτερα στη μισθολογική κλίμακα, λαμβάνοντας ένα (1) επιπλέον μισθολογικό κλιμάκιο.

Η παγία αντιμισθία (αμοιβή) του Δημάρχου, Αντιδημάρχων, Γενικού Γραμματέα του Δήμου, καθώς και του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου, καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ν.4354/15. Να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 47 του Ν.4647/19 (ΦΕΚ 204 Α΄, 2019), επιτρέπεται να υπάρχουν και άμισθοι αντιδήμαρχοι σε αριθμό που δεν υπερβαίνει το 1/3 του αριθμού των αντιδημάρχων που ο κάθε Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού δικαιούται να έχει ανάλογα με τον πληθυσμό του. Οι άμισθοι αντιδήμαρχοι δεν δικαιούνται αντιμισθίας ή οποιασδήποτε άλλης οικονομικής απολαβής.

Οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας **ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου** δεν κατατάσσονται βαθμολογικά αλλά μόνο μισθολογικά και λαμβάνουν το βασικό μισθό που αντιστοιχεί στον εισαγωγικό βαθμό της κατηγορίας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4354/15 (ΦΕΚ 176 Α΄, 2015) και την 2/31029/ΔΕΠ/6.5.2016 εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών (ΤΑΧΗΕΑΥΕΝ, 2016). Εκτός από τον βασικό μισθό δικαιούνται και όλα τα επιδόματα και τις παροχές που δικαιούνται και οι υπόλοιποι υπάλληλοι όπως το επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, επίδομα τέκνων κλπ.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν.2527/97 (ΦΕΚ 206 Α΄, 1997), οι ΟΤΑ μπορούν να συνάπτουν με φυσικά πρόσωπα **συμβάσεις μίσθωσης έργου** για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών μετά από απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας. Κατόπιν λαμβάνεται απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου όπου αναφέρεται ο ακριβής αριθμός και η ειδικότητα των ατόμων που θα απασχοληθεί, το ακριβές αντικείμενο του έργου, το συνολικό ποσό της αμοιβής του αναδόχου καθώς και η διάρκεια της σύμβασης. Ο ανάδοχος εισπράττει την αμοιβή του εκδίδοντας τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών. Για να θεωρείται νόμιμη μια τέτοια σύμβαση μίσθωσης έργου θα πρέπει να υπάρχει βεβαίωση της Νομικής Υπηρεσίας του φορέα όπου θα βεβαιώνεται ότι το έργο δεν ανάγεται στα συνήθη καθήκοντα των υπαλλήλων του φορέα, δεν εξυπηρετεί πάγιες και διαρκείς ανάγκες και δεν υποκρύπτεται εξαρτημένη εργασία. Παρόλα αυτά, σύμφωνα με το άρθρο 39 του Ν. 4387/2016, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 35, παρ.9 του Ν. 4670/2020 (ΦΕΚ 43 Α΄, 2020), όσοι αμείβονται με δελτίο παροχής υπηρεσιών και απασχολούνται σε **έως δύο εργοδότες**, οι εργοδότες οφείλουν να τους ασφαλίσουν στον Ε.Φ.Κ.Α. Αν όμως έχουν συνάψει συμβάσεις μίσθωσης έργου σε περισσότερους εργοδότες, υπόχρεοι καταβολής των εισφορών στον Ε.Φ.Κ.Α είναι οι ίδιοι.

Επίσης, σύμφωνα με τα όσα ορίζει το άρθρο 20 του Ν.4354/15 (ΦΕΚ 176 Α΄, 2015) επιτρέπεται η **υπερωριακή εργασία** των υπαλλήλων μόνο για την αντιμετώπιση εποχικών,

έκτακτων ή επειγουσών υπηρεσιακών αναγκών. Η σχετική απόφαση για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού εκδίδεται από τον Δήμαρχο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. Στην απόφαση Δημάρχου καθορίζεται ο ακριβής αριθμός των υπαλλήλων που θα απασχοληθούν πέραν του υποχρεωτικού τους ωραρίου καθώς και οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης (οι οποίες ορίζονται για κάθε εξάμηνο). Οι ώρες για απογευματινή εργασία δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις εκατόν είκοσι (120) ανά υπάλληλο. Για το προσωπικό των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. που εργάζεται στις υπηρεσίες καθαριότητας, οι οποίες λειτουργούν βάσει νόμου σε εικοσιτετράωρη βάση, οι ώρες μπορεί να φθάνουν τις εκατόν ογδόντα (180) ανά υπάλληλο.

Ακόμα, επιτρέπεται η εργασία κατά τις νυχτερινές ώρες ή κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, **προς συμπλήρωση της υποχρεωτικής εβδομαδιαίας εργασίας**, για υπαλλήλους που ανήκουν σε υπηρεσίες που λειτουργούν σε δωδεκάωρη ή εικοσιτετράωρη βάση. Οι ώρες για τη νυχτερινή εργασία αλλά και για τις Κυριακές και τις αργίες (εξαιρέσιμες ημέρες) δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις 96 ώρες ανά εξάμηνο για κάθε υπάλληλο και κάθε κατηγορία.

Τέλος, μέσω της Ενιαίας Αρχής Πληρωμών (Ε.Α.Π.) καταβάλλονται και τα έξοδα κίνησης εντός έδρας καθώς και τα έξοδα μετάβασης εκτός έδρας του Δήμου, των υπαλλήλων και των αιρετών οργάνων οι οποίοι ταξιδεύουν για λογαριασμό του Δήμου και για υποθέσεις του Δήμου.

Για την καταβολή των εξόδων κίνησης εντός έδρας, σύμφωνα με την 2/73/ΔΕΠ/16 Απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών (ΦΕΚ 20 Β΄, 2016), απαραίτητα δικαιολογητικά που πρέπει να συνοδεύουν το χρηματικό ένταλμα είναι: α) κατάσταση - ημερολόγιο στην οποία αναφέρονται το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου, η ιδιότητα, ο κλάδος, η ημερομηνία των μετακινήσεων που πραγματοποιήθηκαν, ο τόπος μετάβασης, η δαπάνη χιλιομετρικής αποζημίωσης, η δαπάνη των εισιτηρίων ή του κομίστρου ταξί β) Απόφαση μετακίνησης, γ) Βεβαίωση της Υπηρεσίας για τις ήδη πραγματοποιηθείσες μετακινήσεις εντός του ίδιου μήνα και το υπόλοιπο μέχρι την εξάντληση του μηνιαίου ορίου χιλιομέτρων, δ) το εισιτήριο του μεταφορικού μέσου που χρησιμοποιήθηκε ή φωτοαντίγραφο της κάρτας απεριόριστων διαδρομών.

Για την καταβολή εξόδων μετάβασης εκτός έδρας του Δήμου απαιτείται να έχει προηγηθεί Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής για την έγκριση της μετακίνησης όπου πρέπει να προσδιορίζονται η ημερομηνία μετακίνησης, ο αριθμός των ημερών, η αιτία, ο τόπος και το μέσο μετακίνησης. Όταν μάλιστα πρόκειται για μετακίνηση σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται και έγκριση από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Ακόμα στο χρηματικό ένταλμα πρέπει να υπάρχουν α) η Κοινή Υπουργική απόφαση έγκρισης των ημερών εκτός έδρας, β) η Βεβαίωση της Υπηρεσίας στην οποία να

αναφέρονται ο αριθμός των ημερών εκτός έδρας που δικαιούται ο υπάλληλος εντός του έτους, ο αριθμός των ημερών που έχει ήδη πραγματοποιήσει και το υπόλοιπο των ημερών που δικαιούται, γ) τα εισιτήρια μετάβασης με αεροπλάνο, τρένο ή πλοίο κλπ δ) οι αποδείξεις διοδίων κατά τη μετακίνηση με Ι.Χ. όχημα και ε) το αποδεικτικό καταβολής δαπάνης διανυκτέρευσης σε ξενοδοχείο ή άλλο κατάλυμα. Οι μετακινούμενοι δικαιούνται επίσης ημερήσια αποζημίωση για τις ημέρες που διαρκεί η εκτός έδρας μετάβαση.

1.6. Αντιρρήσεις - Εντέλλεσθε - Εκτέλεση Δικαστικών Αποφάσεων

Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών μιας δαπάνης, ο αρμόδιος υπάλληλος διαπιστώσει ότι υφίστανται λόγοι μη νομιμότητας ή μη κανονικότητας της δαπάνης και διαφωνεί για την έκδοση του χρηματικού εντάλματος, οφείλει να διατυπώσει εγγράφως τη διαφωνία του προς τον Προϊστάμενο Οικονομικών Υπηρεσιών (Π.Ο.Υ.), όπως ορίζεται στο άρθρο 32 του Ν.3584/07 (ΦΕΚ 143 Α΄, 2007). Αν ο Π.Ο.Υ. του δώσει έγγραφη εντολή να προχωρήσει στην έκδοση του χρηματικού εντάλματος, τότε ο υπάλληλος (εκκαθαριστής της δαπάνης - συντάκτης του χρηματικού εντάλματος) οφείλει να εκδώσει το χρηματικό ένταλμα και να το υπογράψει επισυνάπτοντας όμως το έγγραφο των αντιρρήσεων του, οπότε και απαλλάσσεται από κάθε ευθύνη. Αν και ο Προϊστάμενος της Οικονομικής Υπηρεσίας (Π.Ο.Υ.) διαφωνεί με την εκτέλεση της δαπάνης, είναι ο μόνος που έχει δικαίωμα άρνησης υπογραφής όπως προβλέπεται στο άρθρο 204, παρ.2 του Ν.4555/18 (ΦΕΚ 133 Α΄, 2018). Ο Π.Ο.Υ. γνωστοποιεί στον διατάκτη (τον Δήμαρχο) την άρνηση του. Εάν ο Δήμαρχος επιμένει δίνοντας έγγραφη διαταγή - εντολή έκδοσης του χρηματικού εντάλματος, τότε ο Προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών επανυποβάλλει την άρνηση του, την κοινοποιεί στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και στο Ελεγκτικό Συνέδριο και στη συνέχεια εκτελεί την εντολή. Στην περίπτωση αυτή ακολουθεί η διαδικασία του ειδικού «κατά προτεραιότητα» κατασταλτικού ελέγχου των λογαριασμών του δήμου από τον επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Και ο Δημοτικός Ταμίας έχει δικαίωμα να αμφισβητήσει τη νομιμότητα μιας δαπάνης και να εκφράσει τις ενστάσεις του για την εξόφληση της με έγγραφη αναφορά του προς τον Δήμαρχο ο οποίος είναι ο αποκλειστικός αρμόδιος για την αποδοχή της ή την απόρριψή της δίνοντας έγγραφη εντολή εξόφλησης. Δηλαδή μόνο ο Π.Ο.Υ. και ο Δημοτικός Ταμίας έχουν δικαίωμα άρνησης εκτέλεσης της δαπάνης. Αντιθέτως, οι υφιστάμενοι δεν έχουν δικαίωμα άρνησης, μπορούν μόνο να υποβάλλουν γραπτώς τις ενστάσεις τους προς τους ανωτέρους τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : Επισκόπηση βιβλιογραφίας

Η έρευνα σχετικά με την διερεύνηση και αξιολόγηση των διαδικασιών και ειδικότερα σχετικά με τα προβλήματα που παρουσιάζονται κατά τον έλεγχο, πιστοποίηση και εκκαθάριση των δαπανών στους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού από τις αρμόδιες υπηρεσίες μετά την κατάργηση του προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, φαίνεται να είναι σχετικά περιορισμένη έως ανύπαρκτη και όσες μελέτες έχουν πραγματοποιηθεί περιορίζονται στο χρονικό διάστημα πριν από την 31η Ιουλίου 2019, ημερομηνία κατά την οποία καταργήθηκε βάσει νόμου ο προληπτικός έλεγχος των δαπανών στους ΟΤΑ Α΄ βαθμού από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Σε άρθρο τους στο επιστημονικό περιοδικό «ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ» οι **Ρασούλης και Χαντζάρας (2012)** θέλοντας να κάνουν μια σύγκριση μεταξύ του προληπτικού και του κατασταλτικού ελέγχου των δαπανών από το Ελ. Συν. αναδεικνύουν την καθοριστική συμβολή του προληπτικού ελέγχου στη διασφάλιση της χρηστής οικονομικής διαχείρισης. Καταλήγουν δε στο συμπέρασμα ότι ο προληπτικός έλεγχος είναι σε θέση να εξασφαλίσει τη νομιμότητα των δαπανών καθώς και να προλάβει και να αποτρέψει μη νόμιμες πληρωμές, σε αντίθεση με τον κατασταλτικό ο οποίος ασκείται μετά την εξόφληση των χρηματικών ενταλμάτων χωρίς σε πολλές περιπτώσεις να αποκαθίσταται ποτέ το έλλειμμα (Ρασούλης & Χαντζάρας, 2012).

Τα προβλήματα που εντόπισαν οι Ρασούλης-Χαντζάρας κατά την περίοδο που ίσχυε ο προληπτικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο ήταν οι μεγάλες χρονικές καθυστερήσεις στη θεώρηση των χρηματικών ενταλμάτων, η έλλειψη προσωπικού στις υπηρεσίες Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η διαφορετική αντιμετώπιση παρόμοιων θεμάτων από τις διάφορες υπηρεσίες Επιτρόπου του Ελ. Συνεδρίου ανά την Ελλάδα, οι αναγκαστικές μετακινήσεις των υπαλλήλων από τους απομακρυσμένους Δήμους προς την έδρα του Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου κλπ. (Ρασούλης & Χαντζάρας, 2012).

Για το θέμα της κατάργησης του προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, η **Eu. Μπάλτα (2009)** εκφράζει μια διαφορετική άποψη υποστηρίζοντας ότι ο περαιτέρω έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο σε μια δαπάνη που έχει ήδη εκκαθαριστεί από τους αρμόδιους υπαλλήλους του φορέα, δεν προσφέρει παραπάνω προστασία του δημόσιου χρήματος. Επίσης, όπως υπογραμμίζει, ο προληπτικός έλεγχος μειώνει τη δύναμη του κατασταλτικού ελέγχου, διότι επιτρέπει στους υπολόγους και στον Διατάκτη να «επαναπαύονται» ότι δεν κινδυνεύουν πλέον με καταλογισμό. Προτείνει δε, την κατάργηση του προληπτικού ελέγχου, την έμφαση στον κατασταλτικό έλεγχο και την καθιέρωση ενός σύγχρονου δημοσιονομικού ελέγχου στα πρότυπα της διεθνούς

πρακτικής, κάτι που όπως γνωρίζουμε έχει ήδη νομοθετηθεί από το 2014 και τέθηκε σε εφαρμογή στις 31/7/2019.

Σύμφωνα με την Ευ. Μπάλτα, ο παραδοσιακός, αυστηρός τρόπος ελέγχου νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών εμποδίζει τις μεταρρυθμίσεις και την ευελιξία των δημόσιων οικονομικών. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο, όπως υποστηρίζει, ο έλεγχος της νομιμότητας και κανονικότητας μπορεί να αντικατασταθεί πλήρως από τη λογική της προσπάθειας επίτευξης στόχων και αποτελεσμάτων, παραχωρώντας στους ελεγκτές-διαχειριστές του δημόσιου χρήματος περισσότερη ελευθερία κινήσεων αλλά και μεγαλύτερη ευθύνη αποτελεσμάτων (Μπάλτα, 2009).

Ο Π. Γιαννάκης στη διδακτορική του διατριβή αναφέρει ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές οφείλουν να είναι ανεξάρτητοι, ακριβοδίκαιοι και αμερόληπτοι κατά την άσκηση των καθηκόντων τους (Γιαννάκης, 2018). Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να δρουν με ελευθερία και αντικειμενικότητα χωρίς να δέχονται αδικαιολόγητες επιρροές, παρεμβάσεις ή πιέσεις (Rameesh, 2003). Τα παραπάνω θα πρέπει βεβαίως να έχουν απόλυτη εφαρμογή και στην περίπτωση των υπαλλήλων των οικονομικών υπηρεσιών των Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού οι οποίοι ασκούν τον εσωτερικό δημοσιονομικό έλεγχο μετά την κατάργηση του προληπτικού εξωτερικού ελέγχου των δαπανών (ο οποίος ως γνωστό ασκείται από το Ελεγκτικό Συνέδριο).

Σχετικά με τη διαδικασία ελέγχου των δαπανών στους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού, η Δ.Νάσαινα (2019) στη διδακτορική της διατριβή, ερευνώντας τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου εντοπίζει ορισμένες από τις παθογένειες του συστήματος και τις τάσεις καταστρατήγησης της νομοθεσίας από τους Δήμους. Συγκεκριμένα παρατηρεί α) μια αλόγιστη και αχρεία σύναψη δανειακών συμβάσεων οι οποίες συχνά οδηγούν σε υπερχρέωση των Δήμων, β) ότι οι προγραμματικές συμβάσεις όπως και η σύναψη συμπληρωματικών συμβάσεων συχνά χρησιμοποιούνται για να παρακαμφθούν οι διαδικασίες δημόσιου διαγωνισμού ή ως μέσο για απ' ευθείας αναθέσεις χωρίς δημοσίευση προκήρυξης. Σε αρκετές δε περιπτώσεις υποκρύπτουν χρηματοδότηση των αναπτυξιακών επιχειρήσεων των ιδίων των Δήμων μέσω επιχορηγήσεων ή ακόμα αποτελούν τρόπο να εκχωρηθούν σε ιδιώτες τεχνηέντως αρμοδιότητες που ανήκουν στα συνήθη καθήκοντα του προσωπικού των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. και γ) ότι άλλες φορές πάλι χρησιμοποιείται συνδυασμός προγραμματικής σύμβασης με διάφορες περιπτώσεις απ' ευθείας αναθέσεων προκειμένου η δαπάνη να θεωρηθεί νόμιμη από το Ελεγκτικό Συνέδριο (Νάσαινα, 2019).

Συνηθισμένη τακτική επίσης κατά την Δ.Νάσαινα είναι η καταστρατήγηση των διατάξεων περί απ' ευθείας ανάθεσης λόγω απρόβλεπτης και κατεπείγουσας ανάγκης. Οι Δήμοι συχνά καταφεύγουν στην απ' ευθείας ανάθεση επικαλούμενοι αντιμετώπιση επείγουσας ανάγκης η οποία όμως πολλές φορές δεν οφείλεται σε κάποια απρόβλεπτη

φυσική καταστροφή (θεομηνία, ανωτέρα βία) αλλά σε ολιγωρία και υπαιτιότητα των ίδιων των αρμόδιων υπηρεσιών (Νάσαινα, 2019).

Τέλος, προτείνει στα πλαίσια μιας συνταγματικής αναθεώρησης τη θέσπιση μιας πολιτικά ουδέτερης και αμερόληπτης Ανεξάρτητης Αρχής η οποία θα ασκεί τον έλεγχο νομιμότητας όχι μόνο των οικονομικών αλλά και των διοικητικών πράξεων των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. Η συγκεκριμένη Ανεξάρτητη Αρχή ελέγχου θα μπορεί να παίξει κατά κάποιο τρόπο τον συνδυαστικό κρίκο μεταξύ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Βουλής ενισχύοντας έτσι τον κοινοβουλευτικό έλεγχο που πρέπει να ασκείται στα πεπραγμένα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Νάσαινα, 2019).

Σχετικά με τον έλεγχο των δαπανών που αφορούν την εκπόνηση έργων, οι **Allen και Tommasi (2001)** αναφέρουν ότι το κάθε εγκεκριμένο έργο είναι ενιαίο, μη διαιρούμενο, αποτελεί ένα σύνολο δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην επίτευξη ενός συγκεκριμένου σκοπού και έχει ξεχωριστό χρονοδιάγραμμα και προϋπολογισμό. Δυστυχώς σε πολλές περιπτώσεις παρατηρείται το φαινόμενο κατάτμησης αυτών, γεγονός που δυσχεραίνει τη διενέργεια ελέγχων και σωστής αξιολόγησης της διαχείρισης των πόρων και του λειτουργικού κόστους των ελεγχόμενων φορέων. Για να ελεγχθεί και να αξιολογηθεί όμως η σωστή ή όχι διαχείριση των κονδυλίων ενός φορέα σχετικά με τη δαπάνη ενός έργου, θα πρέπει προηγουμένως να εξεταστεί η βιωσιμότητα και η ποιότητα του έργου, να γίνει ανάλυση κόστους-οφέλους καθώς και να προσδιοριστεί το περιβαλλοντικό του αντίκτυπο (Allen & Tommasi, 2001).

Όπως υποστηρίζει ο **Pattanayak (2016)** στο «Technical Notes and Manuals» έκδοσης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (Δ.Ν.Τ.), ενώ τα διάφορα συστήματα ελέγχου των δημοσίων δαπανών διαφέρουν σημαντικά ως προς την εφαρμογή τους από χώρα σε χώρα, εντούτοις υπάρχουν σ' αυτά κάποια κοινά χαρακτηριστικά όπως α) η εστίαση κυρίως στον προληπτικό και όχι στον κατασταλτικό έλεγχο των δαπανών, β) η άσκηση ελέγχου στις υποχρεώσεις έναντι τρίτων (και όχι μόνο στα ταμειακά διαθέσιμα), γ) η ανάθεση περισσότερων αρμοδιοτήτων ελέγχου στους ίδιους τους φορείς που διενεργούν τις δαπάνες και δ) η επιδίωξη της διασφάλισης διαφάνειας και λογοδοσίας (Pattanayak, 2016).

Σε άλλο σημείο ο **Pattanayak (2016)** μάλιστα προτείνει ορισμένες μεταρρυθμίσεις που θα βελτιώσουν τα συστήματα ελέγχου των δημοσίων δαπανών. Συγκεκριμένα υποστηρίζει ότι θα πρέπει αρχικά να δοθεί έμφαση στον εξωτερικό έλεγχο των δαπανών. Σε δεύτερη φάση θα πρέπει να ξεκινήσει η σταδιακή αποκέντρωση του δημόσιου ελέγχου αφού βεβαίως οι ίδιες οι υπηρεσίες των Οργανισμών αποδείξουν ότι έχουν την ικανότητα αλλά και την πρόθεση να εφαρμόσουν κάποια προκαθορισμένα κριτήρια επάρκειας για την

οικονομική τους διαχείριση. Στην τρίτη και τελευταία φάση της μεταρρύθμισης, προτείνει να αντικατασταθεί ο γενικευμένος προληπτικός έλεγχος από α) κατασταλτικό έλεγχο (ο οποίος όμως θα γίνεται με βάση την αξία της συναλλαγής και τον κίνδυνο που αυτή ενέχει) και β) αυξημένη εποπτεία. Οι αλλαγές αυτές όμως όπως υποστηρίζει ο Pattanayak προϋποθέτουν ότι θα προηγηθεί η κατάλληλη εκπαίδευση όσων θα ασχοληθούν με τη διενέργεια των ελέγχων και ότι αυτοί θα έχουν κατανοήσει πλήρως την αναγκαιότητα αυτών των μεταρρυθμίσεων και των στόχων που πρέπει να επιτευχθούν (Pattanayak, 2016).

Για το καθεστώς που ισχύει στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες όσον αφορά τον έλεγχο των δημοσίων δαπανών και ειδικά των δαπανών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και για τις διαφορές και ομοιότητες μεταξύ των οργάνων ελέγχου, υπάρχουν σχετικές αναφορές στο εγχειρίδιο με τίτλο «Ο έλεγχος του δημόσιου Τομέα στην Ευρωπαϊκή Ένωση» της επίσημης δικτυακής πύλης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Συγκεκριμένα όπως αναφέρεται, και οι 27 χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν φροντίσει να εξασφαλίσουν τον έλεγχο, τη λογοδοσία και την διαφάνεια των δημοσίων δαπανών μέσω του εξωτερικού ελέγχου που ασκούν ανεξάρτητοι δημόσιοι φορείς, τα Ανώτατα Όργανα Ελέγχου (Α.Ο.Ε.) τα οποία διενεργούν προληπτικούς ή κατασταλτικούς ελέγχους. Τα ανώτατα αυτά όργανα ελέγχου διακρίνονται σε αυτά όπου επικεφαλής είναι ένα μόνο πρόσωπο π.χ. ο πρόεδρος ή ο γενικός ελεγκτής και σ' αυτά στα οποία επικεφαλής είναι κάποιο συλλογικό όργανο όπως ένα συμβούλιο, η σύγκλητος ή η ολομέλεια. Στην Ελλάδα επικεφαλής του Α.Ο.Ε. είναι η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου (European Court of Auditors, 2021).

Μερικά παραδείγματα από ευρωπαϊκές χώρες είναι τα εξής:

ΑΥΣΤΡΙΑ

Στην Αυστρία το Ανώτατο Όργανο ελέγχου (Rechnungshof) το οποίο είναι ανεξάρτητο από την Ομοσπονδιακή και τις Περιφερειακές κυβερνήσεις, ελέγχει την νομιμότητα, κανονικότητα, οικονομικότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των δαπανών του κράτους, των επαρχιών, των Δήμων, των ενώσεων Δήμων αλλά και των ιδρυμάτων και οργανισμών την διαχείριση των οποίων ασκούν ομοσπονδιακοί, επαρχιακοί ή δημοτικοί φορείς. Το Α.Ο.Ε. της Αυστρίας έχει ως επικεφαλής τον Πρόεδρο του και διενεργεί κάθε έτος περίπου 90 ελέγχους (European Court of Auditors, 2021).

ΚΥΠΡΟΣ

Η Ελεγκτική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας (το Ανώτατο Όργανο Ελέγχου της Κύπρου) αποτελεί ανεξάρτητο δημόσιο όργανο και έχει δικαίωμα να ελέγχει όλα τα έσοδα

και τις δαπάνες του δημόσιου τομέα καθώς και όλα τα χρηματικά και άλλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία ανήκουν στο κράτος. Το Α.Ο.Ε. της Κύπρου δεν αντιμετωπίζει κανένα περιορισμό στο εύρος των ελέγχων του και έχει δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα βιβλία και τα αρχεία που κρίνει αναγκαία για την καλύτερη άσκηση των καθηκόντων του. Επίσης διενεργεί ελέγχους των διαδικασιών δημόσιων συμβάσεων ή συμβάσεων για τη μίσθωση ακινήτων που αφορούν τη στέγαση κυβερνητικών γραφείων και κρατικών υπηρεσιών, επιτόπιους ελέγχους κατασκευαστικών έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη καθώς και ελέγχους των μηχανογραφικών συστημάτων επεξεργασίας δεδομένων (European Court of Auditors, 2021).

ΓΑΛΛΙΑ

Το Α.Ο.Ε. της Γαλλίας (Cour des comptes), υποστηριζόμενο στο έργο του από 17 περιφερειακά τμήματα είναι αρμόδιο να διενεργεί ελέγχους συμμόρφωσης και επιδόσεων στη διαχείριση των λογαριασμών των κρατικών υπηρεσιών, της τοπικής αυτοδιοίκησης (από το επίπεδο Περιφέρειας έως το επίπεδο Δήμου) και των οργάνων της, των λογαριασμών των δημόσιων νοσοκομείων, των σχολείων, της κοινωνικής ασφάλισης κλπ. Το Ανώτατο Όργανο Ελέγχου της Γαλλίας επίσης ελέγχει, εκδικάζει παρατυπίες και χορηγεί απαλλαγή στους δημόσιους υπολόγους. Έχει πρόσβαση στο σύνολο των εγγράφων που απαιτούνται για την εκτέλεση των καθηκόντων του. Το Α.Ο.Ε. είναι ανεξάρτητο από την κυβέρνηση και το Κοινοβούλιο, στο οποίο υποβάλλει τις εκθέσεις ελέγχου που διενεργεί (European Court of Auditors, 2021).

Στη Γαλλία, εκτός του κατασταλτικού δικαστικού ελέγχου τον οποίο διενεργεί το Α.Ο.Ε. (Cour des comptes), στις κρατικές δαπάνες ασκείται επίσης α) προληπτικός διοικητικός δημοσιονομικός έλεγχος από την Υπηρεσία Ελέγχου (CBCM) η οποία υπάγεται στον Υπουργό Οικονομικών (Decret 2005-1429, 2005) και β) κατασταλτικός διοικητικός έλεγχος από τη Γενική Επιθεώρηση Δημοσιονομικών (IGF) η οποία ελέγχει την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της οικονομικής διαχείρισης στις αποκεντρωμένες Οικονομικές Υπηρεσίες του κράτους (DECOUVRIR L' IGF, 2022).

ΙΤΑΛΙΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 103, παράγραφος 2, του ιταλικού συντάγματος, το Ανώτατο Όργανο ελέγχου της Ιταλίας, του οποίου οι αρμοδιότητες εμπίπτουν στη δικαστική εξουσία, ασκεί προληπτικό έλεγχο στα υπουργεία, στις κρατικές υπηρεσίες, στους φορείς που χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους αλλά και στις Περιφέρειες, στις Επαρχίες, στους Δήμους, στους μητροπολιτικούς Δήμους. Το Α.Ο.Ε. της Ιταλίας επίσης ελέγχει όσους

διαχειρίζονται δημόσιο χρήμα είναι δηλαδή υπόλογοι και δημοσιεύει έγγραφα με αξιολογήσεις, παρατηρήσεις και συστάσεις (European Court of Auditors, 2021).

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Το Α.Ο.Ε. της Πορτογαλίας (Tribunal de Contas de Portugal) είναι ανώτατο δικαστήριο και ως εκ τούτου αποτελεί το ανώτατο ανεξάρτητο όργανο εξωτερικού ελέγχου. Ελέγχει την εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού, τη νομιμότητα και κανονικότητα των δημόσιων εσόδων και δαπανών, καθώς και το δημόσιο χρέος και επιβάλλει την οικονομική λογοδοσία. Συγκεκριμένα ασκεί έλεγχο στο κράτος, τα δημόσια ιδρύματα, τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, τους φορείς που χρηματοδοτούνται από το δημόσιο, τους Δήμους και τις ενώσεις τους συμπεριλαμβανομένων των μητροπολιτικών περιοχών καθώς και τις αυτόνομες περιφέρειες των Αζορών και της Μαδέρας (European Court of Auditors, 2021).

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Το Ανώτατο Όργανο Ελέγχου (Α.Ο.Ε.) της Γερμανίας είναι πλήρως ανεξάρτητο και η ανώτατη ομοσπονδιακή αρχή ελέγχου. Υποβάλλει συστάσεις και εκθέσεις για την ενίσχυση και βελτίωση της αποδοτικότητας της ομοσπονδιακής διοίκησης και παρέχει συμβουλές στο Κοινοβούλιο σχετικά με τη θέσπιση νομοθεσίας. Έχει ως αρμοδιότητα τον έλεγχο της ορθής και αποτελεσματικής διαχείρισης του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού. Επίσης έχει πρόσβαση σε κάθε φορέα που διαχειρίζεται ομοσπονδιακά κεφάλαια (υπουργεία, κρατικές υπηρεσίες, δημόσιες επιχειρήσεις κλπ) και γενικότερα ελέγχει όλα τα ομοσπονδιακά έσοδα και δαπάνες. Λόγω της ομοσπονδιακής δομής της Γερμανίας, τα άλλα επίπεδα διακυβέρνησης ελέγχονται από τα περιφερειακά και τα δημοτικά όργανα ελέγχου. Ωστόσο υπάρχει στενή συνεργασία μεταξύ των δημοσιονομικών συστημάτων της ομοσπονδιακής κυβέρνησης και των 16 ομόσπονδων κρατών (European Court of Auditors, 2021).

Στις χώρες της Ε.Ε. τα συστήματα ελέγχου που εφαρμόζουν τα Ανώτατα Όργανα Ελέγχου είναι δύο: Το Αγγλοσαξονικό και το Ηπειρωτικό. Στην Ιρλανδία, Σκανδιναβικές χώρες, Ολλανδία, Γερμανία, Αυστρία και στην Μ. Βρετανία (μέχρι που αποχώρησε από την Ε.Ε.) εφαρμόζεται το Αγγλοσαξονικό σύστημα το οποίο δίνει έμφαση πρωτίστως στον έλεγχο απόδοσης και δευτερευόντως στον έλεγχο κανονικότητας των δαπανών και στην εξασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας) ισχύει το Ηπειρωτικό

σύστημα το οποίο έχει ως βασική επιδίωξη τον έλεγχο της νομιμότητας και κανονικότητας των δημοσίων δαπανών (Schmitt, 1988).

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Στη Μ. Βρετανία ο έλεγχος των δημοσίων δαπανών διενεργείται από την Εθνική Υπηρεσία Ελέγχου (National Audit office) η οποία είναι ανεξάρτητη αρχή ελέγχου, δεν υπάγεται στην κρατική διοίκηση, συνεργάζεται με την Επιτροπή Δημόσιων Λογαριασμών και επικεφαλής της είναι ο Γενικός Επόπτης και Ελεγκτής (Controller and Auditor General). Η Εθνική Υπηρεσία Ελέγχου ασκεί διοικητικό (όχι δικαστικό έλεγχο) ο οποίος είναι αφενός έλεγχος νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών και αφετέρου έλεγχος απόδοσης. Επίσης εξετάζει την οικονομικότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα της οικονομικής πολιτικής του κράτους και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (National Audit Act, 1983).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 :Μεθοδολογία έρευνας

3.1.Συλλογή δεδομένων

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι το συγκεκριμένο θέμα της διερεύνησης και αξιολόγησης των διαδικασιών ελέγχου και πιστοποίησης των δαπανών στους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού μετά την πρόσφατη κατάργηση του προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο καθώς και των κυριότερων και συχνότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους οι ελεγκτές (εκκαθαριστές δαπανών), δεν έχει έως τώρα ερευνηθεί, προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα (δειγματοληψία ευχέρειας) χρησιμοποιώντας ένα δομημένο ερωτηματολόγιο (βλ. Παράρτημα) το οποίο δημιουργήθηκε ειδικά για την εξυπηρέτηση των σκοπών της συγκεκριμένης έρευνας. Χρησιμοποιήθηκαν ορισμένες διχοτομικές ερωτήσεις, ερωτήσεις απλής επιλογής αλλά και πολλαπλής επιλογής, καθώς και ερωτήσεις τύπου Likert στις οποίες χρησιμοποιήθηκε η επταβάθμια κλίμακα όπου οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να τοποθετηθούν και να εκφράσουν τον βαθμό στον οποίο συμφωνούν ή διαφωνούν ή έχουν ουδέτερη άποψη σχετικά με συγκεκριμένα ερευνητικά ερωτήματα. Η κλίμακα Likert αποτελεί την πιο διαδεδομένη ψυχομετρική κλίμακα στην κοινωνική έρευνα με επτά τιμές απάντησης για την κάθε ερώτηση (Gherry, 2020).

Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε ηλεκτρονικά, χρησιμοποιώντας το ελεύθερης πρόσβασης εργαλείο Google Forms.

Συγκεκριμένα ο σύνδεσμος του ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου είναι ο παρακάτω:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeWCMAqqXEE6zQ1-ZsG5UaabgpalRPW-naH7tIPg_7iEOe1WA/viewform

Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε ηλεκτρονικά είτε στις υπηρεσιακές διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) των Δημοτικών Υπαλλήλων που εργάζονται στις Οικονομικές Υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού είτε στην ηλεκτρονική Διεύθυνση επικοινωνίας των Δήμων. Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε στους 235 από τους 332 Καλλικρατικούς Δήμους της Ελλάδας. Οι απαντήσεις καταγράφηκαν αυτόματα σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων.

3.2. Δείγμα

Οι συμμετέχοντες παρέλαβαν και συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο ηλεκτρονικά. Υπολογίζεται ότι ο πληθυσμός της έρευνας, δηλαδή οι υπάλληλοι, Προϊστάμενοι και Διευθυντές που υπηρετούν στις Οικονομικές Υπηρεσίες και έχουν αντικείμενο εργασίας

τον Έλεγχο, την Πιστοποίηση και την Εκκαθάριση Δαπανών των Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού, είναι περίπου 1.330 άτομα (αν θεωρήσουμε ότι ο αριθμός των απασχολούμενων με το συγκεκριμένο αντικείμενο είναι 4 άτομα κατά μέσο όρο ανά Δήμο). Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε σε περίπου 940 άτομα. Στο ερωτηματολόγιο τελικά απάντησαν 141 άτομα τα οποία αποτελούν το δείγμα της έρευνας.

3.3. Δομή του ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας αποτελείται από τέσσερα βασικά μέρη :

1. **Εισαγωγικό σημείωμα** όπου αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους διεξήχθη η έρευνα και ο σκοπός της έρευνας συνοπτικά. Τονίζεται τόσο η διασφάλιση της ανωνυμίας των συμμετεχόντων όσο και η εμπιστευτικότητα των απαντήσεων.

2. **Εισαγωγικές Ερωτήσεις** : Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικά με την εργασιακή σχέση των συμμετεχόντων και τα έτη προϋπηρεσίας τους στο αντικείμενο του ελέγχου των Δαπανών καθώς και για την εκπαίδευση και επιμόρφωση που έχουν λάβει σχετικά με το συγκεκριμένο αντικείμενο.

3. **Κυρίως Μέρος** όπου υπάρχουν ερωτήσεις σχετικά α) με τη διαδικασία του ελέγχου και εκκαθάρισης των δαπανών από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. μετά την κατάργηση του προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο και β) με τα προβλήματα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εκκαθαριστές Δαπανών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Στην ενότητα αυτή επίσης ζητείται από τους συμμετέχοντες να προτείνουν τυχόν αλλαγές που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την όλη διαδικασία του ελέγχου, εκκαθάρισης και πιστοποίησης δαπανών στους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού.

4. **Δημογραφικά Στοιχεία** όπου υπάρχουν τέσσερις ερωτήσεις που σχετίζονται με τα χαρακτηριστικά των ερωτώμενων (φύλο, ηλικία, επίπεδο σπουδών και γεωγραφικό διαμέρισμα στο οποίο εργάζονται).

3.4. Ερωτήσεις

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 20 ερωτήσεις κλειστού τύπου και 1 ερώτηση ανοικτού τύπου. Οι ερωτήσεις είναι υποχρεωτικές, με εξαίρεση τη μία ερώτηση ανοικτού τύπου η οποία είναι προαιρετική.

Οι κλίμακες που χρησιμοποιήθηκαν είναι οι κλίμακες διάταξης διότι επιτρέπουν την στατιστική επεξεργασία και ανάλυση των αποτελεσμάτων. Ειδικότερα χρησιμοποιήθηκαν:

- κλίμακες διχοτομικές για την επιλογή μίας από δύο δυνατές τιμές
- κλίμακες απλής επιλογής για την επιλογή μίας απάντησης από μια σειρά προτεινόμενων απαντήσεων
- κλίμακες πολλαπλής επιλογής, δηλαδή επιλογής μίας ή περισσότερων απαντήσεων από μια σειρά προτεινόμενων απαντήσεων
- κλίμακες Likert, όπου ο ερωτώμενος καλείται να δηλώσει τον βαθμό συμφωνίας με μία διατυπωμένη καταφατική πρόταση σε μια επταβάθμια κλίμακα από το «διαφωνώ απόλυτα» έως το «συμφωνώ απόλυτα».

3.5. Μέθοδος στατιστικής ανάλυσης

Η στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων της παρούσας έρευνας πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του λογισμικού ανοικτού κώδικα JASP (Version 0.15.0.0).

Μετά τη συλλογή των απαντήσεων και με τη βοήθεια του ελεύθερης πρόσβασης εργαλείου Google Forms, οι απαντήσεις των ερωτώμενων στις αντίστοιχες ερωτήσεις αποθηκεύτηκαν σε φύλλο εργασίας τύπου Excel. Αφού έγιναν οι απαραίτητες κωδικοποιήσεις σε αρχείο τύπου Open Document (.ods), έγινε η εισαγωγή και επεξεργασία των δεδομένων (απαντήσεων) στο στατιστικό πρόγραμμα “JASP” όπου κατόπιν έγινε η ανάλυση των δεδομένων με τη χρήση στατιστικών μεθόδων ανάλυσης δεδομένων.

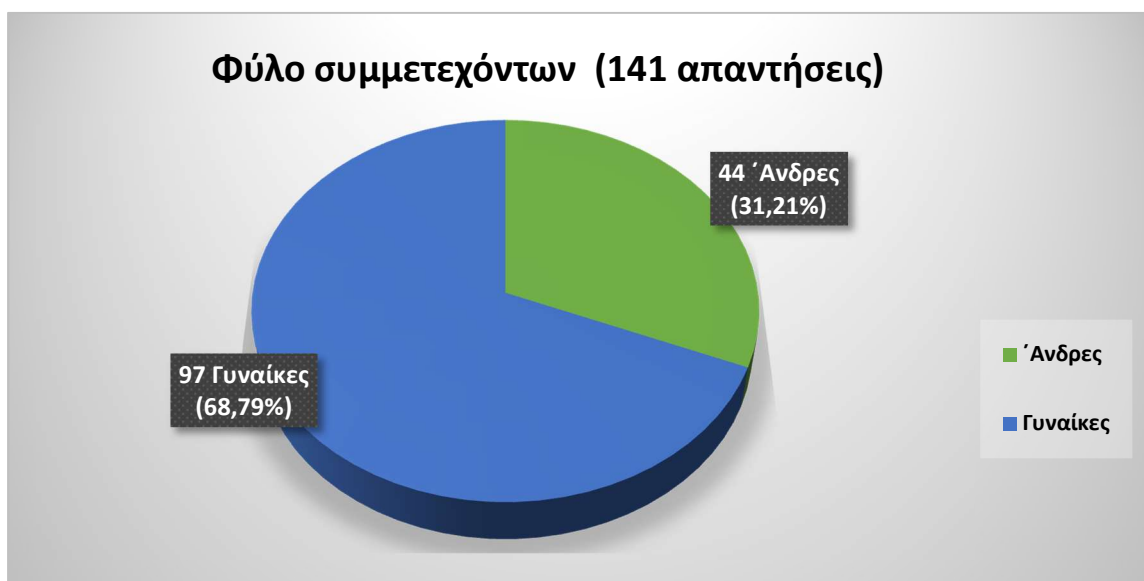
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : Στατιστική Ανάλυση - Αποτελέσματα - Ευρήματα

Ξεκινώντας τη στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας, θα ασχοληθούμε καταρχήν με την ανάλυση των δημογραφικών στοιχείων του δείγματος. Προκειμένου να μπορέσουν να αξιοποιηθούν με τον καλύτερο τρόπο οι απαντήσεις των συμμετεχόντων και να δημιουργηθεί μια ολοκληρωμένη εικόνα για τα χαρακτηριστικά τους, στο ερωτηματολόγιο συμπεριελήφθησαν κάποιες ερωτήσεις σχετικά με τα δημογραφικά στοιχεία του δείγματος του υπό μελέτη πληθυσμού. Συγκεκριμένα ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να δηλώσουν το φύλο, την ηλικία, το επίπεδο σπουδών καθώς και το Γεωγραφικό Διαμέρισμα στο οποίο εργάζονται.

- **Φύλο:** Όπως φαίνεται στον **πίνακα 1**, το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων που πήραν μέρος στην έρευνα είναι γυναίκες. Συγκεκριμένα συμμετείχαν στην έρευνα 97 γυναίκες, αριθμός που αντιστοιχεί στο ποσοστό 68,79% από το σύνολο των ερωτώμενων, ενώ οι άνδρες που απάντησαν ήταν 44, δηλαδή ποσοστό 31,21% (βλ. **εικόνα 1**).

Φύλο	Frequency	Percent Valid	Percent Cumulative	Percent
Άνδρας	44	31.21	31.21	31.21
Γυναίκα	97	68.79	68.79	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 1: Πίνακας συχνότητας για το φύλο των συμμετεχόντων

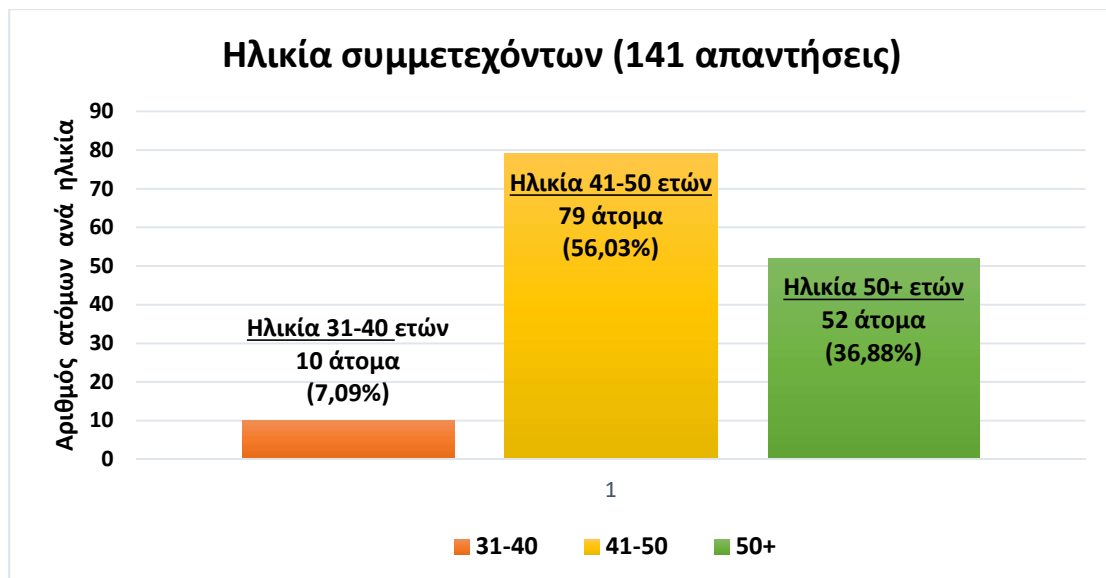

Εικόνα 1: Γράφημα πίτας για το φύλο των συμμετεχόντων

- **Ηλικία:** Σύμφωνα με τον πίνακα 2, η πλειοψηφία των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα ανήκει στην ηλικιακή ομάδα από 41 έως 50 έτη (ποσοστό 56,03%). Ακολουθεί η ομάδα των ατόμων που έχουν ηλικία πάνω από 50 έτη με ποσοστό 36,88% (52 άτομα) και μόνο 10 άτομα δηλαδή το 7,09% αποτελείται από άτομα που ανήκουν στην ομάδα 31-40 έτη (βλ. εικόνα 2).

Ηλικία	Frequency	Percent Valid	Percent Cumulative	Percent
31-40	10	7.09	7.09	7.09
41-50	79	56.03	56.03	63.12
50 +	52	36.88	36.88	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 2: Πίνακας συχνοτήτων για την ηλικία των συμμετεχόντων

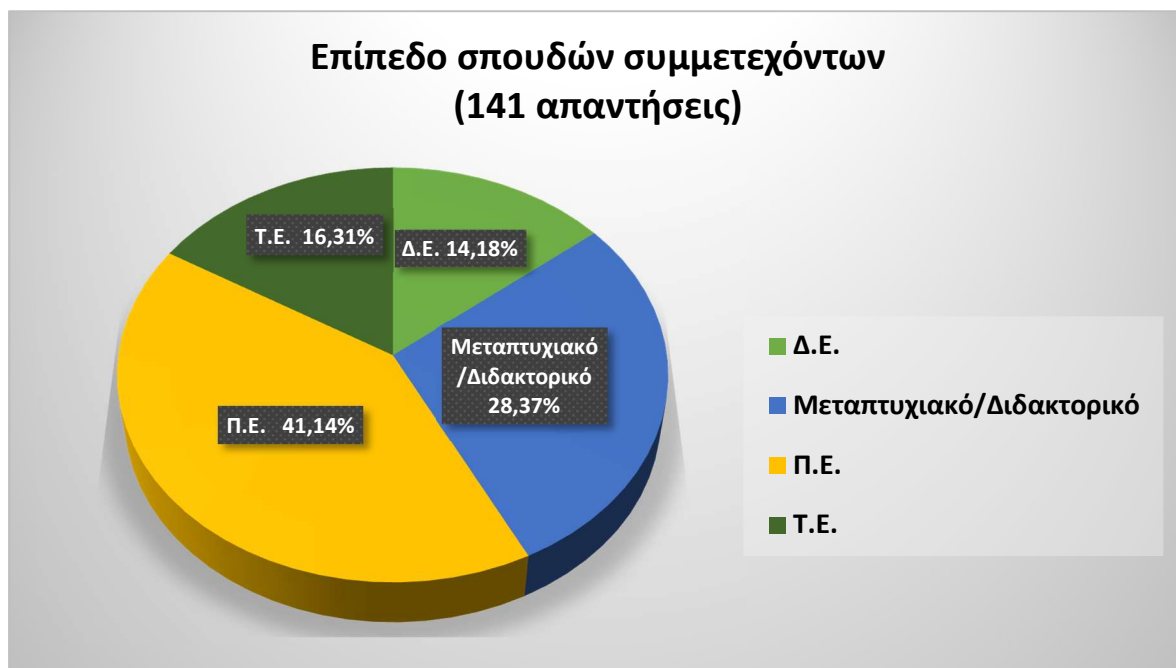

Εικόνα 2: Ραβδόγραμμα για την ηλικία των συμμετεχόντων

- **Επίπεδο σπουδών :** Όπως φαίνεται παρακάτω (βλ. πίνακα 3 και εικόνα 3), το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (58 άτομα και ποσοστό 41.1%) είναι κατηγορίας Π.Ε. δηλαδή απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι.), 40 άτομα (το 28,4% των ερωτώμενων) είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου σπουδών, 23 άτομα (ποσοστό 16,3%) είναι κατηγορίας Τ.Ε. δηλαδή απόφοιτοι Τ.Ε.Ι. και 20 άτομα (14,2%) είναι απόφοιτοι εξαταξίου Γυμνασίου ή Λυκείου, δηλαδή κατηγορίας Δ.Ε.

Επίπεδο σπουδών	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΔΕ	20	14.18	14.18	14.18
Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό	40	28.37	28.37	42.55
ΠΕ	58	41.14	41.14	83.69
ΤΕ	23	16.31	16.31	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 3: Πίνακας συχνοτήτων για το επίπεδο σπουδών των συμμετεχόντων

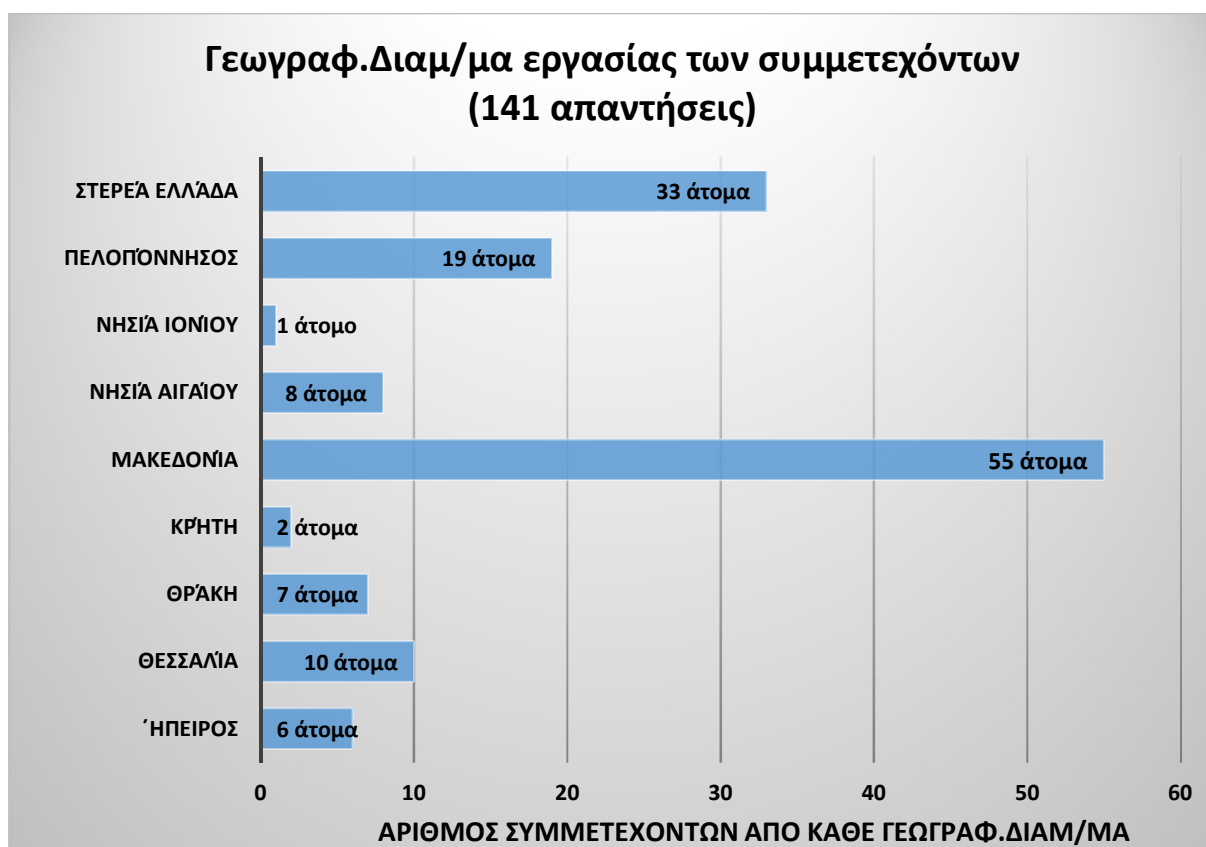

Εικόνα 3: Γράφημα πίτας σχετικά με το επίπεδο σπουδών των συμμετεχόντων

- Γεωγραφικό Διαμέρισμα εργασίας:** Όπως βλέπουμε στον πίνακα 4, το δείγμα ήταν άκρως αντιπροσωπευτικό εφόσον στην έρευνα συμμετείχαν άτομα τα οποία εργάζονται σε Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού από όλα τα Γεωγραφικά Διαμερίσματα της χώρας. Συγκεκριμένα, σε Δήμους της Μακεδονίας εργάζονται 55 από τα 141 άτομα, στη Στερεά Ελλάδα (Αττική, Αιτωλ/νία, Ευρυτανία, Φωκίδα, Φθιώτιδα, Βοιωτία, Εύβοια) εργάζονται 33 άτομα, στην Πελοπόννησο ποσοστό 13,48% (19 άτομα), 10 συμμετέχοντες (ποσοστό 7,09%) εργάζονται σε Ο.Τ.Α. της Θεσσαλίας, στα Νησιά του Αιγαίου (Κυκλάδες, Δωδεκάνησα κλπ) 8 άτομα, 7 συμμετέχοντες προέρχονται από Δήμους της Θράκης, 6 της Ηπείρου, 2 άτομα από Κρήτη και 1 άτομο από Ο.Τ.Α. των Ιονίων νήσων (πίνακας 4 και εικόνα 4).

Γεωγραφικό Διαμέρισμα	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Ήπειρος	6	4.26	4.26	4.26
Θεσσαλία	10	7.09	7.09	11.35
Θράκη	7	4.97	4.97	16.32
Κρήτη	2	1.42	1.42	17.74
Μακεδονία	55	39.00	39.00	56.74
Νησιά Αιγαίου	8	5.67	5.67	62.41
Νησιά Ιονίου Πελάγους	1	0.71	0.71	63.12
Πελοπόννησος	19	13.48	13.48	76.60
Στερεά Ελλάδα	33	23.40	23.40	100.00
Missing	0	0.000		
Total	141	100.00		

Πίνακας 4: Πίνακας συχνότητων για το Γεωγραφ.Διαμ/μα εργασίας των συμμετεχόντων

Εικόνα 4 : Ραβδόγραμμα σχετικά με το Γεωγραφ.Διαμ/μα στο οποίο εργάζονται οι συμμετέχοντες

Ενδιαφέρον επίσης έχει να δούμε:

α) ποια η σχέση εργασίας των συμμετεχόντων στην έρευνα (πίνακας 5 και εικόνα 5), δηλαδή αν είναι μόνιμοι υπάλληλοι ή με σύμβαση Αορίστου χρόνου (στη θέση του

εκκαθαριστή δαπανών οι υπάλληλοι πρέπει να είναι οπωσδήποτε μόνιμοι ή Αορίστου Χρόνου υπάλληλοι σύμφωνα με το Β.Δ. 17-5/15-6-59) (ΦΕΚ 114 Α΄, 1959)

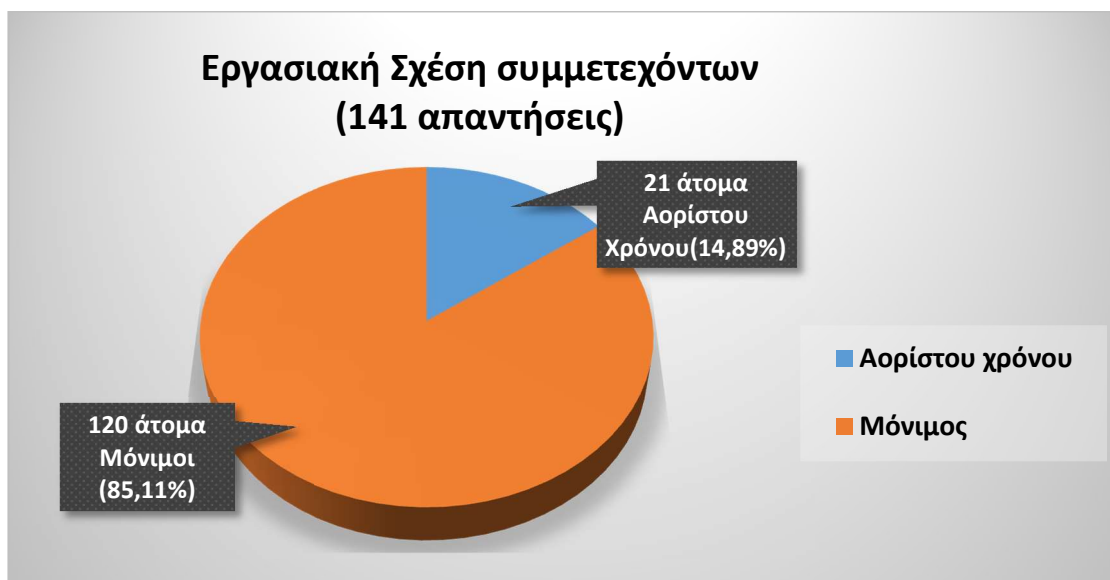
β) πόσα έτη απασχολούνται στο συγκεκριμένο αντικείμενο του ελέγχου και εκκαθάρισης των δαπανών (πίνακας 6 και εικόνα 6) καθώς και

γ) πόσοι από αυτούς κατέχουν θέση ευθύνης (πίνακας 7, εικόνα 7) είτε ως Προϊστάμενος τμήματος ή Διεύθυνσης είτε ως Προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών (Π.Ο.Υ.).

Πράγματι, όπως φαίνεται παρακάτω, από τους 141 που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο της έρευνας, η συντριπτική πλειοψηφία δηλαδή οι 120 (ποσοστό 85,11%) είναι μόνιμοι υπάλληλοι έναντι των 21 ατόμων δηλαδή 14,89% που είναι Αορίστου χρόνου.

ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΣΧΕΣΗ	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Αορίστου Χρόνου	21	14.89	14.89	14.89
Μόνιμος	120	85.11	85.11	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 5: Πίνακας συχνοτήτων για την εργασιακή σχέση των συμμετεχόντων

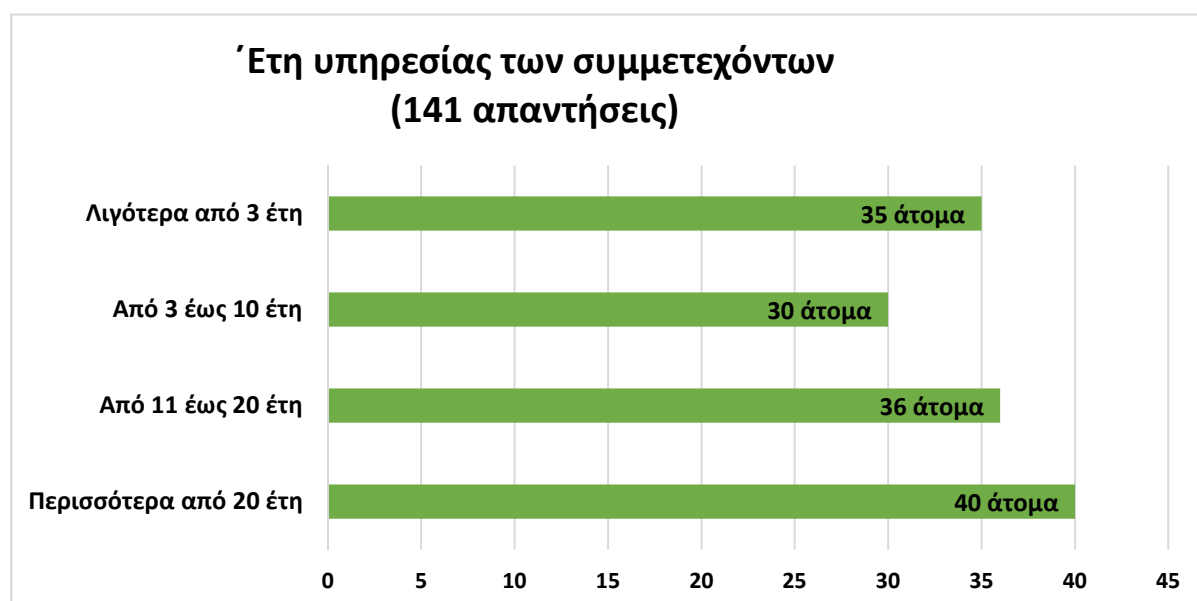

Εικόνα 5: Γράφημα πίτας για την εργασιακή σχέση των συμμετεχόντων

Όσον αφορά τα έτη υπηρεσίας στο συγκεκριμένο αντικείμενο εργασίας, η αντιπροσώπευση είναι άκρως ικανοποιητική αφού τα ποσοστά μοιράζονται περίπου ισομερώς. Το 28,37% (40 άτομα) εργάζονται περισσότερα από 20 χρόνια, το 25,53% δηλαδή 36 άτομα είναι σ' αυτή την υπηρεσία από 11 έως 20 έτη, 30 άτομα (ποσοστό 21,28%) υπηρετούν από 3 έως 10 έτη και 35 άτομα, δηλαδή το 24,82% των συμμετεχόντων είναι νέοι σ' αυτό το αντικείμενο αφού εργάζονται σε οικονομική υπηρεσία λιγότερο από 3 έτη όπως φαίνεται στον πίνακα 6 και εικόνα 6.

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
11-20	36	25.53	25.53	25.53
3-10	30	21.28	21.28	46.81
<3	35	24.82	24.82	71.63
>20	40	28.37	28.37	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 6: Πίνακας συχνοτήτων για τα έτη υπηρεσίας των συμμετεχόντων

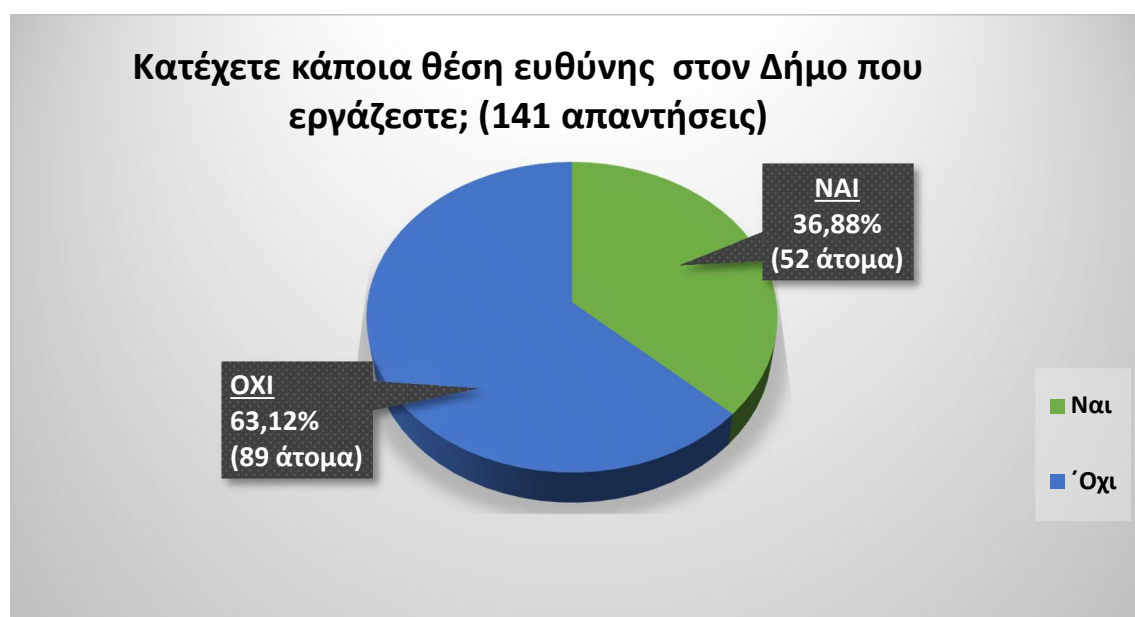

Εικόνα 6: Ραβδόγραμμα σχετικά με τα έτη υπηρεσίας των συμμετεχόντων

Τέλος, από τα 141 άτομα που ερωτήθηκαν, λιγότεροι είναι όσοι κατέχουν κάποια θέση ευθύνης στον Δήμο που εργάζονται (ποσοστό 36,88%), έναντι ποσοστού 63,12% που είναι απλοί υπάλληλοι (πίνακας 7, εικόνα 7).

ΚΑΤΕΧΩ ΘΕΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ	Frequency	Percent Valid	Percent	Cumulative Percent
Όχι	89	63.12	63.12	63.12
Ναι	52	36.88	36.88	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 7: Πίνακας συχνοτήτων για την κατοχή θέσης ευθύνης από τους συμμετέχοντες

Εικόνα 7: Γράφημα πίτας σχετικά με την κατοχή θέσης ευθύνης από τους συμμετέχοντες

Ειδικότερα, από την έρευνα προέκυψε (πίνακας 8) ότι από τους 40 κατόχους Μεταπτυχιακού ή Διδακτορικού τίτλου, το 50% αυτών κατέχει κάποια θέση ευθύνης, από τους 58 οι οποίοι είναι Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, ποσοστό 39,66% βρίσκονται σε θέση Προϊσταμένου ή Διευθυντή. Τέλος, ένα ποσοστό 17,39% (4 στους 23) των Τεχνολογικής εκπαίδευσης και ένα 25% αυτών που συμμετείχαν και είναι Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κατέχουν σήμερα κάποια θέση ευθύνης.

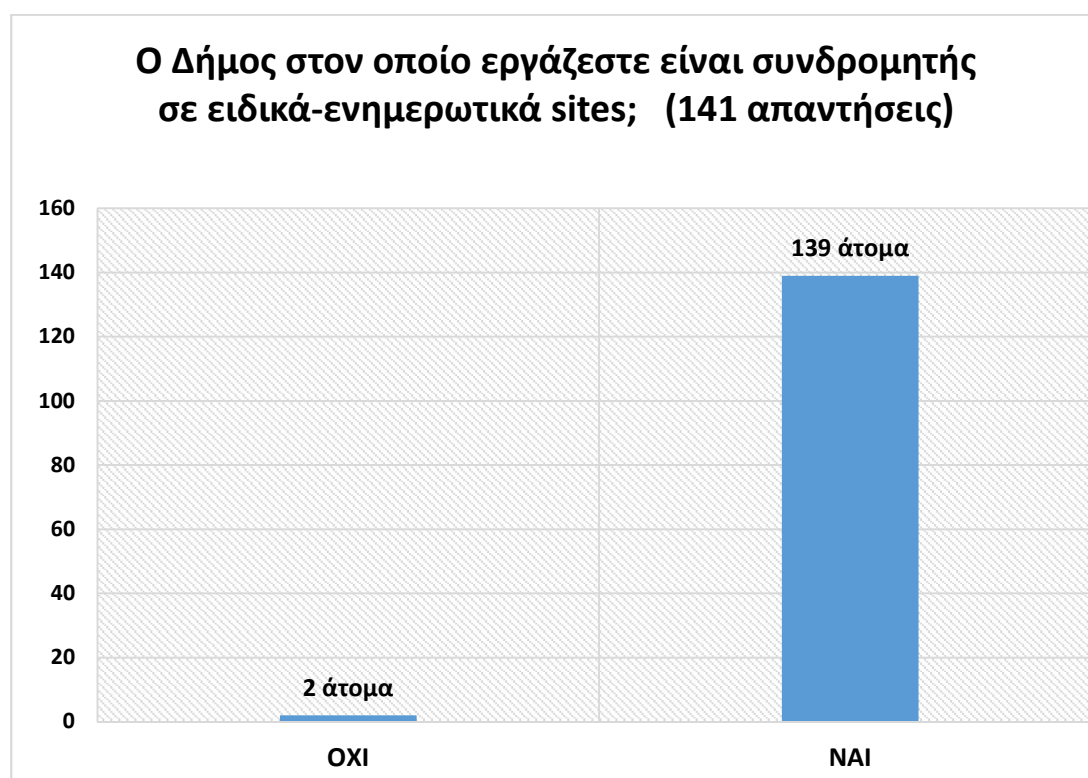
Επίπεδο σπουδών	ΚΑΤΕΧΩ ΘΕΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ		
	Όχι	Ναι	Total
ΔΕ	15	5	20
Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό	20	20	40
ΠΕ	35	23	58
ΤΕ	19	4	23
Total	89	52	141

Πίνακας 8: Πίνακας συνάφειας του επιπέδου σπουδών και της κατοχής θέσης ευθύνης από τους συμμετέχοντες

Σε άλλο σημείο της έρευνας, σε σχετική ερώτηση (πίνακες 9 και 10 και εικόνες 8 και 9), σχεδόν το 78% αυτών που συμμετείχαν, δήλωσε ότι ο Δήμος στον οποίο εργάζονται δεν τους προμηθεύει με ειδικά βιβλία, έχει όμως φροντίσει (όπως υποστηρίζει η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων, δηλαδή ποσοστό 98,58%) να είναι συνδρομητής σε ειδικά ενημερωτικά sites ώστε οι υπάλληλοι να έχουν μια βοήθεια στην άσκηση των καθηκόντων τους και να μπορούν συνεχώς να ενημερώνονται για τις εξελίξεις και τις τυχόν αλλαγές της νομοθεσίας.

Ο ΔΗΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΣ ΣΕ ΕΙΔΙΚΑ SITES	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Όχι	2	1.42	1.42	1.42
Ναι	139	98.58	98.58	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 9: Πίνακας συχνοτήτων για τις απαντήσεις σχετικά με τη δυνατότητα ενημέρωσης από ειδικά sites.

Εικόνα 8: Ραβδόγραμμα για τις απαντήσεις σχετικά με τη δυνατότητα ενημέρωσης από ειδικά sites.

Ο ΔΗΜΟΣ ΜΑΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΕΙ ΜΕ ΕΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Όχι	110	78.01	78.01	78.01
Ναι	31	21.99	21.99	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 10: Πίνακας συχνότητων για τις απαντήσεις σχετικά με την παροχή ειδικών βιβλίων στους υπαλλήλους

Εικόνα 9: Γράφημα πίτας για τις απαντήσεις σχετικά με την παροχή ειδικών βιβλίων στους υπαλλήλους

Στην ενότητα σχετικά με την «Εκπαίδευση και την επιμόρφωση των υπαλλήλων που ασχολούνται με τον έλεγχο των δαπανών» (πίνακας 11) και συγκεκριμένα όταν ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να απαντήσουν α) αν η υπηρεσία τους τους ενθαρρύνει να παρακολουθούν ειδικά σεμινάρια και να εφαρμόζουν τις γνώσεις που αποκομίζουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους (ερώτηση B1), β) αν τα σεμινάρια που έχουν ήδη παρακολουθήσει τους έχουν προσφέρει ικανή γνώση του αντικειμένου (ερώτηση B2) και γ) αν η υπηρεσία τους ενθαρρύνει να συνεχίσουν τις σπουδές τους και να βελτιώσουν τις δεξιότητες τους, (ερώτηση B3) όπως φαίνεται παρακάτω, η μέση τιμή για την ερώτηση B1 είναι 4,369, για την ερώτηση B2 είναι 3,823 και για την B3 είναι 3,638 που σημαίνει ότι ο Μ.Ο. των απαντήσεων κυμαίνεται σε όλες κοντά στο 4 το οποίο δηλώνει ουδετερότητα.

Διαπιστώνουμε επίσης ότι και στα τρία θέματα στις απαντήσεις που δόθηκαν, υπάρχει πολύ μεγάλη ανομοιογένεια αφού οι τιμές της τυπικής απόκλισης είναι αρκετά υψηλές. Συγκεκριμένα για την ερώτηση B1 η τυπική απόκλιση είναι 1,872, για τη B2 είναι 1,591 και για την B3 είναι 1,786. Εξάλλου όπως φαίνεται και στον πίνακα 10, για κάθε ερώτηση

οι απαντήσεις κυμαίνονται από το 1 (minimum) που σημαίνει «διαφωνώ απολύτως» έως το 7 (maximum) που σημαίνει «συμφωνώ απολύτως».

Για να οδηγηθούμε σε ακόμη πιο ασφαλή συμπεράσματα σχετικά με την ανομοιογένεια της κατανομής, υπολογίσαμε επίσης ένα βοηθητικό δείκτη, το «συντελεστή μεταβλητότητας» (CV). Ο υπολογισμός αυτός μπορεί να γίνει αν διαιρέσουμε την τυπική απόκλιση με το μέσο όρο και στη συνέχεια πολλαπλασιάσουμε με το εκατό. Αν το αποτέλεσμα που θα προκύψει είναι πάνω από δέκα τοις εκατό, υπάρχει ανομοιογένεια, ενώ αν είναι κάτω από δέκα τοις εκατό, οι απαντήσεις είναι ομοιογενείς. Πράγματι, για την ερώτηση B1 ο συντελεστής μεταβλητότητας CV είναι $(1,872/4,369)*100=42,85\%$, για την ερώτηση B2 $CV=(1,591/3,823)*100=41,62\%$ και για την ερώτηση B3 ο συντελεστής μεταβλητότητας CV είναι $(1,786/3,638)*100=49,09\%$. Και στις τρεις περιπτώσεις ο συντελεστής μεταβλητότητας είναι πολύ μεγαλύτερος από 10% άρα υπάρχει μεγάλη ανομοιογένεια.

	B1	B2	B3
Valid	141	141	141
Missing	0	0	0
Mean	4.369	3.823	3.638
Std. Deviation	1.872	1.591	1.786
Minimum	1.000	1.000	1.000
Maximum	7.000	7.000	7.000

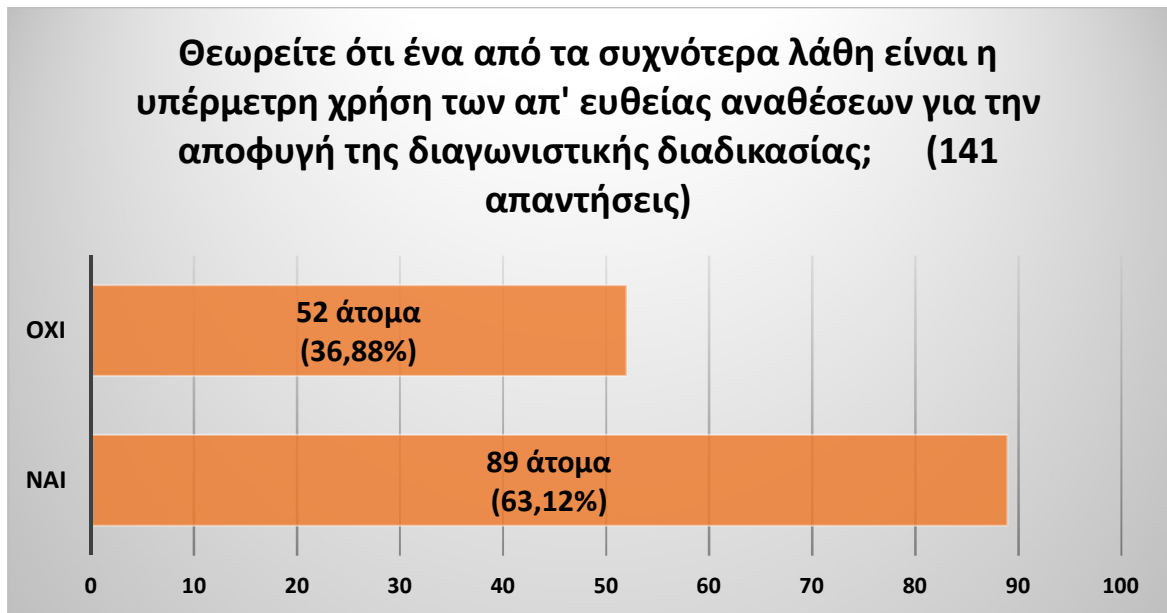
Πίνακας 11: Πίνακας με την μέση τιμή και την τυπική απόκλιση για την "εκπαίδευση-επιμόρφωση"

Στην ενότητα όπου ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να τοποθετηθούν σε σχέση με τα συχνότερα «λάθη» και «παρατυπίες» που συναντούν κατά τον δημοσιονομικό έλεγχο, συλλέχθηκαν οι παρακάτω απαντήσεις:

- Στην ερώτηση αν ένα από τα συχνά «λάθη» είναι η υπέρμετρη χρήση των απ' ευθείας αναθέσεων για την αποφυγή της διαγωνιστικής διαδικασίας, το 63,12% των απαντήσεων ήταν ΝΑΙ (89 άτομα από τα 141 που συμμετείχαν) και το 36,88% απάντησε ΟΧΙ (πίνακας 12 και εικόνα 10).

ΣΥΧΝΟ ΛΑΘΟΣ ΕΙΝΑΙ Η "Υπέρμετρη χρήση των απ' ευθείας αναθέσεων για την αποφυγή της διαγωνιστικής διαδικασίας"	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Όχι	52	36.88	36.88	36.88
Ναι	89	63.12	63.12	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 12: Πίνακας συχνότητων για την υπέρμετρη χρήση των απ' ευθείας αναθέσεων

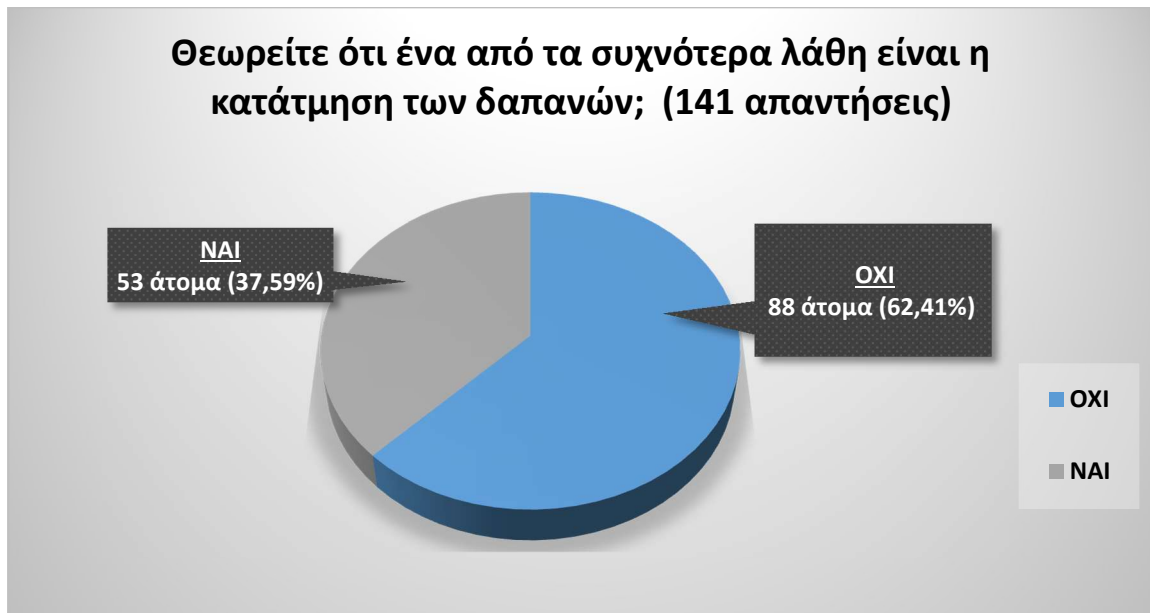

Εικόνα 10: Ραβδόγραμμα για τις απαντήσεις σχετικά με την υπέρμετρη χρήση των απ' ευθείας αναθέσεων

- Στην ερώτηση αν στα πιο συχνά «λάθη» περιλαμβάνονται α) η κατάτμηση δαπανών για ομοειδείς προμήθειες ή εργασίες (πίνακας 13 και εικόνα 11) και β) η κατάτμηση ενιαίων και αυτοτελών έργων σε περισσότερα έργα μικρότερης αξίας με σκοπό την αποφυγή διενέργειας τακτικού διαγωνισμού (πίνακας 14 και εικόνα 12), η πλειοψηφία των συμμετεχόντων απάντησε αρνητικά. Συγκεκριμένα στο πρώτο ερώτημα απάντησε ΟΧΙ το 62,41% έναντι 37,59% που απάντησε ΝΑΙ και στο δεύτερο ερώτημα ποσοστό 78,72% απάντησε ΟΧΙ και μόνο το 21,28% απάντησε θετικά.

ΣΥΧΝΟ ΛΑΘΟΣ ΕΙΝΑΙ Η “Κατάτμηση δαπανών π.χ. για ομοειδείς προμήθειες”	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Όχι	88	62.41	62.41	62.41
Ναι	53	37.59	37.59	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

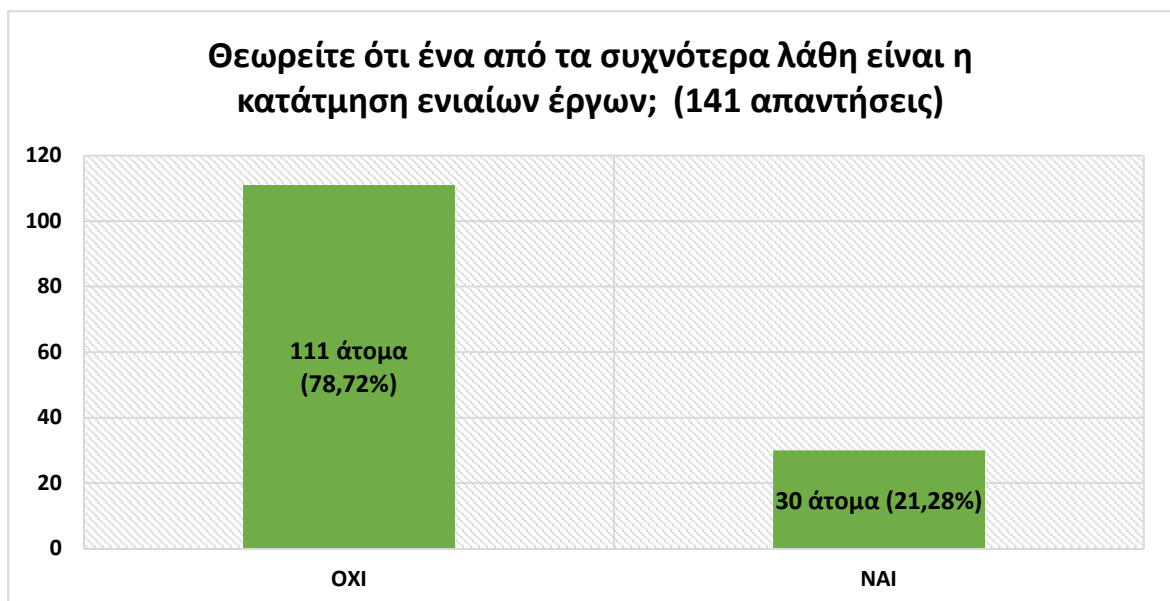
Πίνακας 13: Πίνακας συχνότητων για την κατάτμηση δαπανών

Εικόνα 11: Γράφημα πίτας για την κατάτμηση δαπανών

ΣΥΧΝΟ ΛΑΘΟΣ ΕΙΝΑΙ Η “Κατάτμηση ενιαίων και αυτοτελών έργων σε περισσότερα έργα μικρότερης αξίας με σκοπό την αποφυγή διενέργειας τακτικού διαγωνισμού”	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Όχι	111	78.72	78.72	78.72
Ναι	30	21.28	21.28	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 14: Πίνακας συχνοτήτων για την κατάτμηση ενιαίων έργων

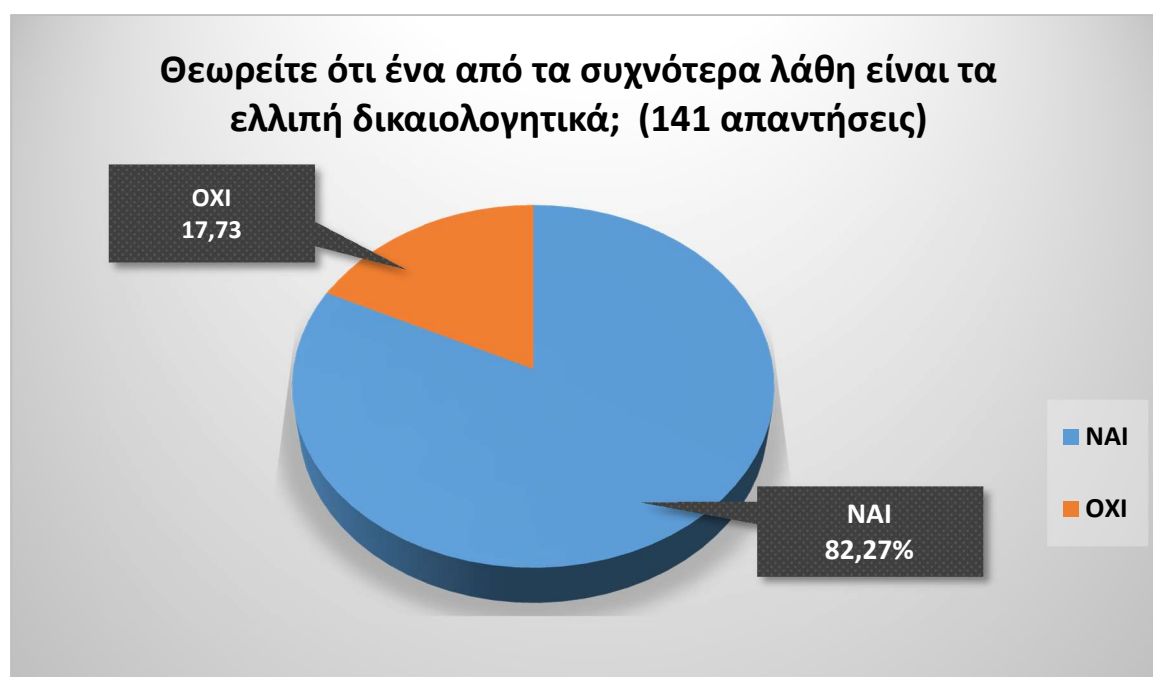

Εικόνα 12: Ραβδόγραμμα για την κατάτμηση ενιαίων έργων

- Όταν οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να δηλώσουν αν τα ελλιπή δικαιολογητικά στους φακέλους των δαπανών είναι ένα συχνό πρόβλημα, η συντριπτική πλειοψηφία (το 82,27%, δηλαδή 116 από τα 141 άτομα) απάντησαν ΝΑΙ και μόνο το 17,73% απάντησε ότι αυτό δεν αποτελεί πρόβλημα (πίνακας 15 και εικόνα 13).

ΣΥΧΝΟ ΛΑΘΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΑ “Ελλιπή δικαιολογητικά”	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Όχι	25	17.73	17.73	17.73
Ναι	116	82.27	82.27	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 15: Πίνακας συχνοτήτων για τα ελλιπή δικαιολογητικά

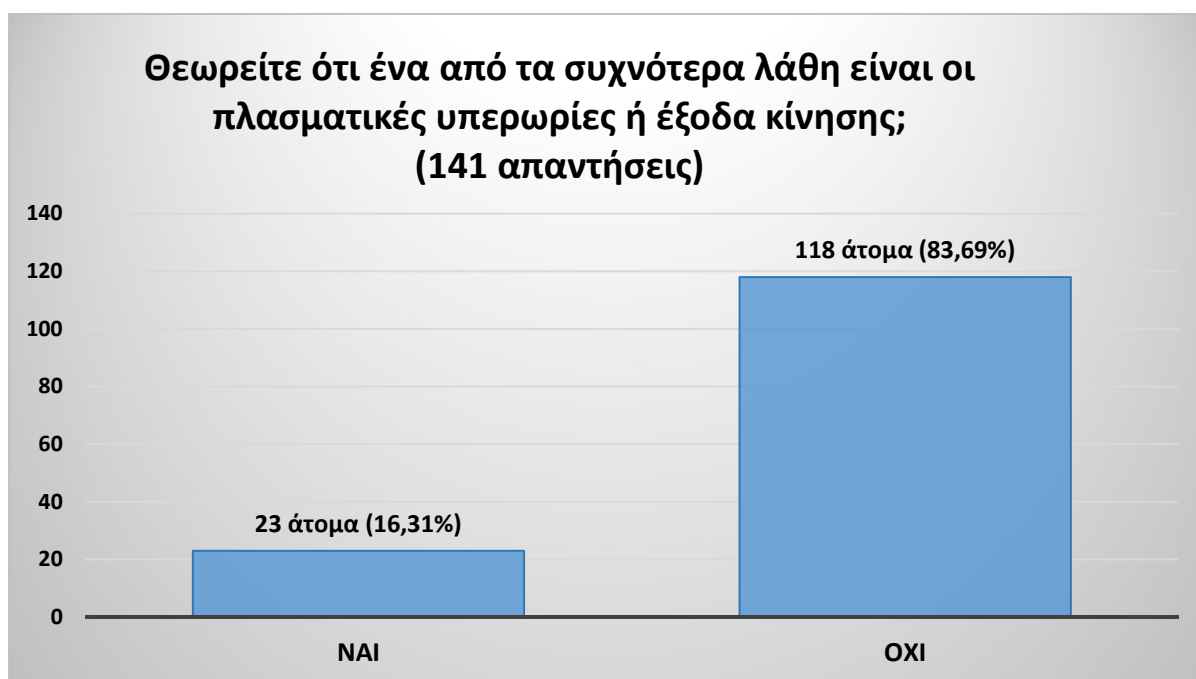

Εικόνα 13 : Γράφημα πίτας για τα ελλιπή δικαιολογητικά

- Τέλος, οι ερωτώμενοι δεν συναντούν συχνά πλασματικές υπερωρίες ή έξοδα κίνησης εργαζομένων (83,69% απάντησε ΟΧΙ) ή την παράλειψη ανάρτησης δικαιολογητικών στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ κλπ (μόνο το 19,86% απάντησε ΝΑΙ) όπως φαίνεται στους πίνακες 16 και 17 και εικόνες 14 και 15.

ΣΥΧΝΟ ΛΑΘΟΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ	Frequency	Percent Valid	Percent	Cumulative Percent
Όχι	118	83.69	83.69	83.69
Ναι	23	16.31	16.31	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

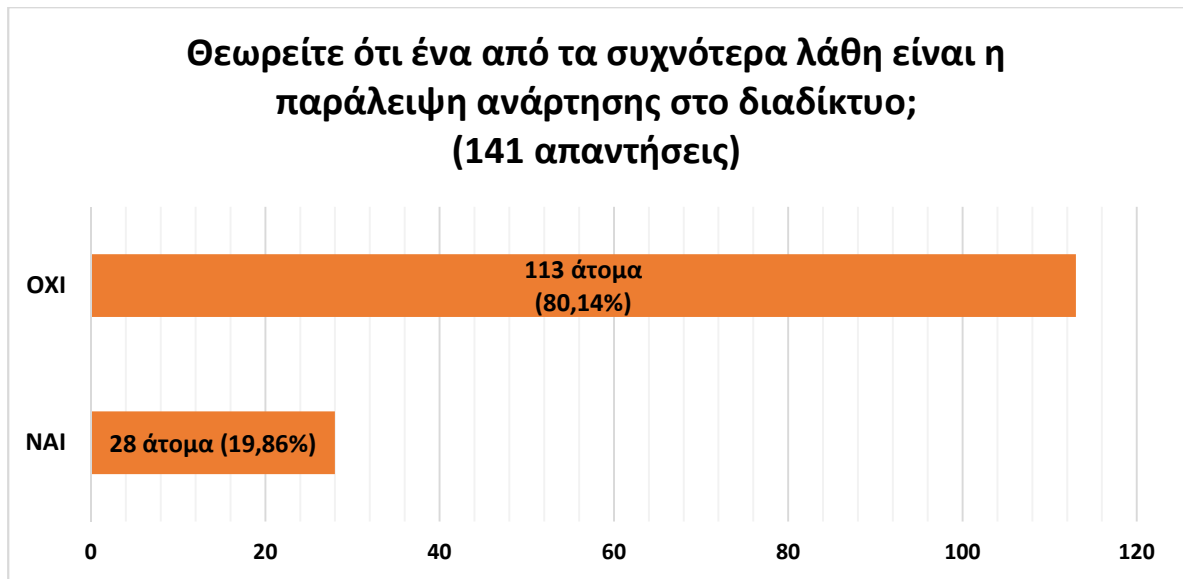
Πίνακας 16: Πίνακας συχνοτήτων για τις πλασματικές υπερωρίες-έξοδα κίνησης

Εικόνα 14: Ραβδόγραμμα για τις πλασματικές υπερωρίες-έξοδα κίνησης

ΣΥΧΝΟ ΛΑΘΟΣ ΕΙΝΑΙ Η	Frequency	Percent Valid	Percent	Cumulative Percent
Όχι	113	80.142	80.142	80.142
Ναι	28	19.858	19.858	100.000
Missing	0	0.000		
Total	141	100.000		

Πίνακας 17: Πίνακας συχνοτήτων για την παράλειψη ανάρτησης στο διαδίκτυο

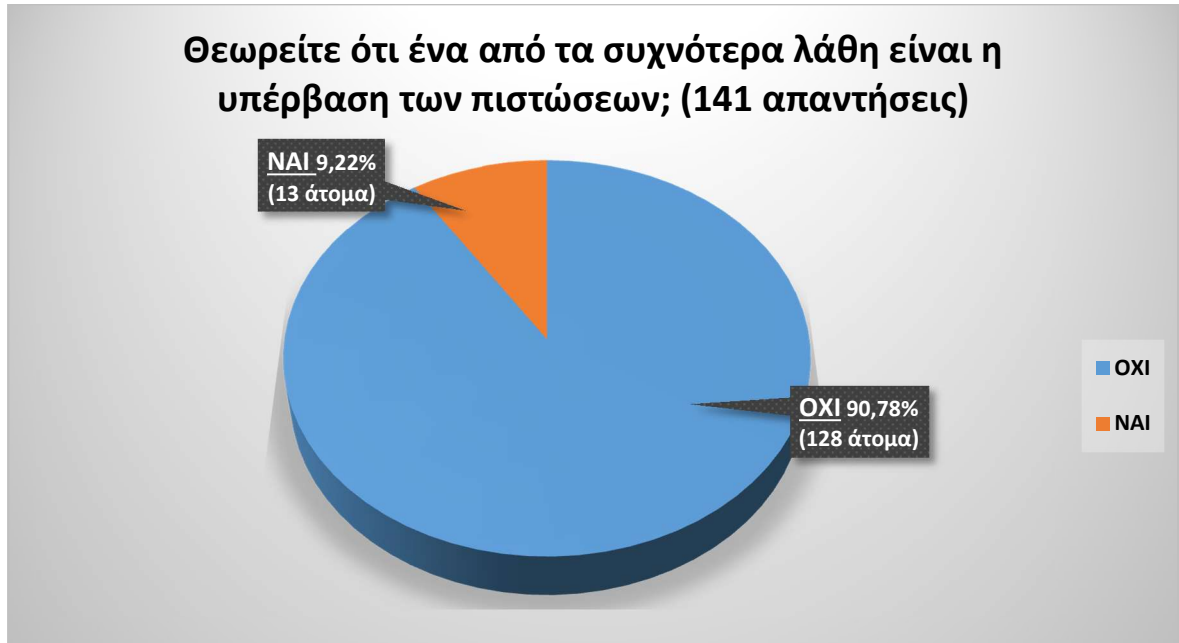

Εικόνα 15: Ραβδόγραμμα για την παράλειψη ανάρτησης στο διαδίκτυο

- Ούτε η υπέρβαση των πιστώσεων ή του ποσού των συμφωνητικών θεωρείται συχνό πρόβλημα για την συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων (πίνακες 18 και 19, εικόνες 16 και 17), αφού για το πρώτο, το 90,78% και για το δεύτερο το 95,71% απάντησε αρνητικά. Σ' αυτό πιθανόν να βοηθούν τα σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα που διαθέτουν πλέον οι περισσότεροι Δήμοι της Ελλάδας και τα οποία διαθέτουν πλήθος ασφαλιστικών δικλίδων που είναι σε θέση να αποτρέπουν τέτοια λάθη.

ΣΥΧΝΟ ΛΑΘΟΣ ΕΙΝΑΙ Η “Υπέρβαση πιστώσεων”	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Όχι	128	90.78	90.78	90.78
Ναι	13	9.22	9.22	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

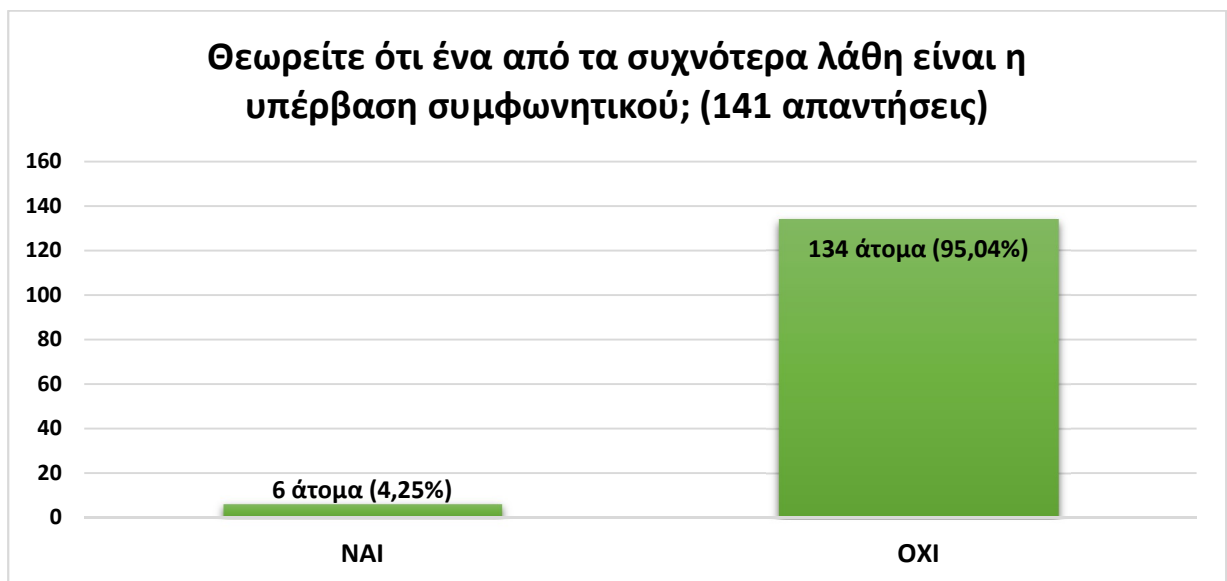
Πίνακας 18: Πίνακας συχνότητων για την υπέρβαση πιστώσεων

Εικόνα 16: Γράφημα πίτας για την υπέρβαση των πιστώσεων

ΣΥΧΝΟ ΛΑΘΟΣ ΕΙΝΑΙ Η “Υπέρβαση ποσού συμφωνητικού”	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Όχι	134	95.04	95.71	95.71
Ναι	6	4.25	4.29	100.00
Missing	1	0.71		
Total	141	100.00		

Πίνακας 19: Πίνακας συχνοτήτων για την υπέρβαση συμφωνητικού

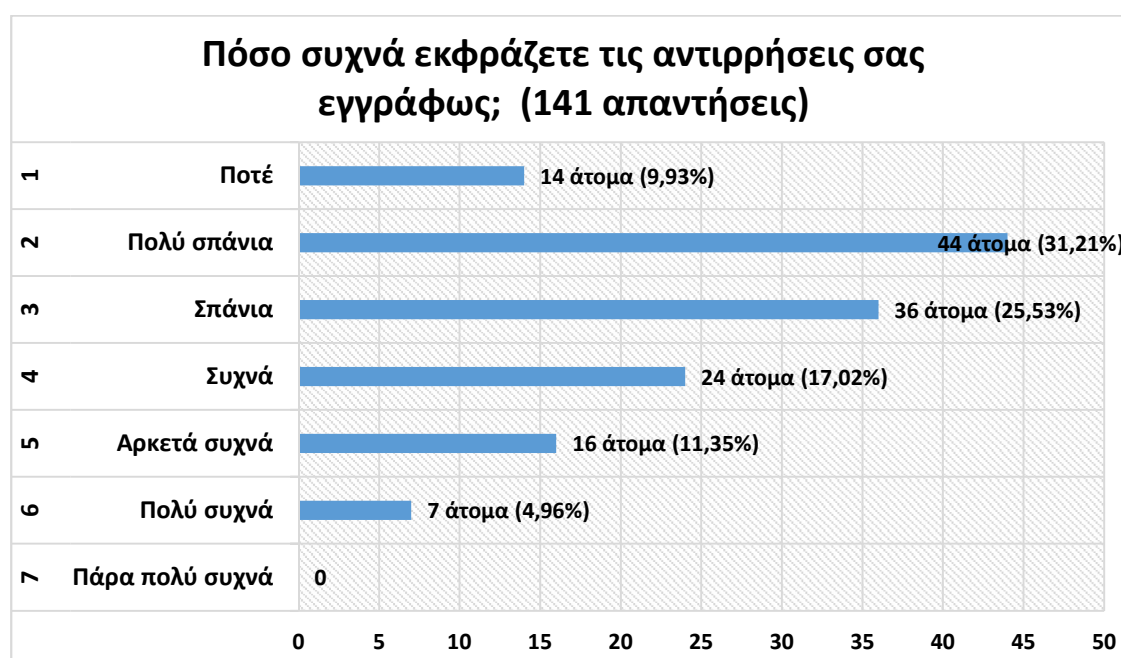

Εικόνα 17: Ραβδόγραμμα για την υπέρβαση συμφωνητικού

Μετά τα συχνότερα «λάθη», ενδιαφέρον παρουσιάζει να δούμε τι απάντησαν οι συμμετέχοντες στην ερώτηση σχετικά με το πόσο συχνά χρησιμοποιούν οι ίδιοι τη δυνατότητα που τους δίνει ο νόμος να εκφράσουν εγγράφως τις αντιρρήσεις τους προς τους ανωτέρους τους για την ενταλματοποίηση κάποιας δαπάνης, αν διαπιστώσουν λάθη ή παρατυπίες στον φάκελο. Με το έγγραφο των αντιρρήσεων ο υπάλληλος παύει πλέον να είναι υπεύθυνος για οποιαδήποτε μη νόμιμη πληρωμή δαπάνης. Στην περίπτωση αυτή ο υπάλληλος εφόσον λάβει «εντέλλεσθε» από τον ανώτερο του είναι υποχρεωμένος να προβεί στην εκκαθάριση της δαπάνης. Όπως φαίνεται στον **πίνακα 20** και στο **διάγραμμα της εικόνας 18**, οι περισσότεροι (80 άτομα από τα 141, ποσοστό 56,74%) απάντησαν «σπάνια» ή «πολύ σπάνια», 47 άτομα δηλαδή ποσοστό περίπου 33% δήλωσαν «συχνά» «αρκετά συχνά» ή «πολύ συχνά» και μόνο 14 άτομα, δηλαδή ποσοστό 9,93% δεν έχουν εκφράσει ποτέ αντιρρήσεις εγγράφως για την ενταλματοποίηση μιας δαπάνης.

Πόσο συχνά εκφράζετε αντιρρήσεις εγγράφως;	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
1	14	9.93	9.93	9.93
2	44	31.21	31.21	41.14
3	36	25.53	25.53	66.67
4	24	17.02	17.02	83.69
5	16	11.35	11.35	95.04
6	7	4.96	4.96	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 20: Πίνακας συχνοτήτων για τη συχνότητας έγγραφης διατύπωσης αντιρρήσεων

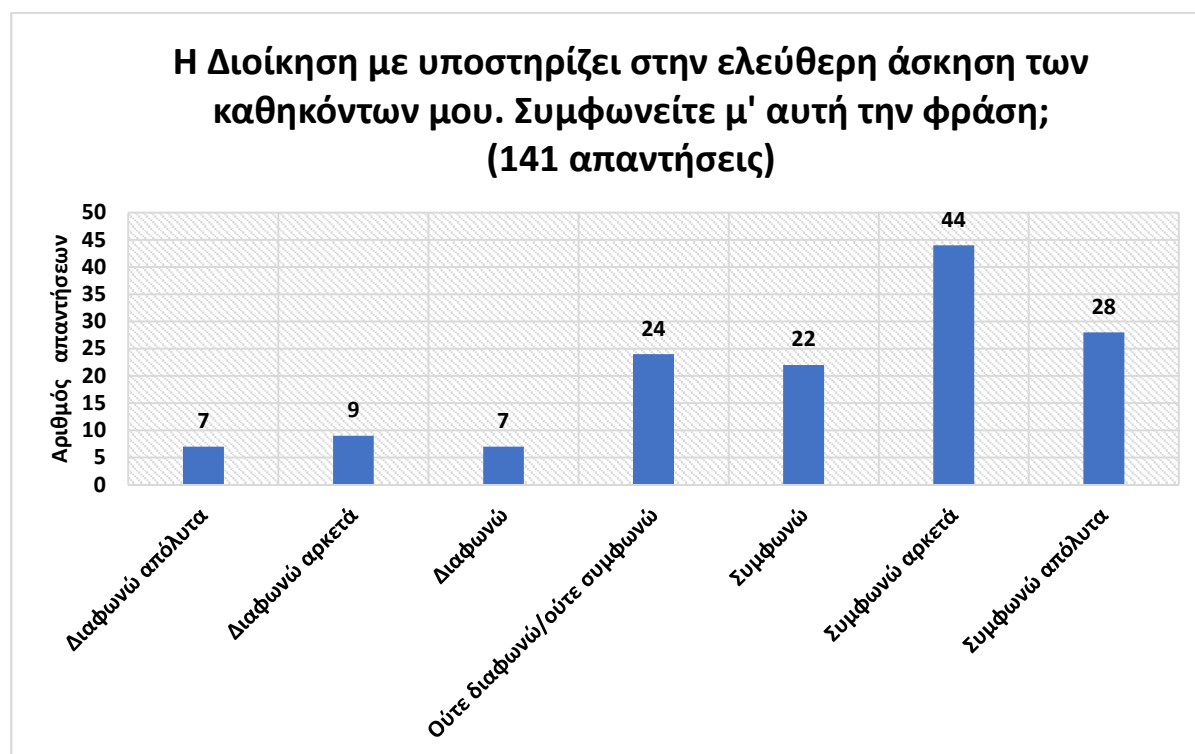

Εικόνα 18: Ραβδόγραμμα για τη συχνότητας έγγραφης διατύπωσης αντιρρήσεων

Από την έρευνα πάντως προέκυψε (βλ. πίνακα 21 και εικόνα 19) ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (ποσοστό περίπου 67%) νοιώθει ότι ο Προϊστάμενος του τμήματος, ο Προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών και γενικότερα η Διοίκηση καλύπτουν και υποστηρίζουν τους υπαλλήλους στην ελεύθερη άσκηση των καθηκόντων τους, έναντι του 16,31% που διαφωνεί. 24 από τα 141 άτομα που πήραν μέρος στην έρευνα δήλωσαν ουδετερότητα.

Ο Προϊστάμενος, ο Π.Ο.Υ. και γενικά η Διοίκηση με υποστηρίζουν στην ελεύθερη άσκηση των καθηκόντων μου	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
1	7	4.965	4.965	4.965
2	9	6.383	6.383	11.348
3	7	4.965	4.965	16.312
4	24	17.021	17.021	33.333
5	22	15.603	15.603	48.936
6	44	31.206	31.206	80.142
7	28	19.858	19.858	100.000
Missing	0	0.000		
Total	141	100.000		

Πίνακας 21: Πίνακας συχνοτήτων για τις απαντήσεις των συμμετεχόντων σχετικά με την υποστήριξη από τους ανωτέρους

Εικόνα 19: Ραβδόγραμμα σχετικά με την υποστήριξη από τους ανωτέρους

Στην ερώτηση αν επαρκεί το χρονικό διάστημα των 21 ημερών για την έκδοση των χρηματικών ενταλμάτων, όπως ορίζει το άρθρο 99 του Ν.4583/18 (η μη τήρηση της οποίας συνεπάγεται πειθαρχική ευθύνη για τους αρμόδιους υπαλλήλους) όπως φαίνεται καθαρά παρακάτω (βλ. πίνακα 22 και εικόνα 20), το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων, δηλαδή το 65,25% (92 από τα 141 άτομα) απάντησε αρνητικά, ποσοστό 24,82% απάντησε ότι η τήρηση της άνω προθεσμίας είναι εφικτή και ένα ποσοστό 9,93% εξέφρασε ουδετερότητα, απαντώντας «ούτε ναι, ούτε όχι».

Θεωρείτε ότι η προθεσμία των 21 ημερών για την έκδοση των χρημ.ενταλμάτων είναι επαρκής;	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Ναι	35	24.82	24.82	24.82
Όχι	92	65.25	65.25	90.07
Ούτε ναι, ούτε όχι	14	9.93	9.93	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 22: Πίνακας συχνοτήτων για την προθεσμία έκδοσης των χρημ.ενταλμάτων

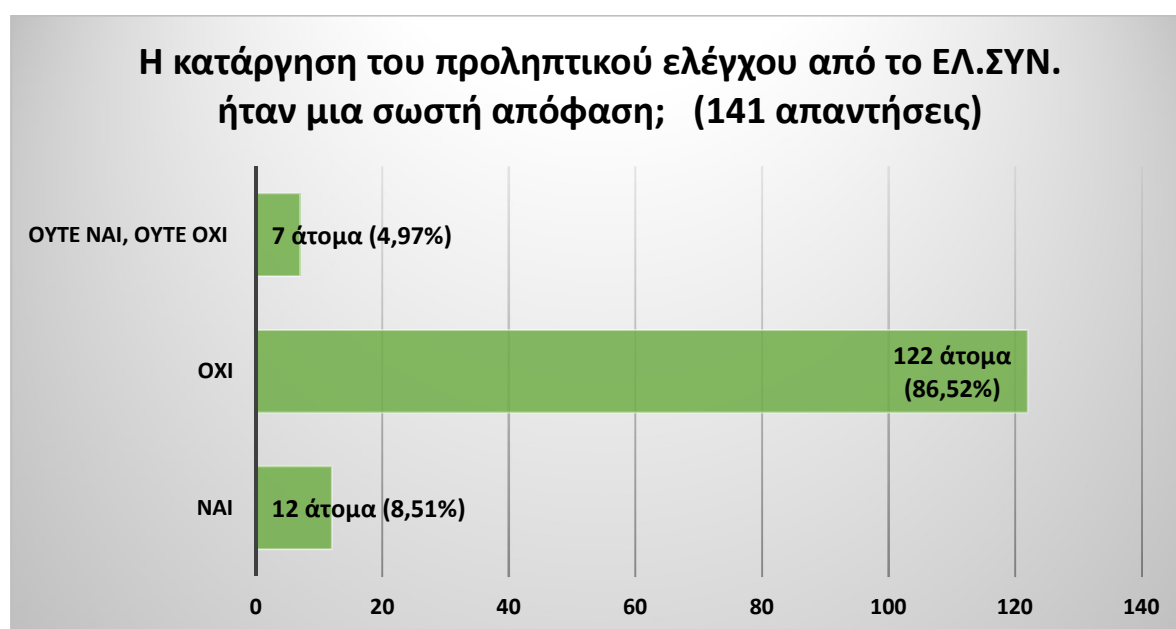
Εικόνα 20: Γράφημα πίτας για την προθεσμία έκδοσης των χρημ.ενταλμάτων

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν επίσης να τοποθετηθούν σχετικά με την κατάργηση του προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο (πίνακας 23 και εικόνα 21). Συγκεκριμένα ρωτήθηκαν αν θεωρούν ότι η κατάργηση του εξωτερικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο ήταν μια σωστή απόφαση. Εύκολα μπορεί κανείς να διαπιστώσει ότι η συντριπτική πλειοψηφία των Δημοτικών υπαλλήλων που εργάζονται στις οικονομικές

υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού θεωρεί ότι πρόκειται για μια λανθασμένη απόφαση αφού τα 122 από τα 141 άτομα που πήραν μέρος στην έρευνα, δηλαδή το 86,52% αυτών, απάντησε ΟΧΙ και μόνο το 8,51% συμφωνεί μ' αυτή την απόφαση, ενώ ένα ποσοστό 4,97% δεν θέλησε να πάρει σαφή θέση.

Η κατάργηση του προληπτικού ελέγχου από το ΕΛ.ΣΥΝ ήταν μια σωστή απόφαση;	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Ναι	12	8.51	8.51	8.51
Όχι	122	86.52	86.52	95.03
Ούτε ναι, ούτε όχι	7	4.97	4.97	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 23: Πίνακας συχνοτήτων για την κατάργηση του προληπτικού εξωτερ.ελέγχου

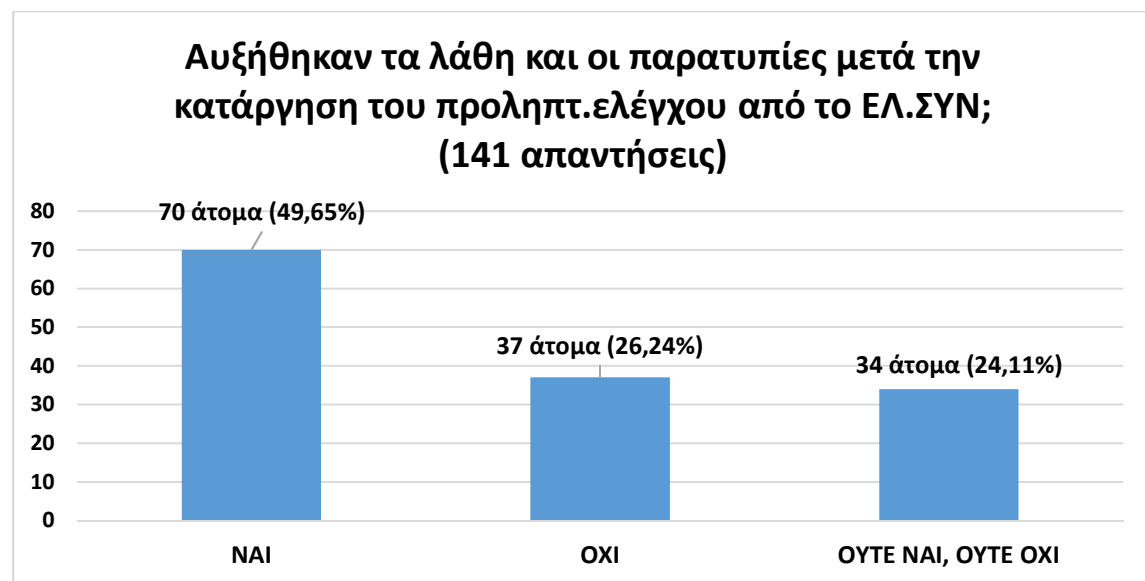

Εικόνα 21: Ραβδόγραμμα για την κατάργηση του προληπτικού εξωτερ.ελέγχου

Ακόμα ρωτήθηκαν αν διαπίστωσαν κάποια αύξηση των λαθών και παρατυπιών μετά την κατάργηση του προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο (πίνακας 24, εικόνα 22). Περίπου οι μισοί από τους συμμετέχοντες (49,65% αυτών) θεωρούν ότι όντως έχουν αυξηθεί τα λάθη και οι παρατυπίες. Αντίθετα το 26,24% δεν συμφωνεί μ' αυτή τη θέση αλλά και ένα ποσοστό 24,11% απαντά «ούτε ναι, ούτε όχι».

Μετά την κατάργηση του προληπτικού ελέγχου από το ΕΛ.ΣΥΝ αυξήθηκαν τα λάθη και οι παρατυπίες;	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Ναι	70	49.65	49.65	49.65
Όχι	37	26.24	26.24	75.89
Ούτε ναι, ούτε όχι	34	24.11	24.11	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 24: Πίνακας συχνότητων για την αύξηση των λαθών μετά την κατάργηση του προληπτικού εξωτερ.ελέγχου

Εικόνα 22 : Ραβδόγραμμα για την αύξηση των λαθών-παρατυπιών

Στην ενότητα σχετικά με τις «Παρεμβάσεις και πιέσεις» (βλ.πίνακα 25) και συγκεκριμένα όταν ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να απαντήσουν αν μετά την κατάργηση του προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο έχουν αυξηθεί οι παρεμβάσεις ή οι πιέσεις από α) τους Αιρετούς (ερώτηση C1), β) τους ανώτερους υπηρεσιακούς παράγοντες (ερώτηση C2) και γ) τους προμηθευτές (ερώτηση C3) όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα, η μέση τιμή για την ερώτηση C1 είναι 4,851, για την ερώτηση C2 είναι 4,291 και για την C3 είναι 3,950 που σημαίνει ότι ο Μ.Ο. των απαντήσεων στην πρώτη ερώτηση βρίσκεται κοντά στο 5 που δηλώνει συμφωνία (με την αύξηση των παρεμβάσεων από τους αιρετούς), ενώ στις άλλες δύο ερωτήσεις ο Μ.Ο. κυμαίνεται κοντά στο 4 το οποίο δηλώνει ουδετερότητα.

Διαπιστώνουμε επίσης ότι και στα τρία θέματα για τα οποία ζητήθηκε να πάρουν θέση, υπάρχει πολύ μεγάλη ανομοιογένεια αφού οι τιμές της τυπικής απόκλισης είναι αρκετά υψηλές. Συγκεκριμένα για την ερώτηση C1 η τυπική απόκλιση είναι 1,748, για τη C2 είναι

1,783 και για την C3 είναι 1,954. Όπως φαίνεται και στον **πίνακα 25**, για κάθε ερώτηση οι απαντήσεις κυμαίνονται από το 1 (minimum) που σημαίνει «διαφωνώ απολύτως» έως το 7 (maximum) που σημαίνει «συμφωνώ απολύτως».

Για να είναι πιο ασφαλή τα συμπεράσματα σχετικά με την ανομοιογένεια της κατανομής, υπολογίσαμε και πάλι τον «συντελεστή μεταβλητότητας» (CV). Για την ερώτηση C1 ο συντελεστής μεταβλητότητας CV είναι $(1,748/4,851)*100=36,03\%$, για την ερώτηση C2 $CV=(1,783/4,291)*100=41,55\%$ και για την ερώτηση C3 ο συντελεστής μεταβλητότητας CV είναι $(1,954/3,950)*100=49,47\%$. Και στις τρεις περιπτώσεις ο συντελεστής μεταβλητότητας είναι πολύ μεγαλύτερος από 10% άρα υπάρχει μεγάλη ανομοιογένεια στις απαντήσεις που δόθηκαν.

Descriptive Statistics			
	C1	C2	C3
Valid	141	141	141
Missing	0	0	0
Mean	4.851	4.291	3.950
Std. Deviation	1.748	1.783	1.954
Minimum	1.000	1.000	1.000
Maximum	7.000	7.000	7.000

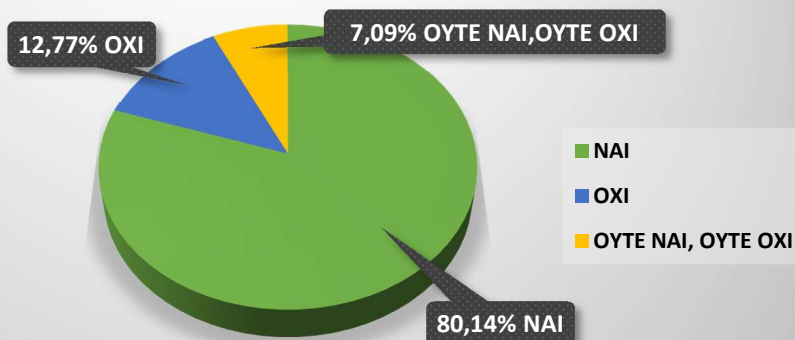
Πίνακας 25: Πίνακας με την μέση τιμή και την τυπική απόκλιση των απαντήσεων στη διάσταση «Παρεμβάσεις-πιέσεις»

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι απαντήσεις στην ερώτηση «αν επηρεάζει την κρίση σας ο φόβος του καταλογισμού σε περίπτωση κατασταλτικού ελέγχου» (**πίνακας 26 και εικόνα 23**). Ένα πολύ μεγάλο ποσοστό (80,14%) απάντησε θετικά, το 12,77% απάντησε πως δεν επηρεάζεται και ένα ποσοστό 7,09% δεν θέλησε να εκφράσει σαφή άποψη.

Επηρεάζει την κρίση σας ο φόβος του καταλογισμού σε περίπτωση κατασταλτικού ελέγχου;	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Ναι	113	80.14	80.14	80.14
Όχι	18	12.77	12.77	92.91
Ούτε ναι, ούτε όχι	10	7.09	7.09	100.00
Missing	0	0.00		
Total	141	100.00		

Πίνακας 26: Πίνακας συχνοτήτων για τον φόβο του καταλογισμού

**Επηρεάζει την κρίση σας ο φόβος του καταλογισμού
σε περίπτωση κατασταλτικού ελέγχου;
(141 απαντήσεις)**

Εικόνα 23: Γράφημα πίτας σχετικά με τον φόβο του καταλογισμού

Στο σημείο αυτό θα επιχειρήσουμε να ερμηνεύσουμε ορισμένα από τα μέτρα θέσης και διασποράς γενικότερα για τις διαστάσεις Β, C και D «Εκπαίδευση και επιμόρφωση», «Παρεμβάσεις και πιέσεις» και «Πόσο επηρεάζεται η κρίση σας από διάφορους παράγοντες» αντίστοιχα (βλ.πίνακα 27).

Στον παρακάτω πίνακα, εμφανίζονται συνοπτικά στατιστικά στοιχεία για κάθε διάσταση. Οι βαθμολογίες των διαστάσεων προέρχονται από τον μέσο όρο των τιμών απόκρισης όλων των συμμετεχόντων σε όλα τα στοιχεία κάθε διάστασης. Διαπιστώνουμε ότι με δεδομένη την κλίμακα Likert επτά βαθμίδων στην οποία απάντησαν οι συμμετέχοντες, ο μέσος όρος των απαντήσεων για τις διαστάσεις Β και C είναι κοντά στο 4. Συγκεκριμένα ο Μ.Ο. κυμαίνεται μεταξύ του 3,943 και του 4,364, δηλαδή «ούτε διαφωνώ/ούτε συμφωνώ». Αντίθετα ο Μ.Ο. για τη διάσταση D είναι κοντά στο 2 (2,043) που σημαίνει «πολύ λίγο» σχετικά με το πόσο επηρεάζεται η κρίση των υπαλλήλων από τους διάφορους παράγοντες».

Στη διάσταση Β «εκπαίδευση και επιμόρφωση» (εικόνα 24) η πιο συχνά εμφανιζόμενη ή επαναλαμβανόμενη απάντηση (mode) είναι 4,33 δηλαδή μεταξύ του «ούτε διαφωνώ/ούτε συμφωνώ» και του «συμφωνώ», η διάμεσος είναι 4 και η τυπική απόκλιση έχει τιμή 1,433 που δείχνει μια μεγάλη ανομοιογένεια στις απαντήσεις, γεγονός το οποίο αποδεικνύεται και αν παρατηρήσει κανείς τη μικρότερη τιμή που είναι 1 δηλαδή «διαφωνώ απόλυτα» και τη μεγαλύτερη που είναι 7 δηλαδή «συμφωνώ απόλυτα».

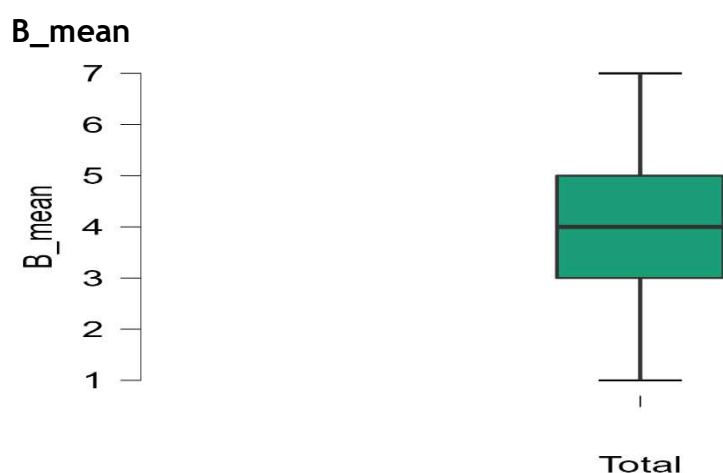
Στη διάσταση C «Παρεμβάσεις και πιέσεις» (βλ. εικόνα 25) η πιο συχνά εμφανιζόμενη ή επαναλαμβανόμενη απάντηση (mode) είναι 4 που δείχνει ουδετερότητα, η διάμεσος είναι

4,333 και η τυπική απόκλιση έχει τιμή 1,469 η οποία επίσης δείχνει μια μεγάλη ανομοιογένεια στις απαντήσεις, γεγονός το οποίο αποδεικνύεται και πάλι από τις τιμές της μικρότερης τιμής που είναι 1 και της μεγαλύτερης που είναι 7 δηλαδή τα δύο άκρα.

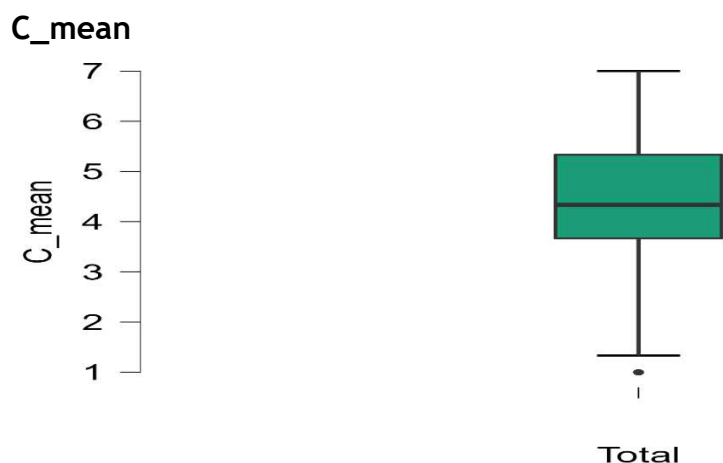
Τέλος στη διάσταση D «Πόσο επηρεάζεται η κρίση σας από διάφορους παράγοντες» (εικόνα 26) η πιο συχνά εμφανιζόμενη απάντηση (mode) είναι 1 που σημαίνει «καθόλου», η διάμεσος είναι 1,5. Η τυπική απόκλιση έχει τιμή 1,342 η οποία δείχνει μια σχετικά μεγάλη ανομοιογένεια στις απαντήσεις. Εξάλλου η μικρότερη τιμή που εμφανίζεται είναι η 1 δηλαδή «καθόλου» ενώ η μεγαλύτερη είναι 6 δηλαδή «πολύ».

Descriptive Statistics			
	B_mean	C_mean	D_mean
Valid	141	141	141
Missing	0	0	0
Mode	4.333	4.000	1.000
Median	4.000	4.333	1.500
Mean	3.943	4.364	2.043
Std. Deviation	1.433	1.469	1.342
Minimum	1.000	1.000	1.000
Maximum	7.000	7.000	6.000

Πίνακας 27: Πίνακας με τα μέτρα θέσης και διασποράς

Εικόνα 24: Θηκόγραμμα σχετικά με την εκπαίδευση-επιμόρφωση

Εικόνα 25: Θηκόγραμμα σχετικά με παρεμβάσεις-πιέσεις

Εικόνα 26: Θηκόγραμμα σχετικά με το πόσο επηρεάζεται η κρίση από διάφορους παράγοντες

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα και τα σχετικά στατιστικά συμπεράσματα από ελέγχους υποθέσεων που διενεργήθηκαν α) με ένα δείγμα (βλ. πίνακα 28) και β) με τη σύγκριση δύο δειγμάτων (βλ. πίνακα 29 και 30).

1^{ος} Έλεγχος υποθέσεων :

Μηδενική υπόθεση H0: Ο μέσος όρος των συμμετεχόντων στις ερωτήσεις της διάστασης C (C_mean) δηλαδή της ενότητας που αφορά τις παρεμβάσεις και πιέσεις από αιρετούς, ανώτερους υπηρεσιακούς παράγοντες ή προμηθευτές προς τους εκκαθαριστές δαπανών, δηλώνουν «ουδετερότητα», δηλαδή στα επιμέρους ερωτήματα απάντησαν «ούτε διαφωνώ/ούτε συμφωνώ». Συγκεκριμένα, η μηδενική υπόθεση δέχεται ότι $\mu = 4$.

Εναλλακτική υπόθεση H1: Ο μέσος όρος των ερωτηθέντων σ' αυτή τη διάσταση δεν δηλώνουν «ουδετερότητα», δηλαδή στα επιμέρους ερωτήματα απάντησαν «διαφωνώ

απόλυτα», «διαφωνώ αρκετά», «διαφωνώ», «συμφωνώ», «συμφωνώ αρκετά» ή «συμφωνώ απόλυτα». Συγκεκριμένα, η μηδενική υπόθεση δέχεται ότι $\mu \neq 4$.

Προκειμένου να διερευνηθεί αν ισχύει η μηδενική ή η εναλλακτική υπόθεση, πραγματοποιήθηκε One Sample t-test (πίνακας 28) για ένα δείγμα δεδομένων (συγκεκριμένα για τη διάσταση C_mean) μέσω του λογισμικού JASP. Τα αποτελέσματα του ελέγχου αποτυπώνονται παρακάτω και δείχνουν ότι η τιμή πιθανότητας (p-value) είναι 0,004, δηλαδή είναι μικρότερη από το επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=0,05$ ($p < \alpha$). Επομένως, υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά και έτσι η μηδενική υπόθεση H_0 , η οποία ισχυρίζεται ότι ο μέσος όρος των συμμετεχόντων στις ερωτήσεις της διάστασης που αφορά τις πιέσεις και παρεμβάσεις, δηλώνουν «ουδετερότητα», δηλαδή στα επιμέρους ερωτήματα απάντησαν «ούτε διαφωνώ/ούτε συμφωνώ» απορρίπτεται. Αντιθέτως γίνεται δεκτή η εναλλακτική υπόθεση H_1 που δέχεται ότι ο μέσος όρος των απαντήσεων δεν δηλώνουν «ουδετερότητα», δηλαδή στα επιμέρους ερωτήματα απάντησαν «διαφωνώ απόλυτα», «διαφωνώ αρκετά», «διαφωνώ», «συμφωνώ», «συμφωνώ αρκετά» ή «συμφωνώ απόλυτα».

One Sample T-Test			
	t	df	p
C_mean	2.942	140	0.004

Note. For the Student t-test, the alternative hypothesis specifies that the mean is different from 4.

Πίνακας 28: Πίνακας σχετικά με τον έλεγχο υπόθεσης με ένα δείγμα

2^{ος} Έλεγχος υποθέσεων :

Μηδενική υπόθεση H_0 : Η κατοχή θέσης ευθύνης (αν δηλαδή οι συμμετέχοντες είναι Προϊστάμενοι τμήματος ή Διεύθυνσης) δεν επηρεάζει την άποψη τους σχετικά με την ανάγκη εκπαίδευσης και επιμόρφωσης. Συγκεκριμένα, η μηδενική υπόθεση δηλώνει ότι δεν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στις μέσες τιμές των δύο πληθυσμών, αυτών που κατέχουν θέση ευθύνης και των απλών υπαλλήλων (δηλαδή $\mu_1 = \mu_2$).

Εναλλακτική υπόθεση H_1 : Η κατοχή θέση ευθύνης επηρεάζει την άποψη των ερωτηθέντων σχετικά με το θέμα της εκπαίδευσης και επιμόρφωσης (δηλαδή οι μέσες τιμές διαφέρουν $\mu_1 \neq \mu_2$).

Προκειμένου να διερευνηθεί αν ισχύει η μηδενική ή η εναλλακτική υπόθεση, πραγματοποιήθηκε ο μη συσχετισμένος έλεγχος Independent Sample t-test (βλ.πίνακα 29) συγκρίνοντας δύο δείγματα, μέσω του λογισμικού JASP. Τα αποτελέσματα του ελέγχου παρατίθενται παρακάτω στον πίνακα 29 όπου φαίνεται ότι η τιμή πιθανότητας (p-value) είναι 0,158, άρα είναι μεγαλύτερη από το επίπεδο σημαντικότητας α (significance level) η οποία είναι $\alpha=0,05$. Όταν ισχύει $p>\alpha$ η μηδενική υπόθεση γίνεται δεκτή (Λαγουμιντζής Γ., Βλαχόπουλος Γ., Κουτσογιάννης Κ., 2015). Επομένως, η μηδενική υπόθεση H_0 , βάσει της οποίας οι μέσες τιμές των δύο ομάδων είναι ίσες (δεν παρουσιάζουν στατιστικά σημαντική διαφορά), δεν απορρίπτεται. Δηλαδή η υπόθεση που γίνεται δεκτή είναι η H_0 : Η κατοχή θέσης ευθύνης δεν επηρεάζει την άποψη τους σχετικά με την ανάγκη εκπαίδευσης και επιμόρφωσης.

Independent Samples T-Test			
	t	df	p
B_mean	-1.420	139	0.158

Note. Student's t-test.

Πίνακας 29: Πίνακας σχετικά με τον μη συσχετισμένο έλεγχο σύγκρισης δύο δειγμάτων για την ανάγκη εκπαίδευσης-επιμόρφωσης

3^{ος} Έλεγχος υποθέσεων :

Μηδενική υπόθεση H_0 : Το φύλλο των συμμετεχόντων δεν επηρεάζει την άποψη τους σχετικά με την αύξηση των πιέσεων και παρεμβάσεων από αιρετούς, υπηρεσιακά ανώτερους και προμηθευτές μετά την πρόσφατη κατάργηση του προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Συγκεκριμένα, η μηδενική υπόθεση δηλώνει ότι δεν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στις μέσες τιμές των δύο πληθυσμών, δηλαδή των ανδρών και γυναικών (δηλαδή $\mu_1 = \mu_2$).

Εναλλακτική υπόθεση H_1 : Το φύλλο επηρεάζει την άποψη των ερωτηθέντων σχετικά με την αύξηση των πιέσεων και παρεμβάσεων (δηλαδή οι μέσες τιμές διαφέρουν $\mu_1 \neq \mu_2$).

Προκειμένου να διερευνηθεί αν ισχύει η μηδενική ή η εναλλακτική υπόθεση, πραγματοποιήθηκε μη συσχετισμένος έλεγχος Independent Sample t-test (πίνακας 30) με δύο δείγματα, μέσω του λογισμικού JASP. Τα αποτελέσματα του ελέγχου παρουσιάζονται παρακάτω. Διαπιστώνουμε ότι η τιμή πιθανότητας (p-value) είναι 0,234, άρα είναι μεγαλύτερη από το επίπεδο σημαντικότητας α (significance level) η οποία είναι $\alpha=0,05$. Συνεπώς, η μηδενική υπόθεση H_0 , σύμφωνα με την οποία οι

μέσες τιμές των δύο ομάδων είναι ίσες, γίνεται δεκτή, δηλαδή το φύλλο αυτών που συμμετείχαν στην έρευνα δεν επηρεάζει την άποψη τους σχετικά με την αύξηση ή όχι των παρεμβάσεων και πιέσεων μετά την κατάργηση του προληπτικού ελέγχου από το ΕΛ.ΣΥΝ. Αντίθετα η εναλλακτική υπόθεση H1 απορρίπτεται.

Independent Samples T-Test			
	t	df	p
C_mean	1.195	139	0.234

Note. Student's t-test.

Πίνακας 30: Πίνακας σχετικά με τον μη συσχετισμένο έλεγχο σύγκρισης δύο δειγμάτων για την αύξηση των πιέσεων-παρεμβάσεων

Στο σημείο αυτό, θεωρήθηκε σκόπιμο να παρουσιαστεί η ανάλυση της αξιοπιστίας του ερωτηματολογίου (βλ. πίνακα 31, πίνακα 32, πίνακα 33) η οποία έγινε με σκοπό να ελεγχθεί και να διασφαλιστεί η συνέπεια του ερωτηματολογίου και κατ' επέκταση η σωστή διεξαγωγή της έρευνας. Προηγήθηκε της στατιστικής ανάλυσης των απαντήσεων των συμμετεχόντων, προκειμένου να μετρηθεί και να αναλυθεί το κατά πόσο τα στοιχεία αυτά είναι αξιόπιστα καθώς και κατά πόσο το ερωτηματολόγιο της έρευνάς έχει εσωτερική συνάφεια και καλή εσωτερική δομή.

Η αξιοπιστία εκτιμάται μέσω του συντελεστή Cronbach 's α . Για να θεωρείται αποδεκτή, η τιμή του Cronbach' s Alpha πρέπει να είναι τουλάχιστον 0,70. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του συντελεστή Cronbach' s Alpha τόσο μεγαλύτερη είναι η αξιοπιστία εσωτερικής συνοχής (Litwin, 1995).

Τα αποτελέσματα του ελέγχου αξιοπιστίας για τις διαστάσεις του ερωτηματολογίου Β (Εκπαίδευση και επιμόρφωση των υπαλλήλων), C (Παρεμβάσεις και πιέσεις από Αιρετούς, ανώτερους υπηρεσιακούς παράγοντες και προμηθευτές) και D (Παράγοντες που επηρεάζουν την κρίση των υπαλλήλων κατά την άσκηση των καθηκόντων τους) παρατίθενται στους παρακάτω πίνακες.

Από τις τιμές του δείκτη Cronbach' s α γίνεται αντιληπτό ότι οι επιμέρους δείκτες για τις ως άνω μεταβλητές υπερβαίνουν αρκετά την τιμή 0,70 γεγονός που συνηγορεί στη χρήση των δεδομένων της έρευνας για ασφαλή εξαγωγή συμπερασμάτων, δηλαδή η συλλογή έγινε με ένα ερωτηματολόγιο που από την ανάλυση αποδείχτηκε αξιόπιστο. Συγκεκριμένα ο δείκτης Cronbach' s α για τη διάσταση Β (πίνακας 31) έχει τιμή 0,751, για

τη διάσταση C (πίνακας 32) έχει τιμή 0,724 και για τη διάσταση D (πίνακας 33) έχει τιμή 0,886.

Ανάλυση αξιοπιστίας για τη διάσταση B

Frequentist Scale Reliability Statistics

Estimate	Cronbach 's α
Point estimate	0.751
95% CI lower bound	0.672
95% CI upper bound	0.814

Πίνακας 31: Πίνακας σχετικά με την ανάλυση αξιοπιστίας της διάστασης B

Ανάλυση αξιοπιστίας για τη διάσταση C

Frequentist Scale Reliability Statistics

Estimate	Cronbach 's α
Point estimate	0.724
95% CI lower bound	0.633
95% CI upper bound	0.795

Πίνακας 32: Πίνακας σχετικά με την ανάλυση αξιοπιστίας της διάστασης C

Ανάλυση αξιοπιστίας για τη διάσταση D

Frequentist Scale Reliability Statistics

Estimate	Cronbach 's α
Point estimate	0.886
95% CI lower bound	0.843
95% CI upper bound	0.919

Πίνακας 33: Πίνακας σχετικά με την ανάλυση αξιοπιστίας της διάστασης D

Τέλος, στο ερωτηματολόγιο της έρευνας είχε συμπεριληφθεί και μια ερώτηση ανοικτού τύπου στην οποία οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να απαντήσουν στην ερώτηση αν θεωρούν ότι η διαδικασία του ελέγχου, εκκαθάρισης και πιστοποίησης δαπανών στους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού επιδέχεται αλλαγές και βελτιώσεις και αν ναι, να προτείνουν κάποιες από αυτές. Η ερώτηση αυτή ήταν προαιρετική ώστε αυτοβούλως να διατυπώσουν τη γνώμη τους και

τις προτάσεις τους. Έτσι από τους 141 που πήραν μέρος στην έρευνα, πρότειναν βελτιώσεις οι 37 εξ αυτών οι οποίες όπως θα δούμε παρουσιάζουν αρκετό ενδιαφέρον.

Όπως φαίνεται στον **πίνακα 34** και στην **εικόνα 27**, μόνο δύο άτομα δήλωσαν ότι είναι ικανοποιημένα από την διαδικασία όπως είναι και δεν επιθυμούν κάποια αλλαγή ή βελτίωση, σε αντίθεση με κάποιον που απάντησε ότι η διαδικασία χρειάζεται στήσιμο από την αρχή. Η συντριπτική πλειοψηφία όμως με τις απαντήσεις που έδωσε θεωρεί ότι η διαδικασία μπορεί και πρέπει να βελτιωθεί. Οι περισσότεροι ζητούν να επανέλθει ο προληπτικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Αρκετοί δήλωσαν ότι πρέπει να υπάρξει περισσότερη επιμόρφωση και εξειδίκευση των υπαλλήλων που ασχολούνται με το συγκεκριμένο αντικείμενο του ελέγχου των δαπανών με τη διοργάνωση ειδικών σεμιναρίων, να υπάρξει μια επίσημη τυποποίηση και κωδικοποίηση των διαδικασιών ελέγχου και εκκαθάρισης δαπανών σε έναν «οδηγό εκκαθάρισης» που θα μπορούν να συμβουλευούνται όλοι όσοι ασχολούνται με το συγκεκριμένο αντικείμενο. Επίσης υπήρξε πρόταση για περισσότερες προσλήψεις αλλά και στελέχωση των Οικονομικών υπηρεσιών με έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό.

Κάποιοι άλλοι ζήτησαν να μειωθεί η γραφειοκρατία. Να μην εμπλέκονται οι εκκαθαριστές δαπάνης σε καθήκοντα άλλων υπηρεσιών τα οποία είναι μάλιστα ασυμβίβαστα με τα καθήκοντα τους και τα οποία τους καθιστούν συγχρόνως ελεγκτές και ελεγχόμενους. Προτάθηκε να απλοποιηθούν οι διαδικασίες, να διαχωριστεί ο έλεγχος και η εκκαθάριση των δαπανών (τα οποία αποτελούν το πρωτεύον και κύριο καθήκον τους) από τη λειτουργία της γραμματειακής υποστήριξης (καταχώριση τιμολογίων, ανάρτηση στο διαδίκτυο, σφράγιση, διεκπεραίωση εγγράφων κλπ).

Ορισμένοι δήλωσαν ότι προκειμένου να βελτιωθεί η διαδικασία της εκκαθάρισης των δαπανών, θα επιθυμούσαν να διαθέτουν όλοι οι Δήμοι σύγχρονα ολοκληρωμένα πληροφοριακά συστήματα τα οποία θα μπορούν να βοηθούν τους υπαλλήλους στην άσκηση των καθηκόντων τους και θα διαθέτουν όλα εκείνα τα εργαλεία και τις ασφαλιστικές δικλίδες που μπορούν να βοηθήσουν βήμα-βήμα στην τήρηση όλων των νόμιμων διαδικασιών.

Πέντε άτομα ζήτησαν την σύσταση και λειτουργία υπηρεσιών Εσωτερικού Ελέγχου (όπου δεν υπάρχει ήδη) καθώς και νομική υποστήριξη από καλά καταρτισμένες πάνω στα δημοσιονομικά θέματα των Δήμων Νομικές Υπηρεσίες.

Διατυπώθηκαν επίσης οι προτάσεις: Α) Να γίνεται προσυμβατικός έλεγχος από τις ίδιες τις οικονομικές υπηρεσίες των Δήμων από το 1^ο ευρώ στα πρότυπα του προσυμβατικού ελέγχου που ασκείται για συμβάσεις μεγάλης οικονομικής αξίας από το Ελεγκτικό

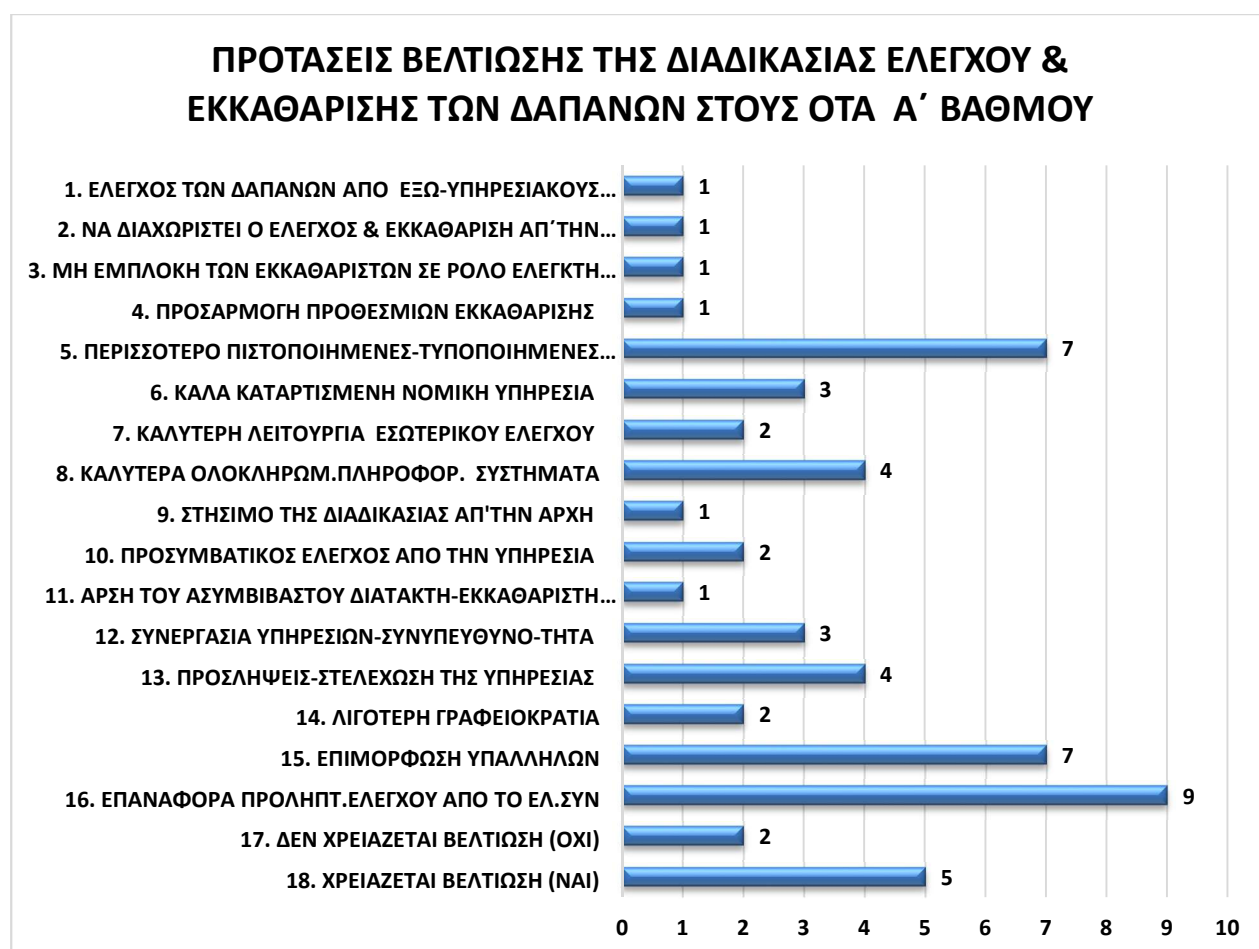
Συνέδριο, προκειμένου να αποφεύγονται τα λάθη και οι διαφωνίες με τους συναδέλφους των υπηρεσιών που συνάπτουν τη σύμβαση για μια δαπάνη.

Β) Να υπάρχει συνεργασία αλλά και συνυπευθυνότητα με τους υπαλλήλους των άλλων δημοτικών υπηρεσιών που κάνουν την δαπάνη.

Γ) Να αναπροσαρμοσθεί η προθεσμία των 21 ημερών που έχει θέσει ο Ν. 4583/18, η μη τήρησή της οποίας συνεπάγεται πειθαρχική ευθύνη για τους αρμόδιους υπαλλήλους.

Επίσης, υπήρξε από έναν συμμετέχοντα η πρόταση να υπογράφονται τα χρηματικά εντάλματα από τον Διατάκτη (Δήμαρχο). Αυτό όμως δεν επιτρέπεται αφού υπάρχει το ασυμβίβαστο, δεν μπορεί δηλαδή το ίδιο άτομο να είναι συγχρόνως Διατάκτης και Εκκαθαριστής.

Τέλος, υπήρξε και η πρόταση ενός ατόμου, να ανατεθεί ο έλεγχος των δαπανών σε έξω-υπηρεσιακούς παράγοντες οι οποίοι δεν θα είναι εξαρτημένοι από πιέσεις ή απειλές από τη Διοίκηση.

Εικόνα 27: Ραβδόγραμμα με τις προτάσεις των συμμετεχόντων για την βελτίωση της διαδικασίας ελέγχου, εκκαθάρισης και πιστοποίησης δαπανών στους ΟΤΑ Α΄ βαθμού.

α/α	Προτάσεις βελτίωσης	Αριθμός απαντήσεων									Σύνολο απαντήσεων
1	ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ (ΝΑΙ)	9	11	19	27	31					5
2	ΔΕΝ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ (ΟΧΙ)	1	2								2
3	ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΠΡΟΛΗΠΤ.ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΕΛ.ΣΥΝ	3	5	7	17	20	22	23	29	30	9
4	ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	4	6	8	15	16	22	30			7
5	ΛΙΓΟΤΕΡΗ ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑ	4	36								2
6	ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ-ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	4	14	15	24						4
7	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ-ΣΥΝΥΠΕΥΘΥΝΟ-ΤΗΤΑ	6	26	35							3
8	ΑΡΣΗ ΤΟΥ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟΥ ΔΙΑΤΑΚΤΗ-ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΗ (ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ)	7									1
9	ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	10	37								2
10	ΣΤΗΣΙΜΟ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΠ'ΤΗΝ ΑΡΧΗ	12									1
11	ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜ.ΠΛΗΡΟΦΟΡ. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	13	16	24	33						4
12	ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	14	23								2
13	ΚΑΛΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΕΝΗ ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	14	23	30							3
14	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ-ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	17	18	21	23	24	28	33			7
15	ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΩΝ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ	18									1
16	ΜΗ ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΩΝ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΣΕ ΡΟΛΟ ΕΛΕΓΚΤΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΥ	25									1
17	ΝΑ ΔΙΑΧΩΡΙΣΤΕΙ Ο ΕΛΕΓΧΟΣ & ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΑΠ'ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	32									1
18	ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΠΟ ΕΞΩ-ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	34									1

Πίνακας 34: Πίνακας με τις προτάσεις των συμμετεχόντων για την βελτίωση της διαδικασίας ελέγχου, εκκαθάρισης και πιστοποίησης δαπανών στους ΟΤΑ Α΄ βαθμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : Συζήτηση αποτελεσμάτων - Συμπεράσματα - Προτάσεις

Από την παρούσα έρευνα αλλά και από τη βιβλιογραφική επισκόπηση, διαπιστώνεται ότι όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και σε κάθε χώρα, τα συστήματα ελέγχου από θεωρητικής άποψης φαίνονται τέλεια και υπόσχονται τη διαφύλαξη της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των οικονομικών του κράτους και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και την αμεροληψία και ανεξαρτησία των ελεγκτικών μηχανισμών. Γεννάται όμως το ερώτημα, πώς είναι δυνατόν να υπάρχουν γενικότερα φαινόμενα διαφθοράς, σκανδάλων και εκτεταμένη διασπάθιση δημοσίου χρήματος αλλού περισσότερο και αλλού λιγότερο...; Το πρόβλημα όπως φαίνεται έγκειται στο πόσο αυστηρά τηρούνται οι διαδικασίες και οι θεσπισμένοι κανόνες ελέγχου και ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την ορθή ή μη τήρησή τους.

Στην παρούσα μελέτη έγινε μια προσπάθεια διερεύνησης και αξιολόγησης της διαδικασίας ελέγχου, εκκαθάρισης και πιστοποίησης των δαπανών στους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού η οποία διενεργείται από τις αρμόδιες Οικονομικές υπηρεσίες των ίδιων των Δήμων μετά την πρόσφατη κατάργηση του εξωτερικού προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Η έρευνα επίσης είχε ως σκοπό να αναδείξει τα κυριότερα και συχνότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ίδιοι οι εκκαθαριστές δαπανών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Στα πλαίσια αυτής της έρευνας μελετήθηκαν οι απαντήσεις 141 δημοτικών υπαλλήλων (97 γυναικών και 44 ανδρών) οι οποίοι εργάζονται σε Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού και στα 9 (εννέα) Γεωγραφικά Διαμερίσματα της χώρας.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι η πλειοψηφία όσων πήραν μέρος στην έρευνα (ποσοστό που ξεπερνά το 90%) έχει ηλικία πάνω από 41 έτη, ενώ δεν υπήρξε κανένας συμμετέχων με ηλικία ίση ή μικρότερη των 30 ετών. Από το παραπάνω εύρημα μπορεί κάποιος εύκολα να συμπεράνει ότι το προσωπικό που υπηρετεί σήμερα στο Δημόσιο και ειδικότερα στις συγκεκριμένες υπηρεσίες των Οικονομικών Διευθύνσεων των Ο.Τ.Α. είναι αρκετά «γερασμένο». Ένας από τους λόγους για τους οποίους συμβαίνει αυτό είναι ότι ίσως οι υπάλληλοι δεν αποφασίζουν να συνταξιοδοτηθούν (ενώ έχουν το δικαίωμα λόγω ηλικίας) διότι τους προβληματίζει το χαμηλό ποσό της σύνταξης (σε σχέση με τον μισθό που λαμβάνουν σήμερα) αλλά και το μεγάλο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί συνήθως μέχρι να αρχίσει να τους καταβάλλεται η μηνιαία σύνταξη. Κι όμως είναι σίγουρο ότι η στελέχωση των Δημοσίων υπηρεσιών και ειδικότερα των Ο.Τ.Α. χρειάζεται μια ανανέωση με νεότερα σε ηλικία άτομα που θα συνεχίσουν το έργο των παλαιότερων εργαζομένων και θα έχουν τη διάθεση να προσφέρουν, να μάθουν και να εξελιχθούν. Επίσης από τις απαντήσεις που δόθηκαν προέκυψε ότι περίπου το 85% όσων συμμετείχαν στην ως άνω

έρευνα είναι μόνιμοι υπάλληλοι Δημοσίου Δικαίου έναντι του 15% περίπου που έχουν σύμβαση Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου χρόνου. Αυτό σε συνάρτηση και με το γεγονός ότι οι περισσότεροι είναι σχετικά μεγάλης ηλικίας κατά πάσα πιθανότητα οφείλεται στο ότι εδώ και πολλά χρόνια δεν γίνονται προσλήψεις μόνιμου διοικητικού και επιστημονικού προσωπικού ενώ από την τελευταία μαζική μονιμοποίηση υπαλλήλων έχουν περάσει πάνω από 20 χρόνια (Ν.2738/1999, Ν.2839/2000) (ΦΕΚ 180 Α, 1999), (ΦΕΚ 196 Α΄, 2000).

Από τα αποτελέσματα της έρευνας προέκυψε επίσης ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (περίπου 85%) διαθέτει πτυχίο Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι., ενώ το 28,37% αυτών είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου. Παρ'όλα αυτά, το 25% αυτών που συμμετείχαν και είναι Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δήλωσε ότι κατέχει σήμερα κάποια θέση ευθύνης ως Προϊστάμενος τμήματος ή Διεύθυνσης στον φορέα που υπηρετεί. Αυτό πιθανόν οφείλεται σε 3 λόγους: α) στο ότι σε κάποιους Δήμους της Ελλάδας ίσως υπάρχει ακόμα ένδεια πτυχιούχων ή εξειδικευμένων υπαλλήλων, β) στην ύπαρξη υπαλλήλων οι οποίοι λόγω παλαιότητας (περισσότερων ετών υπηρεσίας) προηγούνται ιεραρχικά των νεότερων πτυχιούχων συναδέλφων τους, γ) στο γεγονός ότι, όπως είναι γνωστό, στους περισσότερους Δήμους εδώ και αρκετά χρόνια δεν γίνονται κρίσεις προϊσταμένων και Διευθυντών από τα αρμόδια Υπηρεσιακά Συμβούλια και οι θέσεις ευθύνης δίνονται χωρίς αξιοκρατικά και αντικειμενικά κριτήρια με αποφάσεις Δημάρχου. Αυτά όλα έχουν ως αποτέλεσμα σε τέτοιας σημασίας νευραλγικά τμήματα να προϊστανται άτομα χωρίς την απαιτούμενη επιστημονική κατάρτιση απλά και μόνο επειδή υπηρετούν πολλά χρόνια στο Δημόσιο ή διότι είναι επιλογή του εκάστοτε εκλεγμένου Δημάρχου.

Αναλύοντας επίσης τα αποτελέσματα της έρευνας διαπιστώθηκε ότι οι περισσότεροι Δήμοι για την ενημέρωση των υπαλλήλων τους πάνω στο αντικείμενο της εργασίας τους και στις αλλαγές της νομοθεσίας αρκούνται κυρίως στα ενημερωτικά sites στα οποία είναι συνδρομητές ή στα σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα τους και τα οποία σε πολλές περιπτώσεις διαθέτουν κάποιες ασφαλιστικές δικλίδες ώστε να βοηθούν τους εκκαθαριστές να τηρούν βήμα-βήμα τις νόμιμες διαδικασίες. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες δεν φαίνεται να είναι καθόλου ικανοποιημένοι από τη συχνότητα διοργάνωσης και παρακολούθησης ειδικών επιμορφωτικών σεμιναρίων. Η άποψή τους αυτή μάλιστα όπως φάνηκε από τον έλεγχο υπόθεσης που πραγματοποιήθηκε, δεν επηρεάζεται από το αν κατέχουν ή όχι κάποια θέση ευθύνης στον Δήμο που εργάζονται. Μια εξήγηση για την απροθυμία των Διοικήσεων των Δήμων να διευκολύνουν και να ενθαρρύνουν τους υπαλλήλους να εκπαιδευτούν και να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους είναι πιθανόν και το καθεστώς της «κινητικότητας» των υπαλλήλων που ειδικά για τους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού είναι ένα πραγματικό πρόβλημα διότι πολύ μεγάλος αριθμός δημοτικών

υπαλλήλων αφού εκπαιδευτεί και αποκτήσει πείρα και εξειδίκευση φεύγει για άλλους φορείς του Δημοσίου.

Το βασικό συμπέρασμα πάντως που προέκυψε από τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης έρευνας είναι ότι η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων διαφωνεί με την κατάργηση του προληπτικού ελέγχου των δαπανών στους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Το συμπέρασμα αυτό της έρευνας έρχεται σε αντίθεση με τις προτάσεις και τις απόψεις της Ευ. Μπάλτα (2009) η οποία υποστηρίζει ότι θα πρέπει να δοθεί έμφαση στον κατασταλτικό έλεγχο και στην ανάληψη της αποκλειστικής ευθύνης του ελέγχου των δαπανών από τις Οικονομικές Υπηρεσίες των ίδιων των φορέων.

Επίσης από την παρούσα έρευνα διαπιστώθηκε ότι οι περισσότεροι που συμμετείχαν δεν συμφωνούν με την επιβολή αυστηρής προθεσμίας 21 ημερών για την διεκπεραίωση και την πληρωμή των δαπανών -υπό τον φόβο της πειθαρχικής ευθύνης- σε περίπτωση μη τήρησης του παραπάνω χρονικού διαστήματος. Αν μάλιστα λάβει κανείς υπόψη του και τα συχνά λάθη και παραλείψεις που οφείλονται στην ελλιπή επιμόρφωση και την άγνοια των διαδικασιών από τους εισηγητές των διαφόρων υπηρεσιών και γενικότερα των υπαλλήλων που είναι υπεύθυνοι για την συλλογή των δικαιολογητικών που συνοδεύουν τον φάκελο των δαπανών, αυτό γίνεται ακόμη περισσότερο κατανοητό. Αν τηρούνταν σωστά όλες οι νόμιμες διαδικασίες, όλες οι υπηρεσίες λειτουργούσαν άψογα και αν όλοι οι Δήμοι διέθεταν σύγχρονα ολοκληρωμένα πληροφοριακά συστήματα ίσως τότε και να αρκούσαν οι 21 ημέρες, όμως με τις δεδομένες συνθήκες και τον τρόπο εργασίας, συνήθως είναι αδύνατο να τηρηθεί η παραπάνω προθεσμία.

Αρκετοί απάντησαν ότι μετά την κατάργησή του εξωτερικού προληπτικού ελέγχου έχουν αυξηθεί σημαντικά τα λάθη και οι παρατυπίες καθώς και οι πιέσεις και η προσπάθεια παρεμβάσεων. Από τον έλεγχο υποθέσεων μάλιστα προέκυψε ότι άνδρες και γυναίκες έχουν ταυτόσημη άποψη για την αύξηση των παρεμβάσεων και πιέσεων από αιρετούς, ανώτερους υπηρεσιακούς παράγοντες ή προμηθευτές. Για το ίδιο ακριβώς θέμα, δηλαδή για την ανάγκη να πάψουν οι ελεγκτές να υφίστανται πιέσεις και επιρροές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, μίλησε και ο Π. Γιαννάκης (2018).

Οι συχνότερες περιπτώσεις «λαθών» και «παρατυπιών» που συναντούν οι εκκαθαριστές κατά τον δημοσιονομικό έλεγχο, σύμφωνα με τις απαντήσεις τους είναι τα ελλιπή δικαιολογητικά αλλά και η υπέρμετρη χρήση των απ' ευθείας αναθέσεων δηλαδή η αποφυγή διενέργειας μειοδοτικών διαγωνισμών. Στο ίδιο συμπέρασμα είχε καταλήξει και η Δ.Νάσαινα (2019) στην έρευνα που είχε πραγματοποιήσει στα πλαίσια της διδακτορικής της διατριβής. Παρ' όλα αυτά, και ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων δηλώνουν ότι ο φόβος του καταλογισμού σε περίπτωση κατασταλτικού

ελέγχου επηρεάζει σημαντικά την κρίση τους, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι όπως δηλώνουν, σπάνια καταφεύγουν στην γραπτή διατύπωση αντιρρήσεων προς τους προϊσταμένους τους όταν διαπιστώνουν αυτές ή άλλες παρατυπίες ώστε να λάβουν «έγγραφη εντολή-διαταγή» από τους ανωτέρους και να αποποιηθούν της ευθύνης από την πληρωμή μιας μη νόμιμης δαπάνης. Το πρόβλημα των λαθών και των μη νόμιμων ενεργειών εκ μέρους της Διοίκησης και των υπηρεσιών θα μπορούσε να λυθεί αν είχε καθιερωθεί ο προσυμβατικός έλεγχος για όλες τις δαπάνες από τους ίδιους τους εκκαθαριστές δαπανών στα πρότυπα του προσυμβατικού ελέγχου που διενεργεί το Ελεγκτικό Συνέδριο για δαπάνες μεγάλης οικονομικής αξίας. Θα ήταν επίσης πολύ χρήσιμη η ύπαρξη εξειδικευμένης και καλά καταρτισμένης στα σχετικά θέματα των δαπανών Νομικής Υπηρεσίας σε κάθε Δήμο της χώρας, ώστε οι υπάλληλοι να έχουν ουσιαστική βοήθεια στο έργο τους. Απαραίτητη επίσης θα ήταν η σύσταση υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου και σε όσους Ο.Τ.Α. δεν έχουν ακόμα.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες δήλωσαν ότι οι προϊστάμενοι αλλά και η Διοίκηση τους υποστηρίζει στην ελεύθερη άσκηση των καθηκόντων τους. Άραγε όμως είναι ειλικρινής αυτή τους η δήλωση ή μήπως κάποιοι από αυτούς παρ' όλο που στο εισαγωγικό σημείωμα του ερωτηματολογίου διευκρινίστηκε ότι η ανωνυμία είναι εγγυημένη και εξασφαλισμένη, είναι επιφυλακτικοί και διστάζουν να εκφράσουν την άποψή τους σε σχέση με τους ανωτέρους και τη Διοίκηση; Αυτό έρχεται σε αντίθεση με τη δήλωσή τους ότι οι πιέσεις και οι παρεμβάσεις έχουν αυξηθεί μετά την κατάργηση του προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Συνοψίζοντας, από την διεξαγωγή της έρευνας και λαμβάνοντας υπόψη τις απαντήσεις στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου και τις προτάσεις που οι συμμετέχοντες εξέφρασαν, προέκυψε ότι η διαδικασία του ελέγχου, εκκαθάρισης και πιστοποίησης δαπανών στους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού θα μπορούσε να βελτιωθεί αν επανερχόταν ο προληπτικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, η κατάργηση του οποίου άφησε ένα κενό το οποίο σήμερα καλούνται οι αρμόδιες υπηρεσίες να το καλύψουν εξ ολοκλήρου οι ίδιες. Εξάλλου, σήμερα γνωρίζουμε ότι η ύπαρξη του ελέγχου των δαπανών από το Ελ. Συν. δεν άφησε περιθώρια για πιέσεις και παρεμβάσεις από ανώτερους υπηρεσιακούς παράγοντες αλλά και από τη Διοίκηση καθώς και ότι έχουν αυξηθεί οι απευθείας αναθέσεις και τα λανθασμένα και ελλιπή δικαιολογητικά που συνοδεύουν τους φακέλους των δαπανών. Ευτυχώς υπάρχουν οι αποφάσεις και η νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου οι οποίες αποτελούν έναν πολύ χρήσιμο οδηγό για τους εκκαθαριστές. Επίσης γίνεται αντιληπτό ότι η κατάργηση του προληπτικού ελέγχου των δαπανών από το Ελεγκτικό Συνέδριο ήταν μια λανθασμένη

απόφαση και για έναν ακόμα λόγο: το Ελεγκτικό Συνέδριο ως το ανώτατο Δημοσιονομικό Δικαστήριο και ως ανεξάρτητη Δικαστική Αρχή πράγματι είχε τη δύναμη να προλάβει παράνομες εκταμιεύσεις ποσών, να αποτρέψει την σπατάλη και να εξασφαλίσει τον ορθολογικό τρόπο διαχείρισης του δημοσίου χρήματος. Η ύπαρξη μόνο του κατασταλτικού ελέγχου ο οποίος είναι δειγματοληπτικός και πολλές φορές διενεργείται αρκετά χρόνια μετά την εξόφληση των χρηματικών ενταλμάτων, μόνο τιμωρητικό χαρακτήρα μπορεί να έχει και δεν προλαμβάνει τη διαφθορά και την διασπάθιση του δημοσίου χρήματος όπως υπογραμμίζουν σε άρθρο τους και οι Ρασούλης & Χαντζάρας (2012).

Προκειμένου λοιπόν να βελτιωθεί η διαδικασία ελέγχου των δαπανών στους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού, προτείνεται να μειωθεί η γραφειοκρατία, να απλοποιηθούν και να κωδικοποιηθούν σε έναν ενιαίο οδηγό η νομοθεσία και οι διαδικασίες -κάτι που δεν υπάρχει μέχρι αυτή τη στιγμή-, να δοθεί έμφαση στις αντικειμενικές και αξιοκρατικές κρίσεις προϊσταμένων και Διευθυντών, στη συνεργασία και συνυπευθυνότητα όλων των υπηρεσιών και φυσικά στην επιμόρφωση των υπαλλήλων όχι μόνο αυτών που ασχολούνται με το αντικείμενο του ελέγχου αλλά και όλων όσων ετοιμάζουν τα συμφωνητικά και τα λοιπά δικαιολογητικά που συνοδεύουν μια δαπάνη. Αυτήν ακριβώς την ανάγκη για σωστή εκπαίδευση όλων των εμπλεκομένων στη διαδικασία του ελέγχου των δημοσίων δαπανών τόνισε και ο Pattanayak (2016) θεωρώντας την ως βασική προϋπόθεση για την επιτυχημένη μετάβαση σ' ένα αποκεντρωμένο σύστημα δημοσιονομικού ελέγχου.

Τέλος, θεωρώ ότι επειδή δεν έχει μελετηθεί αρκετά το συγκεκριμένο θέμα, θα ήταν πολύ χρήσιμο να συνεχιστούν οι προσπάθειες διερεύνησης για να διαπιστωθεί αν επιβεβαιώνονται τα ευρήματα της παρούσας έρευνας.

Βιβλιογραφία

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

- Γιαννάκης, Π. Δ., 2018. Πανεπιστήμιο Αιγαίου-Διδακτορική Διατριβή "Ο Εσωτερικός Έλεγχος στην Κεντρική Δημόσια Διοίκηση ως μηχανισμός προαγωγής της αποτελεσματικότητας της Διοίκησης. Η περίπτωση της Ελλάδας συγκριτικά με τα διεθώς ισχύοντα". [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/44402#page/1/mode/2up>

[Πρόσβαση 24 Ιανουάριος 2022].

- Γούλας, Β., 2014. "Ο έλεγχος των δημοσίων δαπανών" - Αθήνα 1996 - ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ/Εγκύκλιοι-Νομολογία Δημ.Λογιστικού/DocmanGR. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <http://www.docman.gr/Documents/142.aspx>

[Πρόσβαση 1 Νοέμβριος 2021].

- Εγκύκλιος Υπ.Ανάπτ. & Ανταγωνιστικότητας Π1/542, 2014. promitheus.gov.gr - ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ - ΕΣΗΔΗΣ. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.promitheus.gov.gr/webcenter/files/P1_542_04032014.pdf

[Πρόσβαση 22 Νοέμβριος 2021].

- Εγκύκλιος Υπ. Οικονομικών 2/45897/0026/2017, 2017. TAXHEAVEN "Παροχή οδηγιών επί διατάξεων του ν. 4270/2014". [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.taxheaven.gr/circulars/26400/ario-prwt-2-45897-0026-2017>

[Πρόσβαση 7 Νοέμβριος 2021].

- Ελ.Συν.Κλιμ.Τμ.7 Πράξη 214/2017, 2017. ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ - Τράπεζα Νομικού Περιεχομένου. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.elsyn.gr/el/acts?page=1>

[Πρόσβαση 25 Νοέμβριος 2021].

- Θέμελης, Ν., 1987. «Ο προληπτικός έλεγχος των κρατικών δαπανών και το άρθρο 98 του Συντάγματος». Το Σύνταγμα, τόμος 13, pp. 248-249.

- Θεοδώρου, Ι. Δ., 2015. "Οι Δαπάνες των ΟΤΑ". Θεσσαλονίκη: Ι. Θεοδώρου (11η Έκδοση).

- Λαγουμιντζής, Γ., Βλαχόπουλος, Γ. & Κουτσογιάννης, Κ., 2015. Μεθοδολογία της έρευνας στις επιστήμες υγείας. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. κεφ. 6. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/5362>

[Πρόσβαση 6 Ιανουάριος 2022].

- Μπάλας, Ε. Γ., 2009. "Ο προληπτικός έλεγχος των δημοσίων δαπανών από το Ελεγκτικό Συνέδριο- Από την καθιέρωση στην αμφισβήτηση". Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ.

- Νάσαινα, Δ. Α., 2019. "Ο ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΟΥΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΥΣ ΟΤΑ" Διδακτορική Διατριβή - Εθνικό & Καποδιστριακό Παν/μιο Αθηνών. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.didaktorika.gr/eadd/bitstream/10442/45954/1/45954.pdf>

[Πρόσβαση 25 Ιανουάριος 2022].

- Ρασούλης, Α. & Χαντζάρας, Θ., 2012. "Ο δημοσιονομικός έλεγχος των δαπανών των ΟΤΑ από το Ελεγκτικό Συνέδριο". ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ-Επιστημονική Επιθεώρηση για την περιφερειακή και την τοπική ανάπτυξη - τεύχος 1, ΑΝΟΙΞΗ, pp. 129-133.
- Σαρμάς, Ι. Δ., 2006. «Καλύτερο Κράτος-Η σπατάλη, η διαφθορά και ο σύγχρονος δημοσιονομικός έλεγχος". Αθήνα: Αντ.Ν.Σάκκουλα.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Allen, R. & Tommasi, D., 2001. Managing Public Expenditure - A Reference Book for Transition Countries. Paris, France: Centre français d'exploitation du droit de copie (CCF).
- DECOUVRIR L'IGF, 2022. MINISTERE DE L'ECONOMIE, DES FINANCES ET DE LA RELANCE. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.igf.finances.gouv.fr/sites/igf/accueil.html>

[Πρόσβαση 2 Φεβρουάριος 2022].

- Decret n 2005-1429 du 18 Novembre 2005 relatif aux missions, a l'organisation et Aux emplois de direction des services de controle budgetaire et comptable ministerial
- European Court of Auditors, 2021. "Public Audit in the European Union". [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://op.europa.eu/webpub/eca/book-state-audit/en/>

[Πρόσβαση 22 Ιανουάριος 2022].

- Gherry, K., 2020. Verywellmind "Using Likert Scales in Psychology". [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.verywellmind.com/what-is-a-likert-scale-2795333>

[Πρόσβαση 25 Νοέμβριος 2021].

- Litwin, M., 1995. How to measure survey reliability and validity. London: Sage Publications.
- National Audit Act, 1983. Part II "Economy, Efficiency and Effectiveness Examinations". London, United Kingdom
- Pattanayak, S., 2016. "Expenditure Control - Key Features, Stages and Actors". *TECHNICAL NOTES AND MANUALS FROM THE INTERNATIONAL MONETARY FUND (I.M.F.) - Issue 002*, 20 April, pp. 1-32.
- Rameesh, K., 2003. "Best Practices for Internal Audit in Government Departments", Working Paper 10, Centre for Good Governance, p.p. 1-15. Hyderabad

- Schmitt, V., 1988. "Dix ans de travaux de la Cour des Comptes européenne. Essai de typologie, Revue du Marche Commun". Paris

NΟΜΟΘΕΣΙΑ

- TAXHEAVEN, 2016. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.taxheaven.gr/circulars/23568/ar-prwt-2-31029-dep-6-5-2016>

[Πρόσβαση 12 Δεκέμβριος 2021].

- Αιτιολ. Έκθεση Ν.4337/15, 2015. "Μέτρα για την εφαρμογή της συμφωνίας Δημοσιονομικών στόχων και Διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων". [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c8827c35-4399-4fbb-8ea6-aebdc768f4f7/9345092.pdf>

[Πρόσβαση 23 Ιανουάριος 2022].

- Το Σύνταγμα της Ελλάδος, 2008. ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/8c3e9046-78fb-48f4-bd82-bbba28ca1ef5/SYNTAGMA.pdf>

[Πρόσβαση 28 Οκτώβριος 2021].

- ΦΕΚ 114 Α΄, 1959. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEWSKScVwAPsHdtvSoClrL8jiNRVGgNfKB5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LIdQ163nV9K--td6SluXNom8jamUcYgK3HeV4J8-IFA15rKZHDEiY2NnftKJQb

[Πρόσβαση 12 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 114 Α΄, 2006. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFGQ40gSLPFOXdtvSoClrL8jiNRVGgNfKB5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LIdQ163nV9K--td6SluVHS7RkLmkOPHW20UoL_dolR4J1CBn6vRurYLmfUFZB

[Πρόσβαση 6 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 118 Α΄, 2001. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wHgZlpqlooT4HdtvSoClrL870ttxUrqL015MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LIdQ163nV9K--td6SlucVqP25LDCX4m-stvTZ-5KLx4j-FLPYi94U6tOoKTf4i

[Πρόσβαση 28 Οκτώβριος 2021].

- ΦΕΚ 120 Α΄, 2013. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEaosRGzKxO6XdtvSoClrL8Z8EAZX8QM09>

[5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SluaGafZsB51W3Q59ZLtQJ_fvNASePXHIXvslaTKL6oNvd](http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wHUdWr4xouZundtvSoClrL8yPxy1JNzN15MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SluaGafZsB51W3Q59ZLtQJ_fvNASePXHIXvslaTKL6oNvd)

[Πρόσβαση 21 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 127 Α΄, 2020. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wHUdWr4xouZundtvSoClrL85NiJg5bJdVR5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SluUOaKUyirpxG1n5LhuPdG5gcQPKRQE_HD0qBMXMBu14e

[Πρόσβαση 7 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 128 Α΄, 2020. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wHUdWr4xouZundtvSoClrL85NiJg5bJdVR5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6Slubg90vbmCzCiRWPJcRuUfXJ8CJk1iVm64mz8Zzq_9BPO

[Πρόσβαση 13 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 133 Α΄, 2018. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wG3UHK-ZeQumndtvSoClrL8NXGWS3cU8Kt5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SluRwXcEVmoJKVw-Yab2gXq_V1eqvjRbp9PfpDu0enVf9b

[Πρόσβαση 7 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 134 Α΄, 2019. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFqnM3eAbJzrXdtvSoClrL8SzKdMKJot955MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SluVqsEss2eSalS82-Bx6Fvy3NAmZrIb4nm1H1p7XjCQdg

[Πρόσβαση 3 Δεκέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 138 Α΄, 1994. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wG2VoOPmnoFKHdtvSoClrL8aRmGcrk2DyZ5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SluYGEYpcMTVESRrkKINF2tuofE3zpGB_8iw78eBVAt-y

[Πρόσβαση 25 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 139 Α΄, 2019. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFqnM3eAbJzrXdtvSoClrL8ndsiOD8jfQt5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SludxIEYjBqiZEBZwSbOODOuD7zRnS7NHTQ_nOrsqplgi6

[Πρόσβαση 24 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 140 Α΄, 2018. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wG3UHK-ZeQumndtvSoClrL8ii-Ftf96MRB5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LIdQ163nV9K--td6SluWfsQKzBCoSHlyGtFeoFeB7tsLQGrVf49SmqEZrBV6Tk

[Πρόσβαση 27 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 143 Α΄, 2007. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFNA1ry4K61p3dtvSoClrL86BYA0d1yFht5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LIdQ163nV9K--td6SluYGpd5YkOohtT2VfehG1Ftp00C8YhvEmFrdAJlitt85V

[Πρόσβαση 11 Δεκέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 143 Α΄, 2014. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEc63YDhn5AeXdtvSoClrL86BYA0d1yFht5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LIdQ163nV9K--td6Sluc_wfT8BmKVw-6HyZUa1_qWU6UrklwTepssY9I26L3aX

[Πρόσβαση 1 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 145 Α΄, 2016. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFHp_31M9ESQXdtvSoClrL8-zFLpBf_Zex5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LIdQ163nV9K--td6SlufaoFM_Y8sTfeM8h0ivNaNZoTodMcFAHTq7cwU71JJvS

[Πρόσβαση 13 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 146 Α΄, 1997. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEWFzYWFtEvQndtvSoClrL8NFVwjN9oWbZ5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LIdQ163nV9K--td6SluRLkmg6ClmxyQLcBzbtmy5CtqTeiHcZMGfhoc5ArBuqI

[Πρόσβαση 28 Οκτώβριος 2021].

- ΦΕΚ 147 Α΄, 2016. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFHp_31M9ESQXdtvSoClrL8RC-n_7hz1t15MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LIdQ163nV9K--td6SluRvcgBCRse6InPkBO1m72m7odHFO4Ujmhrlon8HalAPb

[Πρόσβαση 21 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 169 Α', 2021. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEzH9d6xfVpRXdtvSoClrL8GI-APRkFu5B5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SluRQPLlrzrSu9sPeUQdh34cwp-W9cLx1QoTMUJ4haeebn

[Πρόσβαση 27 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 176 Α', 2015. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wE4q6ggiv8WTXdtvSoClrL8gb8ZK5B_4HI5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SludlNqt0TookEpiA2PPv6-K22BKALi7XgoH0pZZ3x7h2R

[Πρόσβαση 11 Δεκέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 180 Α, 1999. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wE56mFqysdfkXdtvSoClrL8ogwUOGs3KfT5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6Sludt2N0pcMp0P4ActGHR3Ba4I-WskMvw15hEmoocuyzW

[Πρόσβαση 20 Ιανουάριος 2022].

- ΦΕΚ 184 Α', 2020. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wHUdWr4xouZundtvSoClrL8yb7l1HobT0h5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SluamaZppf1YGuFqs-72Wsf7c7-sBp-O-Xlfrl56OkYmC

[Πρόσβαση 17 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 196 Α', 2000. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEtf2Ep4n9LfndtvSoClrL8H69BYATHe5V5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SluZTXMJez2OGCOD6zZFbrUOL872i4VbnPEXkwUvOTzpdY

[Πρόσβαση 20 Ιανουάριος 2022].

- ΦΕΚ 20 Β', 2016. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFHp_31M9ESQXdtvSoClrL8kriCAu-EerHtlI9LgdkF52dKwsMi1xmmyqxSQYNUqAGCF0fB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WlsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijl7ddludocFjEDRjyEeUWeNEQ9-XFTJE-PS9d242eSgR

[Πρόσβαση 12 Δεκέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 204 Α', 2011. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFYAFdDx4L2G3dtvSoClrL8jadRmqD6e2B5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SluUyLw7eo_e1elhBI5HoXGYnwwWW5I_DiFjmZ8c3WUNFZ

[Πρόσβαση 22 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 204 Α', 2019. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFqnM3eAbJzrXdtvSoClrL8jadRmqD6e2B5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SlucVVfMRzLUwPvjFtIp2BFX1FVi8q9siNYmEwfqgfHSo

[Πρόσβαση 12 Δεκέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 206 Α', 1997. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEWFzYWFtEvQndtvSoClrL8zQO9P8_z1iZ5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SluQV17Tg_XztIx0EdrD4k9Owo93H7VbSCqW2khG7ytA_y

[Πρόσβαση 12 Δεκέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 212 Α', 2018. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wG3UHK-ZeQumndtvSoClrL8t1gGx0xF8I15MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SluVtX3xB9kel6YOmzXLwvLlAlmEWGKEj0sCEHAFupiAxl

[Πρόσβαση 14 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 23 Α', 1984. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wGTNzPxpvnztndtvSoClrL8g-i4vJQsN8HtlI9LgdkF53UlxSx942CdyqXsqYnuqAGCF0lfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WlsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijlck9_-SmGoiSLonwMcrEg7qESFRE5AfrDgVtPE8tNs

[Πρόσβαση 25 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 240 Α', 2016. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFHp_31M9ESQXdtvSoClrL847AG_mgQA5p5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SlublPCLjp8IStNGDDwwkJAF2HWyJQMvTPJG2z2W7GpOVg

[Πρόσβαση 6 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 26 Α', 2007. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFNA1ry4K61p3dtvSoClrL8oYhmLdkQIKDtI>

[9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYNuqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijPHxmAm_dX8dQ576GktonRhiMzAfcwTYID11p9IMCwB8](http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFalhF2BrTT7HdtvSoClrL8OefyJx-9-XR5MXDOLzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6Sluch4vJ951x0DPwJpC_obHzLFl60CNb5_djDaP4TTPRko)

[Πρόσβαση 11 Δεκέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 284 Α', 2003. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFalhF2BrTT7HdtvSoClrL8OefyJx-9-XR5MXDOLzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6Sluch4vJ951x0DPwJpC_obHzLFl60CNb5_djDaP4TTPRko

[Πρόσβαση 30 Οκτώβριος 2021].

- ΦΕΚ 3579 Β', 2018. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wG3UHK-ZeQumndtvSoClrL85w446z9I9wRp6k5uE6xNduJInJ48_97uHrMts-zFzeyCiBSQOpYnTy36MacmUFCx2ppFvBej56Mmc8Qdb8ZfRjQZnsIAdk8Lv_e6czmhEembNmZCMxLMtSyoS3g5RxxUXcX3RN83mH4Sfk5Cv7QeklyGrTzsTePs

[Πρόσβαση 27 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 36 Α', 2021. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEzH9d6xfVpRXdtvSoClrL8T7KNQkTydCTtII9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYNuqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijH4C0Y8E2zr1gi_C2D75Cj28q9FTpc95ioX-OIWAzoTI

[Πρόσβαση 22 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 43 Α', 2020. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wHUdWr4xouZundtvSoClrL87TVLbP6RgP3tII9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYNuqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijBBNI9E5e1JNAHlkBhJ9DI7ZAXMHuek6hWU8OMokN6iW

[Πρόσβαση 12 Δεκέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 50 Α', 2019. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFqnM3eAbJzrXdtvSoClrL8J6SqjdSFK_HtII9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYNuqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijAGbee-EUiNNk6TC4JcU5RxQ3_dRBud0rU9XRvmzcasw

[Πρόσβαση 8 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 53 Α', 2020. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wHUdWr4xouZundtvSoClrL8wKsDxGjKjKjtI>

[I9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYnuqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijD8bV9SBObqk9JkuzUFTk-zUBuEFX08_MSniHWoPft1S](http://www.et.gr/docs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEzH9d6xfVpRXdtvSoClrL8mxzAfM4pTubtlI9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYnuqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijD8bV9SBObqk9JkuzUFTk-zUBuEFX08_MSniHWoPft1S)

[Πρόσβαση 27 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 62 Α', 2021. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/docs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEzH9d6xfVpRXdtvSoClrL8mxzAfM4pTubtlI9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYnuqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijKKnJBxxyux68x64nTWSTT9DJFaUYn79wbVKLiCwF2i

[Πρόσβαση 1 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 64 Α', 2017. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/docs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEsRjP0JAlxBXdtvSoClrL8BI7vRxXKg8ztII9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYnuqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijKL2SAqZvCz9sfe21BvW_-w-yXsQcBRS9_oUuTT2bSk

[Πρόσβαση 23 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 65 Α', 2010. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/docs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wGYK2xFpSwMnXdtvSoClrL8-e4JlptYxqTtlI9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYnuqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijPdQ-rEE96-yMgiC3USKKJMpJi1yaV5m58n5GldnV3qk

[Πρόσβαση 9 Δεκέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 73 Α', 2019. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/docs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFqnM3eAbJzrXdtvSoClrL8WgmdbhWgV47tII9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYnuqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijKrXl2enL-tMbIsIs-eZXyUmfTACCXbh7Ihpxtl_wTZJ

[Πρόσβαση 1 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 76 Α', 2003. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/docs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFalhF2BrTT7HdtvSoClrL8P5OWwpZhAcvtII9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYnuqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijDei6qE8VOG-eYAM7aOTjQAWTENeWtE3icni26Pzwwva

[Πρόσβαση 27 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 77 Α', 1981. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFvXEK2SZLJBHdtvSoClrL8CGfEg30milTtI9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYNUqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijDBYbFB4syPookAbxaMZEVupJVgZkjdEjPr94nR3-wsO

[Πρόσβαση 26 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 784 Β', 2010. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wGYK2xFpSwMnXdtvSoClrL8oT4J33zW0SN5MXD0LzQTLf7MGgcO23N88knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LldQ163nV9K--td6SluaN_SitMFmD7sOXMMEWgAwbqobFIOBFD4J16sz9gOBHi

[Πρόσβαση 9 Δεκέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 87 Α', 2010. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wGYK2xFpSwMnXdtvSoClrL8-SrPzKAEPjItI9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYNUqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijNmRtr3nZpEbuXxG86rC-DCHAehzRFv0s_twf-vapLyD

[Πρόσβαση 30 Οκτώβριος 2021].

- ΦΕΚ 92 Α', 2020. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wHUdWr4xouZundtvSoClrL8JqcMq8_XPEXtI9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYNUqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijLoxTPpDilwXcUY3jpPAakXuEnPpnpEhGfZ_REuJHBim

[Πρόσβαση 27 Νοέμβριος 2021].

- ΦΕΚ 93 Α', 2014. Εθνικό Τυπογραφείο. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEc63YDhn5AeXdtvSoClrL8vJ4GKx8ilCXtI9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYNUqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijO7ocZPj8lvZTqVP7v9NPuvsfowfndPIEebpIILMERd

[Πρόσβαση 26 Νοέμβριος 2021].

Παράρτημα

Διερεύνηση και αξιολόγηση των διαδικασιών ελέγχου, πιστοποίησης και εκκαθάρισης των δαπανών στους ΟΤΑ Α΄ βαθμού.

Ο έλεγχος των δαπανών στους ΟΤΑ έχει ως σκοπό την διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του δημόσιου χρήματος για την αποφυγή φαινομένων κακοδιαχείρισης, σπατάλης ή διαφθοράς και συγκεκριμένα αφορά τον έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών.

Μετά την πρόσφατη κατάργηση (Ν.4611/2019) του προληπτικού (εξωτερικού) ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, οι υπάλληλοι (συντάκτες χρημ.ενταλμάτων εκκαθαριστές δαπάνης) των Οικονομικών Υπηρεσιών των ίδιων των φορέων (ΟΤΑ) έχουν καταστεί αποκλειστικά υπεύθυνοι για τον έλεγχο, εκκαθάριση και ενταλματοποίηση των δαπανών.

Η εργασία μου ως εκκαθαριστής Δαπανών στο τμήμα Ελέγχου και Πιστοποίησης Δαπανών του Δήμου Θεσσαλονίκης από το 1994, συνέβαλλε στην επιθυμία μου για μελέτη του συγκεκριμένου θέματος.

Το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί θα χρησιμοποιηθεί ως ερευνητικό εργαλείο στο πλαίσιο εκπόνησης της Διπλωματικής μου εργασίας για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) στη "Δημόσια Διοίκηση" του τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδας.

Σκοπός της έρευνας είναι να διερευνήσει και αξιολογήσει τη διαδικασία ελέγχου των δαπανών των ΟΤΑ Α΄ βαθμού καθώς και τα κυριότερα και συχνότερα προβλήματα και δυσκολίες που συναντούν οι ελεγκτές (συντάκτες χρημ.ενταλμάτων-εκκαθαριστές δαπάνης) κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Για αυτόν ακριβώς το λόγο, το παρόν ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε υπαλλήλους και Προϊστάμενους Οικονομικών Υπηρεσιών (Π.Ο.Υ.) που ασχολούνται με τον έλεγχο των δαπανών των ΟΤΑ Α΄ Βαθμού και εργάζονται σε διάφορους Δήμους της Ελλάδας.

Η συμμετοχή σας στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου είναι καθοριστική διότι θα διευκολύνει τη συλλογή στοιχείων έτσι ώστε να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για την εν λόγω έρευνα αφενός σχετικά με το κατά πόσο οι Οικονομικές υπηρεσίες των ΟΤΑ Α΄ βαθμού λειτουργούν με αποτελεσματικό τρόπο όσον αφορά τον Δημοσιονομικό Έλεγχο και αφετέρου αν υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες για τη βελτίωση της λειτουργίας τους.

Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο, οι απαντήσεις εμπιστευτικές και θα χρησιμοποιηθεί μόνο για ερευνητικούς σκοπούς. Ο χρόνος συμπλήρωσης δεν ξεπερνά τα 5-6 λεπτά.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τον χρόνο και την πολύτιμη βοήθειά σας.

Για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή πληροφορία, μπορείτε να απευθυνθείτε στην ηλεκτρονική διεύθυνση rantopouloumar@yahoo.gr ή m.rantopoulou@thessaloniki.gr

Με εκτίμηση

ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

*Required

ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΣΧΕΣΗ - ΕΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Σχέση εργασίας *

Mark only one oval.

- Μόνιμος υπάλληλος (Δημοσίου Δικαίου)
- Αορίστου Χρόνου (ΙΔΑΧ)

2. Έτη εργασίας στο αντικείμενο του Ελέγχου, Εκκαθάρισης και Πιστοποίησης Δαπανών *

Mark only one oval.

- Λιγότερο από 3 έτη
- 3 έως και 10 έτη
- 11 έως και 20 έτη
- Περισσότερα από 20 έτη

3. Κατέχω θέση ευθύνης (Προϊστάμενος τμήματος ή Διεύθυνσης) *

Mark only one oval.

- Ναι
- Όχι

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ / ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

4. Η υπηρεσία μου με ενθαρρύνει να παρακολουθώ σεμινάρια που διοργανώνουν άλλοι φορείς (Εθνικό Κέντρο Δημοσ.Διοίκησης & Αυτοδ/σης ΕΚΔΔΑ, Ινστιτούτο Επιμόρφωσης ΙΝΕΠ κ.α.) και να εφαρμόζω αυτές τις γνώσεις μου κατά την άσκηση των καθηκόντων μου. *

Οι απαντήσεις κλιμακώνονται από το1=Διαφωνώ απόλυτα έως το 7=Συμφωνώ απόλυτα. Το 4 εκφράζει ουδετερότητα

Mark only one oval.

1 2 3 4 5 6 7

Διαφωνώ απόλυτα Συμφωνώ απόλυτα

5. Τα σεμινάρια που έχω ήδη παρακολουθήσει είναι επαρκή ώστε να νοιώθω ότι υπάρχει η ανάλογη γνώση του αντικειμένου. *

Οι απαντήσεις κλιμακώνονται από το 1=Διαφωνώ απόλυτα έως το 7=Συμφωνώ απόλυτα. Το 4 εκφράζει ουδετερότητα

Mark only one oval.

1 2 3 4 5 6 7

Διαφωνώ απόλυτα Συμφωνώ απόλυτα

6. Η υπηρεσία μου με ενθαρρύνει να συνεχίσω τις σπουδές μου και να βελτιώσω τις προσωπικές μου δεξιότητες (απόκτηση πτυχίου ανώτερης βαθμίδας, μεταπτυχιακό, διδακτορικό) *

Οι απαντήσεις κλιμακώνονται από το 1=Διαφωνώ απόλυτα έως το 7=Συμφωνώ απόλυτα. Το 4 εκφράζει ουδετερότητα

Mark only one oval.

1 2 3 4 5 6 7

Διαφωνώ απόλυτα Συμφωνώ απόλυτα

7. Ο Δήμος στον οποίο εργάζομαι είναι συνδρομητής σε ειδικά ενημερωτικά sites (π.χ. Dimosnet, ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ κλπ) τα οποία μπορούμε να χρησιμοποιούμε εμείς ελεύθερα ώστε να ενημερωνόμαστε και να βρίσκουμε λύσεις στις απορίες μας σχετικά με τη σωστή άσκηση των καθηκόντων μας. *

Mark only one oval.

Ναι

Όχι

8. Ο Δήμος στον οποίο εργάζομαι μας προμηθεύει συχνά με ειδικά βιβλία προκειμένου να είμαστε συνεχώς ενήμεροι για κάθε εξέλιξη πάνω στο αντικείμενο της εργασίας μας (νέοι νόμοι, εγκύκλιοι, Νομολογία, Πράξεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου κλπ). *

Mark only one oval.

Ναι

Όχι

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ, ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΩΝ ΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ - ΠΙΕΣΕΙΣ

9. Μετά την κατάργηση του Προληπτικού Ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο έχουν αυξηθεί οι παρεμβάσεις και οι πιέσεις από : *

Οι απαντήσεις κλιμακώνονται από το 1=Διαφωνώ απόλυτα έως το 7=Συμφωνώ απόλυτα. Το 4 εκφράζει ουδετερότητα

Mark only one oval per row.

1.
(Διαφωνώ
απόλυτα)

2.

3.

4.
(Ούτε διαφωνώ/
/ούτε συμφωνώ)

5.

6.

7.
(Συμφωνώ
απόλυτα)

Αιρετούς	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ανώτερου υπηρεσιακού παράγοντες	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Προμηθευτές	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Σύμφωνα με την παρ.4 του άρθ.99 του Ν.4583/18 η προθεσμία για την έκδοση των χρηματικών ενταλμάτων από την αρμόδια Οικον. Υπηρεσία του φορέα, καθορίζεται σε 21 ημέρες από την ημ/νία παραλαβής του πλήρους φακέλου με τα απαιτούμενα δικ/κά και η μη τήρηση της ανωτέρω προθεσμίας, συνεπάγεται πειθαρχική ευθύνη των υπαλλήλων. Θεωρώ ότι το παραπάνω χρονικό διάστημα είναι επαρκές και είναι εφικτή η τήρηση των παραπάνω προθεσμιών.*

Mark only one oval

- Ναι
 Όχι

11. Η κατάργηση του προληπτικού (εξωτερικού) ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΛ.ΣΥΝ) ήταν μια σωστή απόφαση. *
- Οι απαντήσεις κλιμακώνονται από το 1=Διαφωνώ απόλυτα έως το 7=Συμφωνώ απόλυτα. Το 4 εκφράζει ουδετερότητα *Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	6	7	
Διαφωνώ απόλυτα	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Συμφωνώ απόλυτα

12. Μετά την κατάργηση του Προληπτικού Ελέγχου από το ΕΛ.ΣΥΝ έχουν αυξηθεί τα λάθη, οι "παρατυπίες" και οι προσπάθειες παραπλάνησης από τις υπηρεσίες που στέλνουν τους φακέλους των δικ/κών για έλεγχο και ενταλματοποίηση. *
- Οι απαντήσεις κλιμακώνονται από το 1=Διαφωνώ απόλυτα έως το 7=Συμφωνώ απόλυτα. Το 4 εκφράζει ουδετερότητα *Mark only one oval.*

	1	2	3	4	5	6	7	
Διαφωνώ απόλυτα	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Συμφωνώ απόλυτα

13. Ο υπάλληλος (εκκαθαριστής δαπάνης) στην περίπτωση που διαπιστώσει κάποιο λάθος ή παρατυπία έχει το δικαίωμα βάσει νόμου να εκφράσει εγγράφως τις αντιρρήσεις του προς τους ανωτέρους προκειμένου να λάβει "εντέλλεσθε" για την έκδοση του χρηματικού εντάλματος. Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε αυτή τη δυνατότητα; *

Mark only one oval.

- Ποτέ
- Πολύ σπάνια (1 φορά στα 3 χρόνια)
- Σπάνια (1 φορά το χρόνο)
- Συχνά (1 φορά στο εξάμηνο)
- Αρκετά συχνά (1 φορά στους 2 μήνες)
- Πολύ συχνά (1 φορά το μήνα)
- Πάρα πολύ συχνά (1 φορά τη βδομάδα)
-

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

14. Πόσο επηρεάζεται η κρίση σας κατά την άσκηση των καθηκόντων σας από: *
Οι απαντήσεις κλιμακώνονται από το 1=Καθόλου έως το 7=Πάρα πολύ. Το 4 εκφράζει ουδετερότητα

Mark only one oval per row.

	1. Καθόλου	2. Πολύ λίγο	3. Λίγο	4. Ούτε πολύ / ούτε λίγο	5. Αρκετά	6. Πολύ	7. Πάρα πολύ
Ο φόβος για κακή αξιολόγηση από τους ανωτέρους	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ο κίνδυνος μιας δυσμενούς μετάθεσης	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ο φόβος καταλογισμού σε περίπτωση κατασταλτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Ο Προϊστάμενος του τμήματος, ο Προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών (Π.Ο.Υ.) και γενικά η Διοίκηση με καλύπτουν και με υποστηρίζουν στην ελεύθερη άσκηση των καθηκόντων μου. *
Οι απαντήσεις κλιμακώνονται από το 1=Διαφωνώ απόλυτα έως το 7=Συμφωνώ απόλυτα. Το 4 εκφράζει ουδετερότητα

Mark only one oval.

Διαφωνώ απόλυτα	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Συμφωνώ απόλυτα
-----------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------

16. Οι συχνότερες περιπτώσεις "λαθών" που συναντώ κατά τον Δημοσιονομικό Έλεγχο είναι:
*
Μπορείτε να δώσετε περισσότερες από μια απαντήσεις.

Tick all that apply.

- Υπέρμετρη χρήση των απ' ευθείας αναθέσεων και αποφυγή της διαγωνιστικής διαδικασίας
- Κατάτμηση δαπανών π.χ. για ομοειδείς προμήθειες
- Κατάτμηση ενιαίων και αυτοτελών έργων σε περισσότερα έργα μικρότερης αξίας με σκοπό την αποφυγή διενέργειας τακτικού διαγωνισμού

Υπέρβαση πιστώσεων

Υπέρβαση ποσού συμφωνητικού

Ελλιπή δικαιολογητικά

Δαπάνες που καταλογίζονται σε βάρος άσχετων πιστώσεων οι οποίες προορίζονται για άλλο σκοπό

Παράλειψη ανάρτησης των δικαιολογητικών στο διαδίκτυο (Διαύγεια, ΚΗΜΔΗΣ) όπου αυτό απαιτείται από τον Νόμο

Πλασματικές υπερωρίες ή έξοδα κίνησης εργαζομένων

Άλλο

17. Η διαδικασία ελέγχου, εκκαθάρισης και πιστοποίησης δαπανών στους ΟΤΑ Α΄ βαθμού επιδέχεται κατά τη γνώμη σας αλλαγές και βελτιώσεις; Αν ναι, σε ποια σημεία αυτής; Αν επιθυμείτε, απαντήστε με ένα κείμενο έως 250 χαρακτήρες.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τελειώνοντας, θα σας παρακαλούσα να μου δώσετε μερικές πληροφορίες σχετικά με τον εαυτό σας, ώστε να μπορέσουν οι απαντήσεις να αξιοποιηθούν στη στατιστική ανάλυση με τον καλύτερο τρόπο. Σας υπενθυμίζω και πάλι ότι το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο, οι απαντήσεις εμπιστευτικές και θα χρησιμοποιηθούν μόνο για ερευνητικούς σκοπούς.

18. Φύλο *

Mark only one oval.

Άνδρας

Γυναίκα

19. Ηλικία *

Αναφέρετε την ηλικιακή ομάδα στην οποία

ανήκετε *Mark only one oval.*

<= 30

31-40

41-50

50 +

20. Επίπεδο σπουδών *

Mark only one oval.

- ΔΕ (Απόφοιτος εξατάξιου Γυμνασίου / Λυκείου)
- ΤΕ (Απόφοιτος Τ.Ε.Ι.)
- ΠΕ (Απόφοιτος Α.Ε.Ι.)
- Κάτοχος Μεταπτυχιακού / Διδακτορικού

21. Γεωγραφικό Διαμέρισμα *

Επιλέξτε το Γεωγραφικό Διαμέρισμα στο οποίο εργάζεστε *Mark only one oval.*

- Ήπειρος
- Θεσσαλία
- Θράκη
- Κρήτη
- Μακεδονία
- Νησιά Αιγαίου (Κυκλάδες, Δωδεκάνησα, νησιά ΒΑ Αιγαίου κλπ)
- Νησιά Ιονίου Πελάγους (Επτάνησα)
- Πελοπόννησος
- Στερεά Ελλάδα (Αττική, Αιτωλ/νία, Ευρυτανία, Φωκίδα, Φθιώτιδα, Βοιωτία, Εύβοια)
-

This content is neither created nor endorsed by Google.

Google Forms